

uponor

VUOSIKERTOMUS
2010

*Kuinka
parempia
elinympäristöjä
rakennetaan?*

SISÄLLYS

Uponor lyhyesti.....	2
Vuosi 2010 lyhyesti.....	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Strategia ja toimintaympäristö.....	9
Katsaus toimintaan ja talouteen	14
Liiketoimintakatsaus 2010	17
Yritysvastuu	21
Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	27
Hallitus.....	34
Konsernin johtoryhmä	36
Konsernin rakenne.....	38
Tilinpäätös 2010	39
Uponoria seuraavat analytiikot.....	90
Uponorin sijoittajasuhteet.....	91

Yhteistyössä ammattilaisten kanssa

Ihmiset kaikkialla maailmassa voivat nauttia Uponorin innovatiivisten talo- ja yhdyskuntatekniikan ratkaisujen tuomasta elämänlaadusta ja mielenrauhasta. Ratkaisumme tuovat näkymätöntä mukavuutta koteihin, toimistoihin ja julkisiin tiloihin. Toimintamme perustuu pitkäaikaisiin kumppanuussuhteisiin, jotka hyödyttävät molempia osapuolia.

Tässä vuosikertomuksessa esittelemme muutamia kohteita, joita olemme toteuttaneet yhdessä kumppaneidemme kanssa. Olemme olleet mukana rakentamassa muun muassa uutta toimistorakennusta HafenCityn alueella Hampurissa Saksassa, jalkapallon MM-kisojen näyttämönä toiminutta Cape Town Stadiumia Kapkaupungissa Etelä-Afrikassa, vesi- ja viemäriputkistoa Kronfågelin tehtaalle Ruotsissa sekä Tim McTavishin energiatehokasta omakotitaloa Coloradossa, Yhdysvalloissa.

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi

Uponor on yksi johtavista asuin- ja liikerakennusten sisäilmasto- ja putkijärjestelmien toimittajista maailmassa.

Joustava ratkaisu
MM-stadionille:
sivu 20

Varmaa
vesihuoltoa
uuteen
ympäristöön:
sivu 26

Ympäristön
kannalta
tehokasta
energian
käyttöä:
sivu 16

Satamasta
elävä asuinalue
tuksille:
sivu 8

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n yhtiökokous pidetään tiistaina 15. maaliskuuta 2011 alkaen klo 17.00 Helsingin messukeskuksessa osoitteessa Messuaukio 1, Helsinki.

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2011

Tilinpäätöstiedote vuodesta 2010	10.2.
Vuoden 2010 tilinpäätös	10.2.
Yhtiökokous	15.3. klo 17.00
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	18.3.*)
Osingonmaksupäivä	25.3.*)
Osavuosikatsaus tammi-maaliskuu	28.4. klo 8.00
Osavuosikatsaus tammi-kesäkuu	10.8. klo 8.00
Osavuosikatsaus tammi-syyskuu	26.10. klo 8.00

*) hallituksen ehdotus

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2010	2009	2008	2007	2006
Osakekannan markkina-arvo, M€	1 013,2	1 098,1	563,7	1 260,6	2 076,6
Tulos osaketta kohti (laim.), €	0,34	0,16	0,99	1,39	1,32
Osinko, M€	40,2 ²⁾	36,5	62,1	102,5	102,5 ¹⁾
Osakekohtainen osinko, €	0,55 ²⁾	0,50	0,85	1,40	1,40 ¹⁾
Efekttiivinen osinkotuotto, %	4,0 ²⁾	3,3	11,0	8,1	4,9
Osakkeen vaihtokurssit (antikorjattu)					
korkein, €	15,66	15,10	18,91	31,45	29,35
alin, €	10,58	6,80	6,10	15,31	18,00
Osakkeenomistajien määrä	22 087	20 214	18 629	12 564	7 799

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksessä.

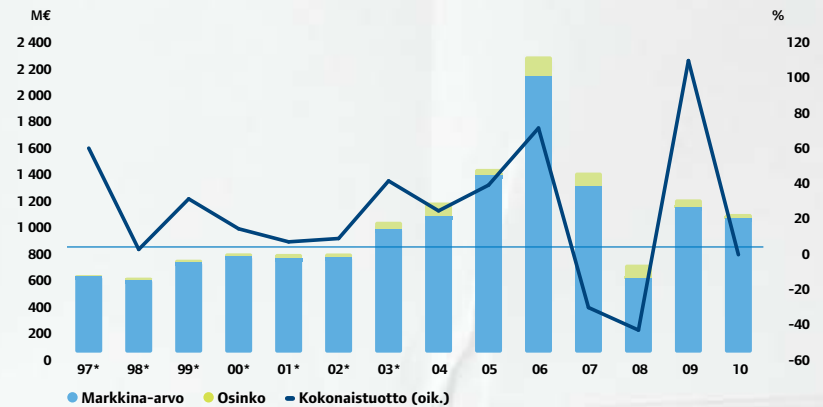
Osakekohtaisten tunnuslukujen huomautukset:

1) sisältää ylimääräisen osingon 0,25 euroa/osake

2) hallituksen ehdotus

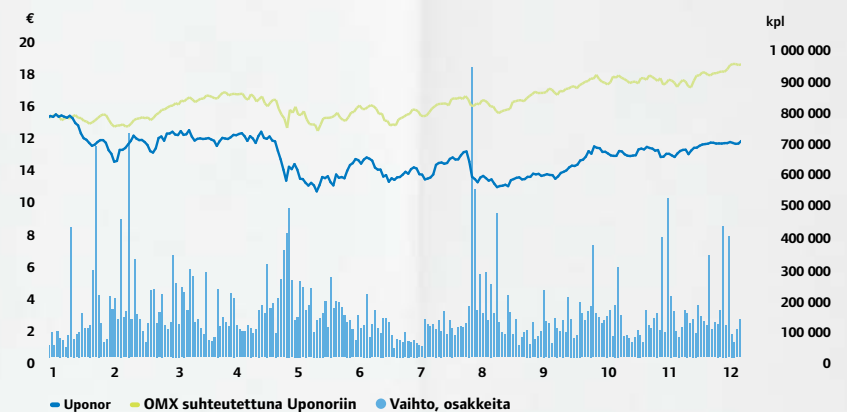
+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi

Omistaja-arvon kehitys 1997–2010

* FAS

Osakekurssi ja -vaihto 2010

Uponor lyhyesti

Uponor on johtavia asuin- ja liikerakennusten sisäilmasto- ja käyttövesijärjestelmien toimittajia maailmassa, ja Pohjoismaissa myös merkittävä yhdyskuntatekniikan järjestelmien toimittaja.

Yhtiön laadukkaat ja turvalliset ratkaisut tuovat näkymätöntä mukavuutta koteihin, toimistoihin, julkisiin tiloihin ja asuin- ympäristöihin. Uponorin tuotteet vastaavat kestävä kehityksen vaatimuksiin. Ratkaisumme ovat paitsi teknisesti kehittyneitä myös ekologisesti kestäviä ja energiatehokkaita.

Valmistajan luotettavuus, asiantunteva neuvonta ja kyky vastata lupauksista myös tulevaisuudessa ovat asiakkaillemme tärkeitä seikkoja. Toimivat tuotteet ovat vain yksi osa Uponorin osaamisesta. Todellinen lisäarvo tulee asiakkaan tarpeiden tuntemisesta ja kyvystä tarjota juuri heidän tarpeisiinsa sopivia ratkaisuja ja palvelua.

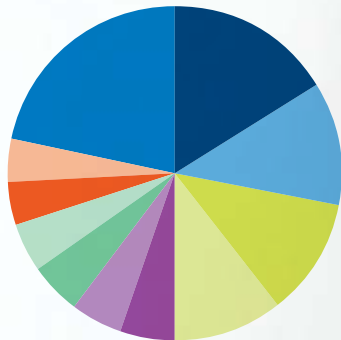
Tavoitteemme on yhä edelleen sama kuin ennenkin: parempien elinympäristöjen luominen yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa.

● Karttaan on sinisellä merkityt maat, joissa Uponorilla on toimipisteet. Lisäksi meillä on myyntiä lukuisiin muihin maihin.

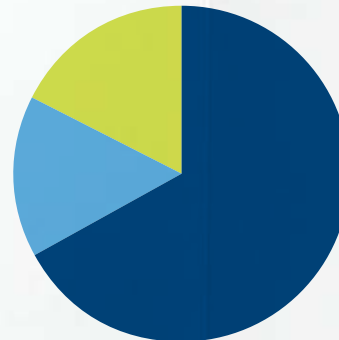
● Tuotantolaitos

Liikevaihdon jakauma maittain

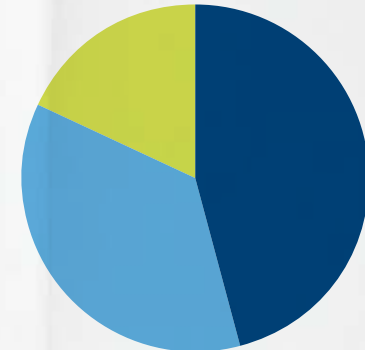
● Saksa 16,4 %	● Italia 4,9 %
● Suomi 11,9 %	● Tanska 4,7 %
● USA 11,3 %	● Alankomaat 4,4 %
● Ruotsi 10,6 %	● Kanada 4,0 %
● Espanja 5,3 %	● Muut 21,5 %
● Norja 5,0 %	

Liikevaihto segmenteittäin

● Talotekniikka – Eurooppa 67 %
● Talotekniikka – Pohjois-Amerikka 15 %
● Yhdyskuntatekniikka 18 %

Liikevaihto tuoteryhmittäin

● Käyttövesijärjestelmät 46 %
● Sisäilmastojärjestelmät 36 %
● Yhdyskuntatekniikka 18 %

UPONORIN RATKAISUT

Parempia sisäilmastoja

Uponorin lämmitys-, viilennys- ja ilmanvaihtoratkaisut ovat terveellisen ja miellyttävän sisäilmaston perusta. Tavoitteenamme on tarjota lämmön ja sisäilmaston laadun hallintaan ratkaisuja, jotka ovat terveyden, kustannustason, tuottavuuden ja energiankulutuksen kannalta parhaita mahdollisia. Tarjoamme järjestelmiä myös energian jakeluun. Sisäilmastoratkaisuillamme voidaan tehokkaasti hyödyntää uusiutuvaa energiaa ja vähentää energian kokonaiskulutusta.

Kattavat käyttövesiratkaisut

Kattavat käyttövesiratkaisumme sopivat moniin erilaisiin käyttökohteisiin. Tarjontamme kuuluvat muun muassa juomavesi- ja lämpöpatteriputkistot. Putkijärjestelmämme materiaalit – PEX- ja komposiittimuovi – ovat ruostumattomia, hygieenisiä ja pitkäikäisiä. Metalliputkiin verrattuna muoviputkijärjestelmien etuja ovat helpompi asennettavuus, liitosten parempi vuototurva sekä kestävyys veden laadun vaihteluissa. Järjestelmämme sopivat mainiosti korjausrakentamiseen.

Luotettavaa yhdyskuntatekniikkaa

Yhdyskuntateknisen liiketoimintamme ytimen muodostavat vesi- ja viemäriputkijärjestelmät sekä haja-asutusalueiden jäteveden käsittelyratkaisut. Puhtaan veden, sadeveden ja jäteveden kuljettamiseen tarkoitettujen järjestelmät ovat luotettavia ja tiiviitä, ja ne tuovat pitkän elinkaarensa aikana kustannussäästöjä sekä järjestelmien asennuksessa että käytössä.

Uponorin asiakkaita

Uponor haluaa luoda lisäarvoa asiakkailleen. Haemme pitkäikäistä yhteistyötä ja luotettavia kumppanuuksia ja haluamme kehittää ja tarjota ratkaisuja, joiden avulla jokainen asiakkaamme voi menestyä paremmin omissa liiketoimintansa.

Jakeluliiketoimintamme asiakkaita ovat LVI-asantajat ja asennusliikkeet, jotka hankkivat tuotteemme helposti paikallisista tukkuliikkeistä. Projektiliiketoiminnassa teemme yhteistyötä suurten rakennuttajien ja kiinteistökehittäjien kanssa. Tässä

asiakassegmentissä arkkitehtien, suunnittelijoiden ja erilaisten palveluntarjoajien rooli on merkittävä. Yhdyskuntateknikan asiakkaitamme ovat kunnat ja kunnallisteknisiä palveluja, urakointia ja suunnittelua tarjoavat laitokset ja yritykset.

Vuosi 2010 lyhyesti

Vuoden 2010 aikana osalla markkinoista nähtiin jo elpymistä talouskriisin jäljiltä, mutta erot eri maiden välillä olivat edelleen suuria. Viime vuosien aikana tekemiemme onnistuneiden säästötoimien ja organisaatiouudistusten ansiosta voimme nyt panostaa elpyvien markkinoiden kysyntään vastaamiseen.

Markkinatilanne

Ankara talvi hidasti rakennustoiminnan elpymistä, mutta keväällä useat Euroopan markkinat kääntyivät kasvuun. Talotekniikan myyntiä lisäsi myös uusien tuotteidemme hyvä menestys.

Pohjoismaissa kysyntä vilkastui merkittävästi ja pysyi melko vahvana koko vuoden ajan, Tanskaa lukuun ottamatta. Kasvun vauhdittajina olivat niin korjausrakentaminen, sisäilmasto- ratkaisujen lisääntynyt kysyntä kuin kiinnostus kestävään ja energiatehokkaaseen rakentamiseen sekä uudis- että korjausrakentamisessa. Käyttövesiratkaisuissa PEX- ja komposiittiputkien markkinaosuus kasvoi edelleen. Pohjois-Amerikassa liikevaihto ei kasvanut taloustilanteesta johtuvan vähäisen rakennustoiminnan vuoksi. Yhdyskuntatekniikan myyntiä rasittivat raskas talvi ja markkinoiden ylikapasiteetti.

Olemme varautuneet markkinoiden elpymiseen panostamalla toimitusvarmuuteen. Otimme myös käyttöön resurssiemme hyödyntämistä tehostavia tietojärjestelmiä.

Tapahtumat

Kiinan tytäryhtiön avaaminen Pekingiin oli yksi askel matkalla Aasian laajoille markkinoille. Myös Sveitsissä käynnistettiin toiminta oman tytäryhtiön voimin.

Uponor oli esillä monissa tapahtumissa, joissa etsittiin kestäviä rakentamisen ratkaisuja ja parempaa elämänlaatua

asumiseen. Yksi tällainen oli Shanghain maailmannäyttely. Vuoden merkittävin messutapahtuma oli Italiassa järjestetty Mostra Convegno, jossa Uponor-kodissa esiteltiin todellisessa käyttöympäristössä, miten ratkaisumme edistävät asumisen mukavuutta. Arviolta 200 000 vierasta osallistui tapahtumaan.

Osallistuimme ensi kertaa Carbon Disclosure -projektiin. Sen myötä raportoimme sijoittajille ympäristölukujamme entistä laajemmin.

Saksassa järjestettiin tähän asti suurin kansainvälisen johtajiston tapaaminen, jossa 150 uponorilaista keskusteli yhteisestä strategiasta ja sen toteuttamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Toimitusketjun tehostaminen jatkui ja suljimme ja keskitimme varastoja eri puolilla Eurooppaa. Espanjassa muutimme uuteen jakelukeskukseen. Merkittäviä jakeluoimuksia ja yhteistyökumppanuuksia solmittiin muun muassa Venäjällä, Espanjassa ja Isossa-Britanniassa.

Uudet tuotteet ja palvelut

Useissa maissa käynnistettiin uusia markkinointi- ja tuotekehityshankkeita yhteistyössä muiden rakennusalan valmistajien kanssa. Niiden avulla pystymme palvelemaan asiakkaitamme entistä paremmin ja tarjoamaan uudenlaisia tuote- ja palvelukonaisuuksia.

Uusi ProPEX®-asennustyökalu oli merkittävin tuoteuutuus Pohjois-Amerikassa. Se helpottaa ja nopeuttaa putkiliitosten tekoa, ja on yhteensopiva kymmenien Milwaukee-sähkötyökalujen kanssa. Tuomme työkalun Euroopan markkinoille vuoden 2011 aikana.

Itsesäätyvän sisäilmaston ohjausjärjestelmän markkinointia jatkettiin ammattilaisille ja kuluttajille. Järjestelmä tuotiin markkinoille uusilla alueilla kuten Italiassa, Ranskassa ja Itä-Euroopassa.

Yhdyskuntatekniikassa esittelimme uuden helposti asennet-

tavan järjestelmän sade- ja pintavesille. Se on suunnattu erityisesti viime aikoina lisääntyneiden sademäärien myötä helposti tulviville alueille.

Organisaatio

Uudistimme markkinointi- ja myyntiorganisaatiotamme nykyisten asiakas- ja markkinasegmenttiemme mukaisiksi. Euroopan talotekniikan organisaatiota uudistettiin syksyllä 2010. Muutoksen tarkoituksena oli nopeuttaa päätöksentekoprosessia ja tuoda tarjonnan kehitys lähemmäksi asiakkaita.

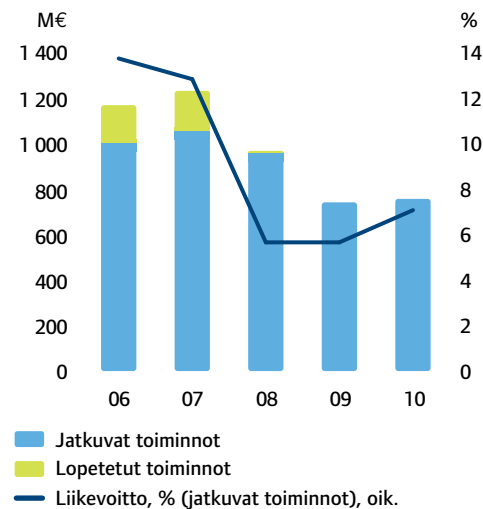
Yhdyskuntatekniikan tuotteita alettiin markkinoida myös Pohjoismaiden lähialueille. Liiketoimintaryhmän tarjontaa ja toimitusketjua kehitettiin.

Osakkeet

Tammikuusta 2011 lähtien Uponorin osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä suurten yhtiöiden luokan sijaan keskisuurten yhtiöiden luokassa. Syynä muutokseen oli se, että Uponorin marraskuun 2010 volyympainotettu markkina-arvo laski alle miljardin euron. Uponorin osakekurssin alin hinta vuoden aikana oli 10,58 euroa ja ylin 15,66 euroa. Osakkaiden määrä kasvoi edelleen: vuoden lopulla yhtiöllä oli yli 22 000 osakkeenomistajaa.

Konsernin liikevaihto ja liikevoittoprosentti

Taloudellisia tunnuslukuja

	2010	2009	2008	2007	2006
Liikevaihto, M€ *)	749,2	734,1	949,2	1 047,4	1 003,7
Liikevaihdon muutos, % *)	2,1	-22,7	-9,4	4,4	10,8
Liikevoitto, M€ *)	52,4	41,2	51,2	135,7	132,9
Liikevoitto, % *)	7,0	5,6	5,4	13,0	13,2
Tulos ennen veroja, M€ *)	41,7	28,5	41,0	133,1	130,9
Tilikauden tulos, M€ *)	24,7	11,5	72,5	101,9	96,5
Taseen loppusumma, M€	497,2	498,6	594,9	664,3	643,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,7	4,1	22,7	30,1	25,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	14,4	8,1	22,2	39,2	35,8
Omavaraisuusaste, %	50,8	51,8	51,4	50,2	53,6
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	26,5	25,0	19,8	25,4	6,3
Korolliset nettovelat, M€	66,8	64,6	60,6	84,5	21,7
Henkilöstö (kokopäiv.) 31.12.	3 197	3 316	3 678	4 581	4 325
Investoinnit, M€ *)	19,0	25,9	39,0	52,0	50,2

*) Jatkuvat toiminnot

Uusinta liitosteknologiaa

RTM-tekniikka (Ring Tension Memory) on uusin tulokas Uponorin liitintekniikkaperheeseen. RTM helpottaa asentamista ja sopii niin korjaus- kuin uudisrakentamiseenkin. Menetelmässä hyödynnetään periaatetta, jossa liitoskohta on putken sisäpuolella. Niinpä liitokset voidaan tehdä turvallisesti, nopeasti ja ammattitaitoisesti putken pintaa naarmuttamatta.

Helpompaa asentamista

Uponor on kehittänyt yhteistyössä työkaluvalmistaja Milwaukeeen kanssa kokonaisvaltaisen ratkaisun Uponorin Quick & Easy® -liitinjärjestelmän (Pohjois-Amerikassa ProPEX®) asennukseen. Uusien laajennustyökalujen helppokäyttöisyys ja pyörivät laajennuspäät tekevät asennuksesta entistäkin nopeampaa ja tehokkaampaa.

Sadevedet hallintaan

Uponor IQ on kattava hulevesijärjestelmä, joka soveltuu niin tienrakennukseen kuin maa- ja metsätaloudenkin tarpeisiin. Se takaa hyvän veden virtauksen ja kestää liikenteen kuormitusta. Tuotetta on saatavilla useita eri kokoja käyttökohteen mukaan. Joustava järjestelmä on yhteensopiva Uponorin muiden järjestelmien kanssa. Turvallisen ratkaisun hinta-laatu-suhde on kohdallaan.

Toimitusjohtajan katsaus

” Olemme pitkään uskoneet matalaenergiateknologiaan. Kuluttajien ja päättäjien ympäristötietoisuuden nyt kasvaessa pääsemme tästä hyötymään. ”

Päämarkkina-alueidemme toipuminen lamasta on alkanut ja liikevaihtomme on kääntymässä kasvu-uralle. Se on toki alkanut vaihtelevasti. Pohjoismaiden talotekniikassa markkinat ovat olleet vilkkaita ja olemme voineet siirtyä säästöohjelmista suoraan kasvustrategian toteuttamiseen. Toista ääripäätä edustaa Yhdysvallat, jossa asuntorakentaminen on vähentynyt edelleen jo erittäin alhaiselta vuoden 2009 tasolta. Tällaisilla markkinoilla olemme jatkaneet sopeuttamista lähiaikojen kysyntää koskevien odotusten mukaisesti. Julkisen sektorin talouden tiukentuminen on kiristänyt kilpailutilannetta yhdyskuntateknisessä liiketoiminnassa. Se yhdessä korkeiden muoviraaka-aineiden hintojen kanssa on näkynyt liiketoiminnan kannattavuuden epätyydyttävänä kehityksenä.

Markkinoiden kokonaiskehityksen ohella markkinoiden sisällä tapahtuu koko ajan muutoksia, joista voi oikea-aikaisilla toimilla hyötyä. Tarkasteltaessa Euroopan talotekniikan kehitystä vuonna 2010, voin ilolla todeta, että panostuksemme sisäilma- ja tiliiketoiminnan kehittämiseen ovat tuottaneet tulosta. Olemme pitkään uskoneet matalaenergiateknologiaan ja nyt, kuluttajien ja päättäjien ympäristötietoisuuden kasvaessa, olemme päässeet tästä hyötymään. Innovaatiomme yhdistää lämmitys ja viilennys yhdeksi ratkaisuksi, joka on luotettava, mukava ja samalla energiatehokas, on herättänyt asiakkaiden kiinnostuksen. Pääosa Euroopan taloteknisen segmenttimme kasvusta tuli juuri tältä osa-alueelta. Sisäilmastojärjestelmät kasvattivat osuuttaan koko konsernin liikevaihdosta, ja tähtäämme siihen, että liiketoiminnan merkitys Uponorille kasvaa myös lähivuosina. Uudisrakentamisen ollessa yhä vaisua korjausrakentamisen osuus käyttövesiratkaisujemme kysynnästä on kasvanut. Olemme järjestelmillämme mahdollistaneet helpon ja nopean remontin ja luotettavan ja turvallisen vedentulon tuhansiin yksityisiin ja julkisiin tiloihin.

Me Uponorissa haluamme auttaa rakentamaan parempia elinympäristöjä, kuten mainitsemani matalaenergiaesimerkkiin osoittaa. Koemme vastuun elinympäristöstämme vakavana haasteena, mutta myös innostavana mahdollisuutena. Olemme vuoden mittaan osallistuneet useisiin hankkeisiin, joilla kehitetään yhä ympäristöystävällisempiä ja energiatehokkaampia ratkaisuja kestävä kehityksen pohjalta niin talo- kuin yhdyskuntatekniikkaankin. Toimialamme eurooppalaisen yhteistyöjärjestön puitteissa tehdyt ja kolmannen tahon varmentamat elinkaari-analyysit myös osoittavat, että muoviset putkijärjestelmät ovat tästä näkökulmasta ylivoimaisia kilpaileviin materiaaleihin verrattuna. Materiaalien kierrätettävyyttä ja pienempi kuormitus liikenteelle ovat tässä tarkastelussa tärkeitä tekijöitä. Omassa toiminnassamme olemme kehittäneet jakelu- ja varastointirakenteitamme ja pyrkineet näin vähentämään toiminnastamme aiheutuvaa kuormitusta ympäristöllemme.

Vaikka liikevaihtomme kehitys oli viime vuonna vielä vaatimattomaa, olemme aktiivisesti panostaneet tuote- ja järjestelmäkehitykseen. Uskon, että tämä kehitystyö tulee lähivuosina kantamaan hedelmää ja tuomaan meille kilpailuetua kiristyvässä liiketoimintaympäristössä. Toiminnan tehokkuus on jatkossakin tärkeä tekijä: sillä turvataan pohjaa taloudelliselle kehitykselle ja kasvulle.

Henkilöstön merkitys yrityksen menestykseen korostuu vaikeina aikoina ja muutoksessa. Vuosittain tehtävän henkilöstökyselyn tulosten perusteella olemme onnistuneet kohottamaan henkilökunnan motivaatiota, työn tekemisen edellytyksiä ja kompetenssia. Ne ovat nyt korkeimmalla tasollaan sitten kyselyn käynnistämisen vuonna 2004 – huolimatta laman aiheuttamista laajoista leikkauksista.

Haluamme jatkaa osaamisen aktiivista kehittämistä, jotta voimme tukea yhtiön strategian toteuttamista liiketoiminnan

ja toimintaympäristön muutoksessa. Selkeällä strategialla ja motivoituneella tiimillä pystymme kehittämään tarjontaamme asiakkaiden odotusten ja tarpeiden mukaiseksi ja Uponoria entistä paremmaksi yhtiöksi.

Kiitän henkilöstöämme aktiivisesta panostuksesta menestykseksemme. Suuri kiitos kuuluu myös asiakkaillemme ja yhteistyökumppaneillemme, joiden kanssa olemme voineet yhdessä toteuttaa parempia elinympäristöjä.

Vantaalla, helmikuussa 2011

Jyri Luomakoski
toimitusjohtaja

Yhteistyössä ammattilaisten kanssa

Satamasta elävä asuinalue tuhansille

Hampurin HafenCity on yksi Euroopan suurimmista korjausrakennuskohteista. Hankkeen tavoitteena on muuntaa vanha satama-alue eläväksi asuinalueeksi, jossa on myös toimistoja, hotelleja, kauppoja ja julkisia rakennuksia. Hanke valmistuu vuonna 2030, jolloin alue tarjoaa kodin 12 000 asukkaalle ja siellä käy töissä yli 40 000 ihmistä.

Yksi rakennuksista on jo valmis: SKAI-toimistorakennuksen näyttävä, lasia ja metallia yhdistelevä julkisivu sekä korkealuokkainen lämmitys- ja viilennysjärjestelmä ovat jo herättäneet ansaittua huomiota. Hankkeen yhteistyökumppanille Uponorin sisäilmastoratkaisu oli itsestään selvä valinta.

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi > Referenssit

Kumppani:

Yhteistyö tässä projektissa sujui erityisen hyvin, osittain siksi, että saimme taloteknisen toimittajan eli Uponorin mukaan hankkeeseen jo suunnittelun alkuvaiheissa. Uponorin teknisen osaamisen taso on korkea, ja asennusvaiheessa saimme heiltä todella ammattitaitoista tukea. Lisäksi Uponorin asiantuntijat tarkistivat koko järjestelmän ja dokumentoivat tulokset.

*Bernhard Steinkopf, tekninen johtaja,
DWI Grundbesitz GmbH*

Strategia ja toimintaympäristö

Uponor:

Jatkuva yhteistyö luotettavien kumppaneiden kanssa on meille tärkeää, koska vain siten opimme tuntemaan toisemme ja tiedämme, mitä voimme toisiltamme odottaa. Onnistumisen todellinen mittari on se, pääsemmekö mukaan myös seuraavaan projektiin.

*Thorsten Wolf,
johtaja, teollisuusasiakkaat,
Uponor GmbH*

Toimintamme tarkoitus on rakentaa parempia elinympäristöjä yhteistyössä muiden alamme ammattilaisten kanssa. Strategiamme avulla toteutamme käytännön tasolla tätä tehtävää. Vuodesta 2003 lähtien strategiamme kolme painopistealuetta ovat olleet kasvu, toiminnallinen tehokkuus ja brändi.

Vuoden 2010 aikana kansainvälisen talouslaman vaikutukset alkoivat tasaantua useimmilla markkinoilla. Laman aikana tehosimme merkittävästi toimintaamme muun muassa toimitusketjuamme mukauttamalla ja uudistamalla. Vuonna 2011 keskeisiksi strategisiksi tavoitteiksemme nousivat elpyvään kysyntään vastaaminen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen.

Strategiset painopistealueet

1 Kasvu

Tavoittelemme orgaanista kasvua myynnin ja markkinoinnin, tuote- ja palvelutarjonnan kehittämisen sekä toiminnan maantieteellisen laajentamisen kautta. Myös yritysostot tarjoavat meille kasvun mahdollisuuksia silloin, kun ne täydentävät tarjontaamme, avaavat teitä uusiin asiakkuuksiin tai vahvistavat teknologiaamme tai osaamistamme.

Vuoden 2010 aikana jatkoimme ponnistuksiamme markkina-aseman vahvistamiseksi Itä-Euroopassa ja etsimme kasvua myös Aasiasta. Laajoilla Aasian markkinoilla menestyminen edellyttää tarkkaa segmentointia määritellyille alueille, asiakasryhmille sekä tarjottaville ratkaisuille. Esimerkiksi Kiinan kylmillä alueilla lattialämmityksen käyttö kasvaa, ja markkinat ovat Euroopan kokoiset.

Projektiliiketoiminnan kehittäminen on meille tärkeä kasvutekijä. Uponorin laaja kansainvälinen toiminta antaa oivat lähtökohdat menestyä tässä segmentissä. Pyrimme aiempaa vahvempaan yhteistyöhön ammattirakennuttajien, rakennusliikkeiden ja kehittäjäasiakkaiden kanssa jo projektien alkusuunnittelun vaiheessa. Rakentamisen teollistuminen näkyy suunnittelu- ja työmaaprosessien tehostumisena ja laajempien kokonaisuuksien esivalmistusasteen lisääntymisenä. Isot rakennusliikkeet ovat jo tällä tiellä. Kehitämme näihin tarpeisiin uusia ratkaisuja yhteistyössä alamme muiden ammattilaisten kanssa.

Tarve energiatehokkuuden, "vihreän rakentamisen" ja asumismukavuuden yhdistämiseen muokkaa rakentamisen kulttuuria monissa maissa ja luo kasvumahdollisuuksia erityisesti sisäilmastoratkaisuillemme. Olemme laajentaneet tarjontaamme uusien innovaatioiden kautta, kuten vuoden alussa lanseerattu itsesäätävä sisäilmaston säätöjärjestelmä sekä loppuvuodesta markkinoille tuotu Uponor Climate Controller. Sen avulla voidaan lämmitys- ja viilennyskäytössä huomioida ulkoilman lämpötila. Se toimii sekä erillisenä että integroituna Uponorin säätöjärjestelmään.

2 Toiminnallinen tehokkuus

Asiakastyytyväisyydessä merkittävää roolia näyttävät tehokas organisaatio ja toimitusketju. Olemme viime vuosina parantaneet toiminnallista tehokkuuttamme merkittävästi, päätavoitteinamme sekä asiakastyytyväisyyden kasvattaminen että kannattavuushyödyt muun muassa tuotannossa, varastoinnissa ja kuljetuksissa. Toiminnanohjausjärjestelmämme on nyt otettu käyttöön Euroopan taloteknisen liiketoiminnan lisäksi myös yhdyskuntateknisessä liiketoiminnassamme. Myös ostopäätökset ja niiden johtamista on keskitetty. Toiminnallista tehokkuutta

Asiakastyytyväisyydessä tärkeää roolia näyttelevät tehokas organisaatio ja toimitusketju.

pyritään kehittämään myös myynnissä, markkinoinnissa sekä tarjonnan hallinnassa.

Toimitusvarmuudesta tuli keskeinen toimitusketjun kehittämisen painopistealue vuonna 2010. Näin pyrimme varmistamaan valmiutemme vastata elpyvään kysyntään ja asiakastyytyväisyyden säilyttämiseen. Kesällä 2009 käynnistetyn World Class Operations -ohjelman myötä toimitusvarmuutemme ylsi vuonna 2010 jo 90 prosenttiin, mitä pidämme hyvänä tasona.

Parannamme tehokkuuttamme myös yhtenäistämällä tarjontaamme Euroopassa sekä käyttövesi- että sisäilmastoratkaisuissa. Tehokkuuden lisäksi tämä helpottaa asiakkaitamme heille sopivan ratkaisun valinnassa. Yhtenäistämisen hyödyt näkyvät sekä myynnin kasvuna että varastojen pienenemisenä.

3 Brändi

Brändityön kulmakivenä on vahvan ja tunnetun Uponor-brändin rakentaminen ja kehittäminen. Yhtenäisen brändin sekä samaan aikaan yhtenäistettävän tarjontamme myötä saavutetaan parempi kustannus-hyötysuhde ja myös toiminnan laatu paranee. Hyvänä esimerkkinä on vuonna 2010 loppuun viety verkkosivuuudistus, joka palvelee Uponorin asiakkaita yli 30 maassa.

Tutkimme Uponor-brändin tunnettuutta ja vahvuutta vuosittain. Katsausvuonna tutkimuksen uusia maita olivat Iso-Britannia ja Ranska. Tutkimuksen kokonaistulokset jäivät hieman edellisvuodesta, osittain mittaustavan muutoksen vuoksi, mutta lopputulos oli, että asiakkaat luottavat edelleen Uponorin vahvaan brändiin. Vuonna 2010 brändin näkyvyyttä edistettiin voimallisimmin Itä-Euroopassa.

Asiakaskuntamme

Uponorin asiakaskunta jakautuu useisiin segmentteihin muun muassa erilaisten päätöksentekoon liittyvien tekijöiden perus-

teella. Omaan käyttöön rakennuttaville tärkeimpiä perusteita ovat omat tarpeet kuten mukavuus, investointi- ja käyttökestävyyden pienuus sekä ympäristö- ja energiatekijät. Kiinteistökehittäjille ja sijoitusmiehessä rakennuttaville taas tehokas rakennusprosessi ja mahdollisimman suuri rakentamisella saatu lisäarvo ovat tärkeitä tekijöitä.

Projektiliiketoiminnan kehittämisessä meille merkittäviä asiakkaita ja kohteita liikerakentamisessa ovat esimerkiksi logistiikkakeskukset, kauppakeskukset, toimistorakennukset sekä toimistojen korjausrakentamiskohteet. Asuinrakentamisen alueella tärkeitä ovat muun muassa suuret vuokranantajat.

Julkisessa rakentamisessa päätöksenteko poikkeaa usein yksityisestä asuin- ja liikerakentamisesta, sillä julkisilla rakentajilla omat erityiset ympäristö- ja laatuvaatimukset ovat joskus kustannustekijöitä tärkeämpiä, toisinaan taas kustannustekijät ovat avainasemassa. Rakennusten tasokkuutta tuodaan yhä enemmän esille kaikessa rakentamisessa esimerkiksi energiati-
distusten ja sisäilmaluokitusten avulla.

Pääosa Uponorin ratkaisuista myydään jakelijoiden kautta asentajille emmekä silloin välttämättä osallistu rakennushankkeisiin muilta osin. Jakeluliiketoiminnassa haluamme olla edelläkävijä valittujen asennusliikeryhmämme osaamisen ja liiketoiminnan kehittämisessä koulutuksen ja tiedon jakamisen kautta.

Kysyntää luovat tekijät

Uponorin sisäilmastoratkaisut vastaavat rakennusalaalla kasvavaan energiatehokkuuden, ”vihreän rakentamisen” ja kestäväen kehityksen kysyntään. Siihen vaikuttavat julkinen keskustelu, lisääntyvä kiinnostus rakentamisen ympäristövaikutuksiin sekä suora viranomaisohjaus. Tällaisessa toimintaympäristössä yksi ratkaisujemme kilpailueduista on käyttö- ja asumismukavuuden yhdistyminen ympäristömyönteisyyteen.

Käyttövesiratkaisumme vastaavat puhtaan käyttöveden tarpeeseen korkealaatuisilla putkistoilla. Ympäristöajattelu, energiansäästö, rakennussäädökset ja poliittiset päätökset sekä joillakin alueilla myös veden säästön tarve vaikuttavat käyttövesiratkaisujemme kysyntään.

Kattava, korkealaatuinen tuote- ja palveluvalikoimamme on kilpailuetu käyttövesiratkaisuissa. Tarjoamme turvallisia ja luotettavia ratkaisuja, jotka nopeuttavat rakennusprosessia ja auttavat asentajia tehostamaan omaa työtään. Kehittyneet liitosratkaisumme sekä muun muassa liitinten ja putkien värikoodausjärjestelmä vähentävät myös asennusvirheitä. Tuotteidemme korroosionkesto ja pitkä elinkaari ovat tärkeitä tekijöitä erityisesti liikerakentamisessa.

Käyttövesiratkaisujemme kysyntä korjausrakentamisessa on kasvanut laman jälkeen uudisrakentamista suuremmaksi esimerkiksi Euroopassa. Tämän kehityssuunnan odotetaan myös jatkuvan.

Yhdyskuntatekniikan ratkaisumme tarjoavat luotettavia ratkaisuja vaativan ja toimivan infrastruktuurin rakentamiseen yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti. Ratkaisumme vastaavat myös vaatimukseen, jotka koskevat tuotteiden pitkää elinkaarta ja kestävyyttä.

Ratkaisujen kehittäminen

Sisäilmastoratkaisuilla energiatehokkuutta ja mukavuutta

Kehitämme Uponorista asuinrakentamisen kokonaissisäilmastotoimittajaa. Pyrimme kehittämään ja tuomaan markkinoille ratkaisuja, jotka mahdollistavat ihanteellisen sisäilmaston yhdistämällä pintalämmityksen, viilennyksen ja ilmanvaihdon edut. Tavoitteenamme on lisätä viihtyisyyttä ja samalla pitää asennus- ja käyttökustannukset matalina. Vähän energiaa kuluttavien rakennusten yleistyminen kasvattaa tällaisten

ratkaisujen kysyntää, sillä tiiviit talot lisäävät sekä ilmanvaihdon että viilennyksen tarvetta.

Yhteistyöllä muiden kumppanien kanssa on keskeinen osa sisäilmastoratkaisujemme kehitystyössä. Keski-Euroopassa teemme yhteistyötä muun muassa lämpöpumppu- sekä seinä- ja lattiaelementtivalmistajien kanssa. Se käsittää esimerkiksi markkinointitoimenpiteitä, seminaareja ja tuoteosaamisen vaihtoa. Olemme kehittäneet yhdessä myös uusia maalämpöä hyödyntäviä tuotteita. Myös lattia- ja betonivalmistajien kanssa kehitämme rakentamisen teollistumisen tarpeisiin vastaavia ratkaisuja. Esimerkkejä näistä ovat Suomessa asennusvalmiit ja putkiremontteja helpottavat asennuselementit sekä esiasennetut jakokaapit. Hollannissa ja Belgiassa teemme moduulimitattuihin betonielementteihin perustuvia TABS-lämmitys- ja viilennysjärjestelmiä. Isossa-Britanniassa ja Irlannissa tarjoamme valmiiksi asennettua lämpölattiaa kumppaneidemme kanssa.

Laadukkaita käyttövesiratkaisuja

Käyttövesiratkaisujemme kehittämisen tavoitteina ovat helppo asentaminen ja paras mahdollinen veden laatu. Näitä tukevat mahdollisimman pitkälle muoviset kokonaisratkaisut. Pyrimme jatkuvaan kehitystyöhön putkien ja liittimien materiaaleissa.

Projektiliiketoiminnan tarpeisiin kehitämme tarjontaamme esimerkiksi esivalmistetuilla ratkaisuilla sekä laajentamalla valikoimaamme halkaisijaltaan suurissa PEX-putkissa suuria rakennuskohteita varten. Kasvavaan korjausrakentamisen kysyntään olemme kehittäneet yksilöllisiä ja helposti kohteeseen mukautettavia ratkaisuja.

Jakeluliiketoiminnassa haluamme luoda mahdollisimman hyvän saatavuuden tukkuliikkeiden kautta ratkaisujamme haluaville ammattiasentajille. Keskeiseen asemaan nousee myös asentajille tarjoamamme koulutus.

Kestävää yhdyskuntatekniikkaa

Keitämme yhdyskuntatekniikan tarjontaamme kokonaisratkaisujattelon mukaisesti yhdistämällä kestäväen kehityksen ja kustannustehokkuuden tavoitteet. Ympäristötehokkuus on tärkeä näkökulma uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä.

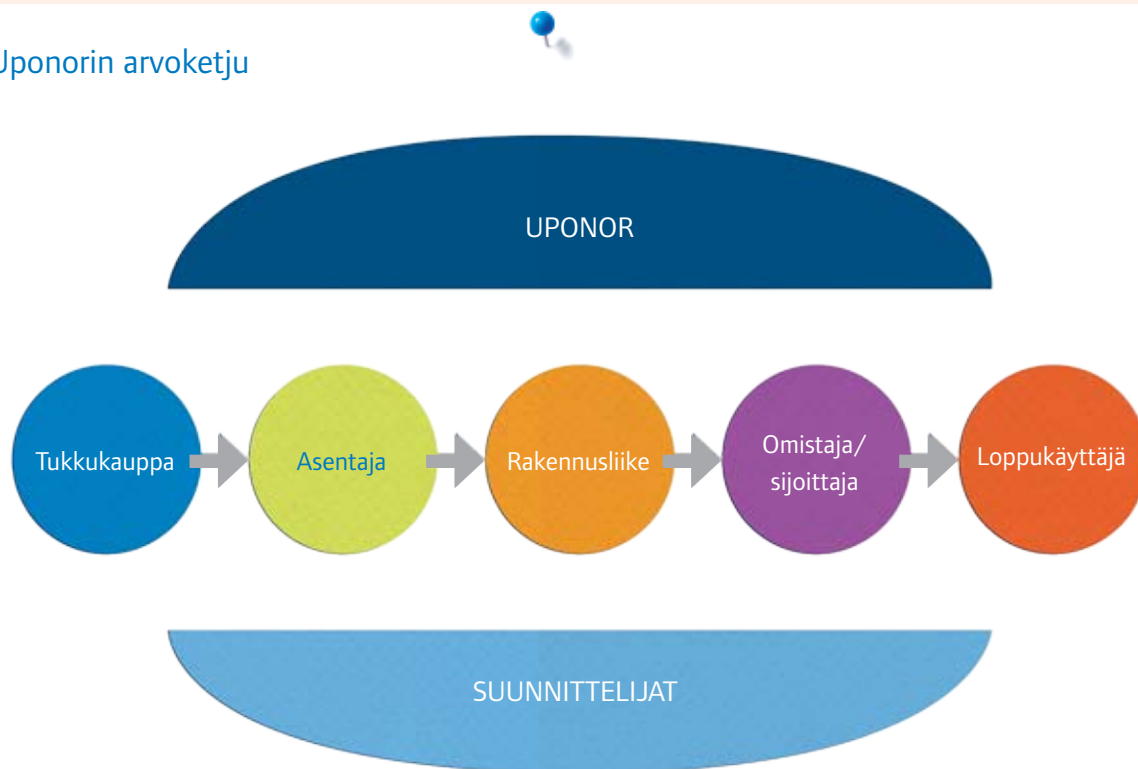
Markkinoinnissa asiakassegmentoinnin merkitys korostuu, jotta voimme tunnistaa paremmin erilaisten asiakasryhmiemme tarpeet ja luoda ratkaisuja ja kasvattaa myyntiä kohderyhmittäin. Tavoitteenamme on tehdä laadukas ostaminen asiakkaalle mahdollisimman helpoksi. Tuemme tätä asiantuntevan asiakaspalvelun sekä koulutuksen avulla.

Markkinat ja kilpailutilanne

Talotekniikan markkinat Euroopassa

Keski-Euroopassa yhä energiatehokkaampien talojen rakentaminen näkyy energiapihien ja mielellään uusiutuvaa energiaa käyttävien viilennysratkaisujen kasvavana kysyntänä. Toistaiseksi lattiaviilennysratkaisumme on suunnattu lähinnä julkiseen ja liikerakentamiseen, mutta pyrimme lisäämään osuuttamme myös asuinrakentamisessa. Saksassa talotekniikan markkinoista jopa 70 prosenttia on enimmäkseen käyttövesiratkaisuisia muodostuvaa korjausrakentamista. Alankomaissa rakentaminen on lähinnä uudisrakentamista: tyypillistä on purkaa vanha rakennus ja rakentaa uusi tilalle.

Uponorin arvoketju

Energiatehokkaat ja vettä säästävät ratkaisut ovat tärkeässä roolissa myös Pohjoismaiden markkinoilla. Koko EU:n laajuinen pyrkimys veden säästämisen ja uusiokäytön kasvattamiseen ei ole vielä edennyt direktiivivaiheeseen, mutta veden säästö on huomioitu useiden jäsenmaiden rakennussäädöksissä. Käytännössä veden säästölle on jo olemassa tarve EU:n ilmasto- ja energiansäästö tavoitteiden kautta, sillä veden käyttö muodostaa merkittävän osuuden yhdyskuntien energiankulutuksesta. Myös sprinklerien tarve on kasvussa, kun yhteiskunnissa kiinnitetään enemmän huomiota palokuolemien vähentämiseen.

Pyreneiden niemimaalla uusi rakennussäädös asettaa tiukempia vaatimuksia energiankulutukselle ja vaikuttaa myös korjausrakentamiseen, lisäten kysyntää Uponorin ratkaisuille.

Itä-Euroopassa vihreä ajattelu ei juurikaan näy markkinoilla, osittain siksi, että energia on halpaa. Lattialämmitystä käytetään etupäässä laadukkaammissa taloissa. Itä-Eurooppa on Keski-Euroopan ohella käyttövesiratkaisujemme merkittävin kasvumahdollisuus. Siellä muoviputket ovat yleinen ratkaisu mutta vesijohtoveden laatuun ei aina kiinnitetä huomiota, jolloin putkiemme kilpailuedut jäävät osin hyödyntämättä.

Kansainvälisessä myynnissä ja Aasian markkinoilla käyttövesiratkaisuillamme on lukuisia mahdollisuuksia, vaikka näillä alueilla käytetään usein halvempia materiaaleja, joille emme tarjoa kilpailuvia tuotteita. Kiinassa lattialämmityksen tarve luo kasvumahdollisuuksia. Muilla kansainvälisen myynnin markkinoillamme on kysyntää viilennysratkaisuille, joissa pyrimme kasvattamaan markkinaosuutta erityisesti palvelun ja asiantuntemuksemme avulla.

Pohjois-Amerikka

Pohjois-Amerikassa vahvimmat asiakassegmenttimme ovat asuin- ja liikerakentamisen uudisrakentamisessa. Yhdysvalloissa liikerakentamisen kysyntä kohdistuu lähinnä lattialämmitys- ja viilennysratkaisuihin. Käyttövesiratkaisuja myymme lähinnä omakotitalojen markkinoille, Kanadassa myös liikerakentamiseen.

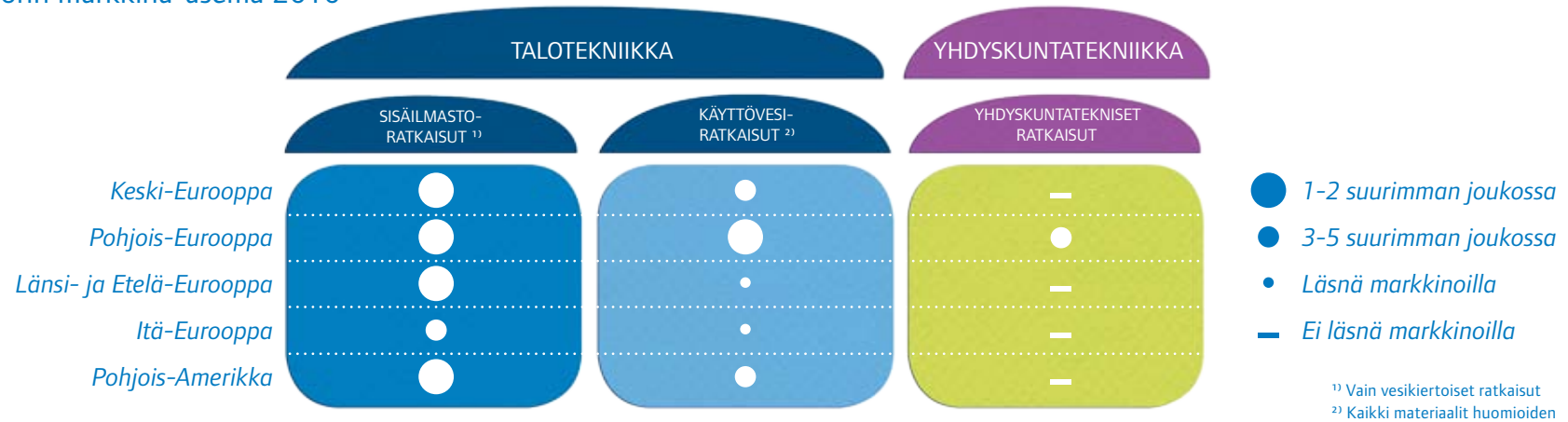
Asuntojen palonsammutusjärjestelmien kysyntä on meille kasvava mahdollisuus Yhdysvalloissa, sitä mukaa kuin osavaltiot otavat käyttöön niitä edellyttävän kansallisen rakennussäännöksen.

Kalifornia hyväksyi vuonna 2010 PEX-putkien käytön rakennusten käyttövesiputkina, mikä avaa meille osavaltion suurkaupunkien markkinoita.

Talotekniikan kilpailutilanne

Lattialämmitysratkaisujen kilpailutilanne vaihtelee suuresti maittain. Euroopassa lämpöpatterit ovat tyypillisiä kilpailevia ratkaisuja asuinrakentamisessa sekä korjausrakentamisessa. Liikerakentamisessa kilpailemme myös ilmajakoisten keskusilmastointijärjestelmien kanssa, joita Yhdysvalloissa käytetään myös pientaloissa. Pohjoismaisessa pientalorakentamisessa kanssamme kilpailevat myös erilaiset sähkölämmitysratkaisut. Lattia viilennysratkaisumme kilpailevat ilman kiertoon perustuvien viilennysratkaisujen kanssa. Sekä lämmitys- että viilennysratkaisujemme etuja ovat mukavuus, energiatehokkuus ja mahdollisuus erilaisten energialähteiden hyödyntämiseen.

Uponorin markkina-asema 2010

Euroopassa sisäilmastoratkaisuillamme on muutamia kansainvälisiä sekä lukuisia paikallisia kilpailijoita. Paikallinen kilpailu näkyy erityisesti omakotitalojen rakentamisessa, kun taas suurissa hankkeissa kilpailijakunta on yleensä suppeampi. Uponorin etuina ovat laaja suunnittelu- ja palveluosaaminen sekä tuotteiden ja järjestelmien luotettavuus ja kestävyys, ympäristöystävällisyys sekä euroopanlaajuisen organisaation tuki.

Pohjois-Amerikassa yleisimpiä pientalojen lämmitysratkaisuja ovat kaasulla toimivat ja etenkin investointikustannuksiltaan halvat ilmalämmitys- ja jäähdytysjärjestelmät. Lattialämmityksen markkinat ovat vielä pienet, mutta osuutemme niillä suuri. Kanadassa lattialämmitystä käytetään Yhdysvaltoja enemmän, mutta ilmalämmitys on sielläkin yleisintä. Energian hinnan nousu ja lisääntynyt ympäristötietoisuus tarjoavat ratkaisuillemme kasvumahdollisuuksia.

Käyttövesiratkaisumme kilpailevat metallisten putkien ja liittimien kanssa sekä muiden muovisten putkiratkaisujen tarjoajien kanssa. PEX-muoviputket ja komposiittiputket valtaavat markkinoita kupariputkilta, joten tulevaisuudessa kilpailua käydään enemmän näiden ratkaisuiden kesken. Liittimissä messinki- ja teräsratkaisut säilyttävät asemiaan jatkossakin mutta muovisten liitinratkaisujen suosio on kasvussa.

Markkinoilla on muutamia suuria kansainvälisiä muovi- ja metalliputkistoja tarjoavia kilpailijoita. Etujamme ovat kilpailukykyisten tuotteiden lisäksi läheinen yhteistyö asiakkaan kanssa

sekä vahva brändi. Euroopassa käyttövesiratkaisuistamme on muodostunut vahvasti alan standarditoteutustapa.

Yhdyskuntatekniikan toimintaympäristö

Ympäristökijät vaikuttavat merkittävästi kasvumahdollisuuksiimme, sillä suurten kaupunkien vanhoille viemärijärjestelmille tulvat ja suuret sademäärät ovat uhka. Myös infrastruktuurin kehittäminen ja muutokset asiakkaiden ja loppukäyttäjien tarpeissa luovat kasvumahdollisuuksia. Markkinoihin vaikuttavat myös standardisointi ja ympäristömääräykset.

Uponorin ratkaisuilla on verrattain vahva markkina-asema kaikissa Pohjoismaissa Norjaa lukuun ottamatta. Vuoden 2010 aikana toimintaa alettiin ulottaa myös lähialueille, etenkin Baltiaan ja Venäjälle, joissa yhdyskuntatekniikan rakentamis- ja uudistustarpeet ovat huomattavat.

Markkinoiden kehitystä ovat hidastaneet kansainvälinen talouslama ja sen seurauksena julkisen talouden rahapula. Myös vuosien 2009–10 pitkä talvi vähensi kysyntää. Kysynnän vähentyminen on kiristänyt kilpailua, ja markkinoille on syntynyt tuotannon ylikapasiteettia. Markkinoilla on myös mahdollisuuksia kasvuun muun muassa asiakassegmentointia, tarjontaa ja tuotantoteknologiaa kehittämällä.

Pyrimme vahvistamaan rooliamme jo projektien alkusuunnitteluvaiheessa.

Katsaus toimintaan ja talouteen

Haastattelussa Uponorin talousjohtaja Riitta Palomäki ja toimitusjohtaja Jyri Luomakoski vastaavat sijoittajien ajankohtaisiin kysymyksiin.

Asuinrakentaminen alkoi vuonna 2010 hiukan elpyä. Kuinka vahvalla ja kestäväällä pohjalla ollaan?

JYRI Asuinrakentamisen elpyminen on tällä hetkellä hyvin varovaista, paikoitellen sitä on mahdotonta edes mitata. Esimerkiksi Pohjoismaissa kuopasta ylös kipuaminen saavutettiin osin julkisrahoitteisella ja tuetulla asunorakentamisella. Vaikka viimeisimmät rakennuslupatiedot osoittavat hiipumista tältä tasolta, markkinoiden voidaan kuitenkin sanoa olevan tervehtymään päin. Laajemmin tarkasteltuna ehkä juuri maltillisuutensa ansiosta tämän hetken asuinrakentaminen on kestäväällä pohjalla, toki tilanne vaihtelee maittain eikä kehitys vielä missään ole erityisen vahvaa.

RIITTA Yhdysvaltojen osalta asuinrakentaminen on alhaisimmalla tasolla sitten toisen maailmansodan. Lisäksi nyt rakennettavat asunnot ovat useimmiten aiempaa pienempiä ja vaatimattomampia, mikä näkyy meillä vähäisempänä myyntinä ja toimituslaajuutena yksikköä kohden.

JYRI Vuonna 2011 näemme todennäköisesti myös markkinoita, joilla asuinrakentaminen edelleen jatkaa alamäkeään. Espanjassa, Portugalissa ja Irlannissa keskitytään tällä hetkellä varmasti muihin toimiin kuin asuinrakentamiseen.

Mikä sai liike- ja julkisen rakentamisen nousuun?

JYRI Nyt kun pääosa kansantalouksista on päässyt takaisin kasvu-uralle, liike- ja julkisen rakentamisen kysynnän voidaan odottaa nousevan yritysten ja kulutuksen kasvuun myötä. Rahoituksen saatavuus ja yleinen varovaisuus jarruttavat kuitenkin kehitystä. Myönteisenä esimerkkinä toimii Saksa, jossa liike- ja julkisen rakentamisen rakennusluvat kääntyivät jo vuonna 2010 hienoiseen nousuun.

RIITTA Ilahduttavasti kiinteistöille haetaan entistä enemmän uusia käyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi Helsingissä Salmisaaren voimalaitoksen muuttaminen liikekäyttöön. Sellainen luomme meillekin hyvin kiinnostavaa korjausrakentamisen kysyntää.

Miten julkinen tuki ja elvytyspaketit sekä niiden viimeaikainen väheneminen on vaikuttanut eri maissa?

RIITTA Sekä julkinen tuki että julkinen rakentaminen ovat alkaneet vähetä, kun kunnilla ja kaupungeilla on vähemmän rahaa käytettävissään. Nykyisessä taloustilanteessa on keskitetty olemassa olevien laitosten, kuten koulujen ja sairaaloiden käynnissäpitoon uudisrakentamisen sijasta. Yhdysvalloissa kotitalouksille suunnatuilla verohelpotuksilla oli vaikutusta enemmänkin kuin julkisilla hankkeilla.

JYRI Ja Yhdysvaltojen verohelpotusten loppuminen myös näkyi selvästi myyntimme vähenemisenä. Toisaalta taas monet julkiset hankkeet, kuten pohjoismaiset väylähankkeet, eivät edes vaikuttaneet meidän myyntiimme.

Kuinka yhdyskuntatekniikan liiketoimintaa voidaan kasvattaa tämän hetken haastavassa markkinatilanteessa?

JYRI Olemme päättäneen vuoden aikana tehneet useita toimenpiteitä yhdyskuntatekniikan liiketoimintamme kehittämiseksi. Muun muassa tuotantoa on keskitetty kahteen tehokkaaseen päätuotantoyksikköön. Myös tuotevalikoima on kehitetty, tästä esimerkkinä uusi Uponor IQ -hulevesijärjestelmä.

RIITTA Yhdyskuntarakentamisen heikko tilanne on johtanut siihen, että lyhyellä aikavälillä pyrimme parempaan kustannustehokkuuteen, muun muassa sisäisiä prosesseja kehittämällä. Myynnin kasvua etsimme esimerkiksi asiakassegmentoinnin ja ympäristötekijöihin panostamisen kautta.

Kuinka kasvaa saavutetaan talotekniikassa, muullakin kuin Pohjoismaissa?

JYRI Liiketoiminnan laajentaminen Itä-Eurooppaan ja Aasiaan päin – mehän perustimme oman tytäryhtiön Kiinaan vuonna 2010 – kertovat osaltaan uusien kasvumahdollisuuksien etsimisestä.

RIITTA On vielä paljon alueita ja maita, joissa on kasvun kannalta Uponorille runsaasti potentiaalia, myös vakiintuneilla markkinoillamme.

JYRI Ja tämä saavutetaan panostamalla myyntiin ja markkinointiin.

RIITTA Esimerkiksi sopivien jakelukanavien löytäminen uusissa maissa ja sitä kautta saatavuuden varmistaminen ovat keskeisiä keinoja yltää kasvutavoitteisiin.

Minkälainen rooli työntekijöillä on kasvutavoitteiden saavuttamisessa?

JYRI Henkilöstöllä on erittäin tärkeä rooli. Esimerkiksi tuotekehityspanostuksen osuus liikevaihdostamme jopa kasvoi talouskriisin aikana ja sen kasvattamista aiotaan jatkaa. Onnistuakseen tuotekehitys vaatii innovatiivisia ja osaavia ihmisiä, joilla on kokemusta ja näkemystä esimerkiksi rakennustekniikasta, rakentamisen prosesseista ja projektinhallinnasta. Lisäksi pyrimme entistä tehokkaammin tunnistamaan organisaatiossamme jo työskentelevät uudet kyvyt ja kuromme kiinni laman aikana muodostunutta vajetta nousevien kykyjen koulutusohjelmassamme. Ajankohtaisia koulutuksen painopistealueita ovat muun muassa projektiliiketoiminnan osaaminen sekä erilaiset asiantuntijatehtävät.

RIITTA Muuttuvassa maailmassa myös yrityksen pitää muuttua, ja työntekijät tekevät muutoksen mahdolliseksi. Koulutus on paras tapa tarjota tähän tarvittavat työkalut. Johdamme nyt liiketoimintaamme yhä enemmän Euroopan tasolla, ja se vaatii henkilöstöltä laaja-alaisempaa liiketoiminnan ymmärrystä.

Pitkän ajan taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Asteikko	2010	2009	2008
Vuotuinen orgaaninen liikevaihdon kasvu (suhdannekierron aikana)	> 6 %	2,0 %	-22,7 %	-9,4 %
Liikevoittomarginaali	~ 15 %	7,0 %	5,6 %	5,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	> 30 %	14,4 %	8,1 %	22,2 %
Velkaantuneisuus (vuoden aikana keskimäärin)	30–70	45,5	45,2	46,4
Kasvava perusosinko	> 50 % tuloksesta	162,5 %	316,3 %	85,7 %

Työyhteisössämme on yhä enemmän monikulttuurisia ja virtuaalisia työryhmiä, jotka osaltaan asettavat uusia vaatimuksia henkilöstölle. Mutta on hyvä muistaa, että vastaavasti muuttuva maailma ja kehittyvä organisaatio tarjoavat sisäisesti henkilöstölle uusia ja kiinnostavia mahdollisuuksia.

JYRI Myös avoimempaa viestintäkulttuuria yrityksen kaikilla tasoilla on pyritty kehittämään.

Mitkä ovat merkittävimmät liikevaihtoon ja kannattavuuteen liittyvät riskit?

JYRI Merkittävin riski on taloudellisessa ympäristössä. Rahoitusmarkkinoiden nykyinen epävarmuus ja mahdolliset kielteiset muutokset vaikuttaisivat vahvasti rakentamiseen. Sehän toteutetaan aina joltain osin velkarahoitteisesti. Lisäksi on huomioitava myös määräykset ja lainsäädäntö sekä niiden muutosten mahdolliset vaikutukset toimintaamme. Esimerkiksi käyttövesijärjestelmiin liittyy paljon paikallista säätelyä ja valvontaa.

RIITTA Julkishallinnolliset lainsäädäntökijät voidaan nähdä riskin sijasta myös mahdollisuutena. Esimerkiksi energiatehokkuuteen liittyvät säädökset yleensä tukevat ratkaisujemme myyntiä.

Uponorin toimintaa on tehostettu viime vuosina merkittävästi. Mitkä ovat tulevaisuuden kehityskohteita, ja mitä tuloksia niistä voidaan odottaa?

JYRI Asiakaslähtöisyys on ykkösprioriteettimme ja kasvun tukeamisen kannalta äärimmäisen tärkeää. Pelkkä oman toimintamme tehostaminen ja parantaminen eivät riitä, vaan tarvitsemme myös entistä tyytyväisempiä asiakkaita. Pyrimme kehittämään jatkuvasti palveluastetta varaston kiertonopeutta heikentämättä.

RIITTA Vastikään käyttöön otettu euroopanlaajuinen toiminnanohjausjärjestelmämme tarjoaa edelleen paljon lisämahdollisuuksia hyödynnettäväksi.

Vuoden 2009 lopulla Uponor osti Isosta-Britanniasta projektiliiketoimintaan erikoistuneen yhtiön. Millaisia hyötyjä siitä on tähän mennessä saatu? Entä uudet yritysostot?

JYRI Velta-liiketoiminnan osto on ensisijaisesti tuonut meille syvemmän käsityksen projektiliiketoiminnasta ja siitä, kuinka se toimii omana kanavanaan asiakkaisiin. Se on auttanut meitä projektiliiketoiminnan kehittämisessä, jota viemme eteenpäin niin Euroopassa kuin Pohjois-Amerikassa. Lisäksi se auttaa meitä mallintamaan, miten samalla markkina-alueella voidaan tehokkaasti yhdistää perinteinen liiketoimintamallimme ja projektimalli.

Tutkimme jatkuvasti uusia yritysostomahdollisuuksia. Haasteena on etenkin oikeiden yritysten tunnistaminen.

Uponorin tavoitteena on liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen. Mikä rooli sisäilmastojärjestelmillä on tässä?

RIITTA Sisäilmastoratkaisujen osuuden kasvattaminen on meille strateginen valinta. Se tarjoaa liiketoiminnallemme laajat maantieteelliset kasvumahdollisuudet ja kasvun kautta myös mahdollisuuden liikevoiton parantamiseen.

JYRI Suuremman myyntivolyymien vaikutus kannattavuuteen olisi erittäin myönteinen, mutta toisaalta on muistettava, että sisäilmastojen kokonaisratkaisuihimme sisältyy tuotteita, jotka eivät ole meidän valmistamiamme, kuten paneeleita ja valmiina toimitettua lattiaa. Siksi myynnin kasvu ei aina ole yksi yhteen

kannattavuuden kanssa, kuten käyttövesiratkaisuissa ja yhdyskuntatekniikassa.

Monet Uponorin ratkaisut vastaavat asiakkaiden kasvavaan kiinnostukseen energiatehokkuutta ja ympäristöä kohtaan. Mitä kestävä kehitys merkitsee Uponorille laajemmassa mittakaavassa?

RIITTA Luonnollisesti meille on yrityksenä tärkeää toimia kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ja samalla hyödyntää sen mahdollisuudet liiketoiminnalle. Esimerkiksi tuotteidemme energiatehokkuus tai uusiutuvan energian käyttömahdollisuus tukevat myyntiä – ja myös imagoamme. Tuotekehityksemme panostaa jatkuvasti parempien ratkaisujen löytämiseksi. Keskitetyn tuotantotoiminnan ansiosta kehitystoimia ja muutoksia on helpompi ja nopeampi toteuttaa.

JYRI Vastuullisena yrityskansalaisena seuraamme ympäristöjäljellämme kehitystä – lähes kaikilla tehtailtamme on ympäristösertifioinnit – ja pyrimme vähentämään oman toimintamme ympäristökuormitusta, joka toki on verrattain pieni moneen muuhun teollisuudenalaan verrattuna. Läpinäkyvyys ja raportointi vaikuttavat yhä enemmän myös suurten asiakkaidemme valintoihin.

RIITTA Lisäksi ympäristöpolitiikkamme toimii osalle omistajistamme sijoituspäätöskriteerinä.

Yhteistyössä ammattilaisten kanssa

Ympäristön kannalta tehokasta energian käyttöä

Yhdysvalloissa, Coloradon osavaltiossa Tim McTavish suunnitteli kotinsa remonttia. Hän halusi tehdä kodistaan energiatehokkaan, joten hän valitsi poikkeukselliset lämmitys- ja viilennysratkaisut. Remontin yhteydessä asennettiin 64 aurinkopaneelia, joita hyödynnetään talon lämmityksessä ja ilmastoinnissa sekä lumen sulatuksessa talvella. Lisäksi asennettiin koko järjestelmää hallinnoiva ohjausjärjestelmä. Kokonaisuuksien integroidulla ohjauksella on merkittävä rooli energiatehokkuuden parantamisessa, ja siksi Tim valitsi Uponorin Climate Control -järjestelmän.

Tuotteeseen on valmiiksi ohjelmoitu tiettyjä toimintoja, jotka se suorittaa automaattisesti, mutta toimintoja voi myös mukauttaa. Järjestelmän säätymistä tilasta toiseen voi ohjata kaukosäätimellä tai ohjelmointipisteestä, joten sen käyttö on todella vaivatonta.

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi > Referenssit

Kumppani:

Uponorin asiantuntijat olivat hyvin avuliaita ja tulivat jopa tänne paikan päälle seuraamaan ensimmäistä mukautettua ohjelmointia. Meille muodostui Uponorin kanssa hyvä yhteistyösuhde, ja toivon, että hyöty oli molemminpuolista.

Raymond J. Blum,
myyntipäällikkö,
lämmitysjärjestelmät,
Dahl-Denver

Liiketoimintakatsaus 2010

Kumppani:

Projektin alkaessa meillä oli vain lämpöpumput ja aurinkokennot. Sitten aloimme lisätä järjestelmään yhä useampia komponentteja – Uponorin järjestelmä on kerta kaikkiaan uskomattoman joustava!

*Al Wallace, johtaja,
Energy Environmental
Corporation*

Panostimme vuoden aikana erityisesti asiakassegmentointiin, uusien tuotteiden tuomiseen markkinoille, myyntityön kehittämiseen sekä henkilöstön osaamiseen. Syyskuussa toteutimme organisaatiomuutoksen, jolla nopeutamme päätöksentekoa ja pystymme paremmin hyödyntämään asiakasnäkökulmaa tuoteryhmiemme tarjonnan kehityksessä. Asuntorakentamisen markkinoiden vaimean kysynnän vuoksi suuntasimme liiketoiminnan painopistettä entistä vahvemmin asuinrakentamisesta liike- ja julkisen rakentamisen puolelle.

Talotekniikka - Eurooppa

Tilanne vakaantui Euroopassa

Keski-Euroopan markkinat erityisesti Saksassa ja Itävallassa ovat joitakin vuosia olleet melko hiljaisia ja liikevaihtomme kehitys verrattain tasaista. Toisaalta talouskriisi ei ole vaikuttanut rakentamiseen yhtä jyrkästi kuin muilla markkina-alueilla. Poikkeus tästä on kuitenkin Alankomaat, jossa kysyntä supistui voimakkaasti, kun pankkirahoituksen saaminen rakennusprojekteihin tuli vaikeaksi kiinteistökuplan puhjettua.

Pohjoismaissa rakennustoiminta kasvoi päättyneenä vuonna selvästi. Kehitykseen vaikuttivat talouden elpyminen, ympäristötekijät sekä myös julkisten tukien avulla kasvanut korjausrakentaminen. Korjausrakentamisen myynti nousi Suomessa myös loppukäyttäjille suunnatun markkinoinnin avulla.

Etelä- ja Länsi-Euroopassa rakennustoiminta on vähentynyt voimakkaasti Pyreneiden niemimaalla, Irlannissa, Italiassa, Ranskassa sekä Isossa-Britanniassa. Vuoteen 2009 verrattuna matalasuhdanteen vaikutukset kuitenkin jonkin verran tasaan-

tuivat vuonna 2010. Myönteisiä odotuksia luovat asuntojen hintojen nousu Espanjassa ja Englannissa sekä myönnettyjen rakennuslupien määrän kasvu Ranskassa.

Itä-Euroopassa myynti pysytteli talouskriisin jälkimainingeissa maltillisella tasolla Venäjää lukuun ottamatta, missä positiiviset taloussignaalit vaikuttivat myynnin myönteiseen kehittymiseen. Itä-Euroopan maissa otettiin käyttöön asiakkuudenhallintajärjestelmä, jonka avulla pyritään tehostamaan resurssien käyttöä ja parantamaan kannattavuutta. Verkkopohjaisen järjestelmän avulla voimme seurata ja mitata myyntiämme vaivattomammin.

Tehokkaampaan toimitusketjuun

Vuoden aikana siirsimme painopistettä yhä enemmän tavara-
virtojen hallinnasta toimitusvarmuuden ylläpitämiseen samaan aikaan kun varastomääriä kasvatettiin lisääntyneeseen kysyntään vastaamiseksi toisella ja kolmannella vuosineljänneksellä. Toimitusten kasvu oli voimakkainta Pohjoismaiden tehtailla.

Keski-Euroopassa toiminnallista tehokkuutta kehitettiin jakeluverkoston uudistuksilla. Esimerkiksi Tšekin tasavallassa suljettiin varasto. Hallinnolliset sekä logistiset toiminnot päätettiin hoitaa Saksaan keskitetyistä varastosta, jolloin työ saadaan tehtyä tehokkaammin ja Tšekin henkilöstömme pystyy keskittymään asiakaspalveluun ja myyntityöhön. Vastaavanlaisia järjestelyjä on tehty muuallakin Itä-Euroopassa.

Perustimme Saksaan uuden varastojärjestelmän vähemmän myydyille tuotteillemme. Keskitetyn varaston avulla pystymme parantamaan näiden tuotteiden toimitusvarmuutta ja -nopeutta.

Talotekniikassa uutuuksia

Vuoden alussa markkinoille tuotiin sisäilmaston automaattinen säätöjärjestelmä Uponor Control System. Järjestelmä perustuu

Uponorin kehittämään ainutlaatuisen Dynamic Energy Management (DEM) -teknologiaan, jonka avulla lämmityksen teho säätyy haluttaessa automaattisesti eri tilojen välillä. Järjestelmä käytettynä yhdessä lattialämmitys- ja viilennysjärjestelmiemme kanssa tarjoaa lisää mukavuutta ja säästää energiaa.

Käyttövesiratkaisuissa toimimme PEX Quick & Easy® -liittimet Italian, Ranskan ja Itä-Euroopan markkinoille. Nousuputkien ja PPSU-muoviliittimien kokovalikoimaa kasvatettiin eri puolilla Eurooppaa. Ruotsissa lisäsimme puristusliitinten sekä komposiittiputkien valikoimaa. Toimimme Pohjoismaiden markkinoille ISO-standardin mukaisia tuotteita Pohjoismaiden oman standardin mukaisten tuotteiden rinnalle. Lisäksi solmimme uusia alueellisia yhteistyösopimuksia jakelijoiden kanssa.

Talotekniikka - Pohjois-Amerikka

Rakentamisen niukkuus näkyi myynnissä

Yhdysvaltojen talous ja etenkin rakennusmarkkinat jatkuivat heikkoina, ja kuluttajat ja monet yritykset pyrkivät säästämään investoimisen sijaan. Etenkin asuinrakentamisen markkinat olivat heikot, mutta myös liike- ja julkinen rakentaminen alkoi hiljettä. Tilanne Kanadassa oli hieman samankaltainen, mutta ei niin vaikea. Onnistuimme kasvattamaan osuuttamme Kanadan omakotitalojen markkinoilla; samalla kuitenkin liikerakentamisen markkinat, joilla Uponorilla on vahva asema, heikkenivät.

Liikevaihtomme ja kannattavuutemme laskivat viime vuoteen verrattuna. Etenkin käyttövesiratkaisujen kysyntä laski selvästi. Laskusuhdanteesta huolimatta kasvatimme kuitenkin markkinaosuuttamme käyttövesiratkaisuissa asentajien tehokkuutta parantavan järjestelmämyynnin ansiosta. Lattialämmitysratkaisujemme kysyntään vaikutti uusien omakotitalojen määrän lasku sekä rakennettavien talojen pienempi koko.

Toiminnallisen tehokkuuden kehittämiseksi otimme käyttöön jatkuvaan tuottavuuden parantamiseen perustuvan mallin.

Suurimmat vaikutukset tähän mennessä näkyvät tuotannossa ja varastoinnissa esimerkiksi työkaluihin ja prosesseihin liittyen, mutta ohjelmaa laajennetaan myös laajemmalle organisaatioon. Tavoitteenamme ovat muun muassa jätteiden määrän supistaminen, menetettyjen työtuntien vähentäminen ja työturvallisuuden parantaminen. Toiminnan tehostamisen lisäksi leikkasimme kustannuksia muun muassa markkinoinnista heikko markkinatilanne huomioon ottaen.

Tärkeitä tuoteuutuuksia

Vuoden suurin tuotelanseeraus oli johtavan työkaluvalmistajan kanssa yhteistyönä kehitetyt ProPEX® (Quick & Easy®) -asennustyökalut. Ne tuodaan markkinoille kuluvan vuoden aikana myös Euroopassa. Työkalut ovat merkittävä parannus tarjonnassamme, ja ne vahvistavat Quick & Easy® -putkiliittimimme asemaa.

Lisäksi toimimme markkinoille uudet, suuriin kaupallisiin projekteihin suunnitellut ja valmiina rullana toimitettavat Rapid Rollout™ -asennusmatot, jotka tarjoavat vaihtoehtoisen ja nopean tavan asentaa lattialämmitys- ja viilennysputkia. Laajensimme myös eristettyjen putkien tarjontaamme.

Yhdyskuntatekniikka

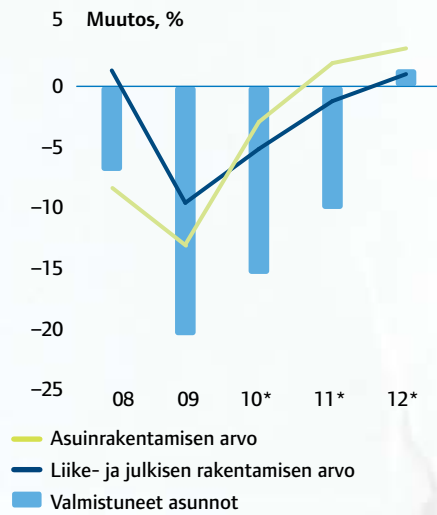
Kireää kilpailua

Kylmän talven vuoksi alkuvuosi oli vaikea, mutta keväällä liiketoiminta alkoi elpyä. Markkinatilanteen heikkeneminen lisäsi ylikapasiteettia ja kireää hinnoittelukilpailua. Liikevaihtomme laski, sillä emme lähteneet mukaan kiivaaseen hintakilpailuun, joka koski sekä Baltiaa että Pohjoismaita.

Pohjoismaisen tuotantoverkoston ja toimitusketjun uudistamisen avulla luotiin pohjaa kannattavalle kasvulle. Suljimme tehtaan Tanskassa ja järjestelimme uudelleen päätehtaidemme tuotantoa Ruotsin Fristadissa ja Nastolassa. Paineputkituotantoa keskitimme Forssaan. Yhtenäistimme Baltiassa tarjontaamme ja keskitimme varastoja. Pyrimme näin parantamaan asiakaspalvelua ja asiakas-keskeisyyttä sekä tehostamaan toimintaamme edelleen.

Tuote- ja järjestelmäkehitys oli keskeisellä sijalla vuonna 2010. Sen ansiosta pystymme vuoden 2011 aikana tuomaan markkinoille monia uutuuksia, jotka ovat linjassa liiketoiminta- ja teknologiastrategiamme kanssa. Lokakuussa 2010 Ruotsissa lanseerattiin kokonaan uusi Uponor IQ -järjestelmä sade- ja pintavesille. Järjestelmä vastaa kohonneiden sademäärien myötä kasvaneeseen tarpeeseen ohjata hulevesiä hallitusti. Tälle perustalle voimme tulevaisuudessa rakentaa entistä laajemman valikoiman sade- ja pintavesijärjestelmiä ja tuoteratkaisuja, joita tarvitaan rankkasateisiin varautumiseksi.

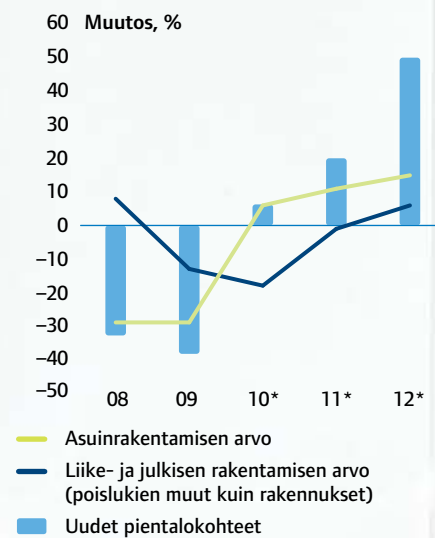
Rakennustoiminta Euroconstruct-maissa

* Ennuste

Lähde: Euroconstruct 11/2010

Rakennustoiminta Yhdysvalloissa

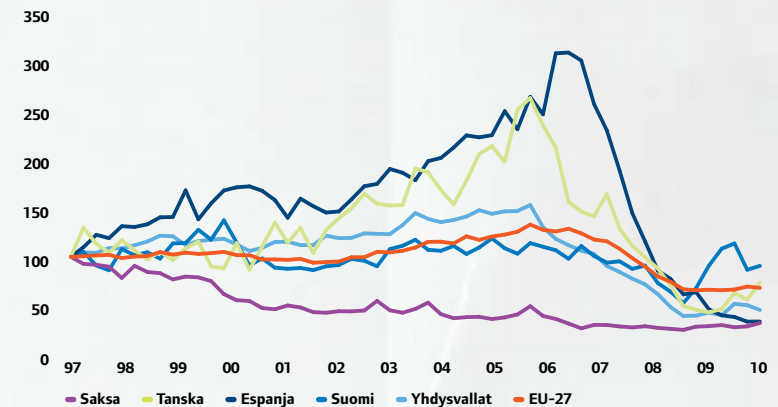

* Ennuste

Lähde: NAHB (12/2010) & FMI (Q3 2010)

Asuinrakentamisen pitkän aikavälin kehitys

(rakennusluvut valituissa maissa, suhteutettu)

Avainluvut segmenteittäin

M€	Talotekniikka – Eurooppa		Talotekniikka – Pohjois-Amerikka		Yhdyskuntatekniikka	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Liikevaihto	504,4	482,2	114,6	109,0	138,3	148,1
Liikevoitto	55,7	32,6	3,1	3,9	0,4	14,2
Liikevoitto-%	11,0	6,8	2,7	3,6	0,3	9,6
Varat	414,9	393,0	126,8	118,1	88,8	80,4
Investoinnit	8,0	10,5	4,3	5,1	6,2	10,1
Henkilöstö 31.12.	2 222	2 416	427	422	509	527

Yhteistyössä ammattilaisten kanssa

Joustava ratkaisu MM-stadionille

Etelä-Afrikassa alettiin valmistautua vuoden 2010 jalkapallon maailmanmestaruuskilpailuihin jo kolme vuotta aikaisemmin. Yksi suurimmista hankkeista oli Cape Town Stadium -jalkapallostadionin rakentaminen Kapkaupunkiin. Stadionilla oli määrä pelata kaikkiaan seitsemän ottelua.

Stadionin muoto osoittautui kuitenkin haasteelliseksi perinteisille putkistoille, joiden liitoskohdat alkoivat vuotaa niihin kohdistuvan rasituksen takia. Ratkaisu ongelmaan löytyi Uponorin joustavista PEX-a-putkista ja Quick & Easy® -liittimistä, joiden avulla rakennettiin käyttövesijärjestelmä 68 000 katsojaa vetävälle jättistadionille. Helposti asennettavien Uponor-putkien ansiosta säästettiin myös aikaa, ja rakennusprojekti valmistui vuoden 2010 alussa eli hyvissä ajoin ennen maailmanmestaruuskilpailujen alkamista.

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi > Referenssit

Uponor:

Olen iloinen siitä, että saimme osoittaa asiakkaallemme, kuinka täydellisesti Uponorin putket sopivat tähän projektiin. Olemme jo pitkään tehneet yhteistyötä paikallisen kumppanimme Afripexin kanssa. Tunnettu toistemme toimintatavat, ja yhteistyömme vain paranee jokaisen projektin myötä.

*Edgar Stumpf, myyntipäällikkö,
Afrikan ja Kaukoidän alue,
Uponor GmbH*

Yritysvastuu

Kumppani:

PEX-a-putkien asentaminen sujui joustavasti. Kulmapaloja tarvittiin huomattavasti vähemmän kuin perinteisten, jäykempien putkien asennuksessa. Projektin aikana opimme paljon uutta paitsi Uponorin tuotteista yleensä myös niiden ominaisuuksista ääriolosuhteissa

*Sebastiaan Jacobsz,
insinööri,
Afripex*

Kautta vuosien Uponor on panostanut oman toimintansa kehittämiseen sekä siihen, että tarjoamillamme ratkaisuilla myös asiakkaamme voivat kehittää omaa toimintaansa ympäristöystävällisemmäksi. Asiakkaamme voivat esimerkiksi hyödyntää ratkaisujemme kanssa yhä enenevässä määrin uusiutuvaa energiaa ja parantaa energiatehokkuuttaan. Haluamme aktiivisesti jatkaa tällä tiellä ja pyrimme toiminnassamme avoimuuteen ja vastuullisuuteen. Jatkamme menestyksestä yhteistyötämme alan muiden toimijoiden kanssa edistääksemme kestävää kehitystä rakennustoimialalla.

Uponorille kestävä kehitys tarkoittaa vastuullisena yrityskansalaisena toimimista ja myös sitä, että meidät nähdään houkuttelevana työnantajana ja liikekumppanina. Pyrimme vastaamaan sidosryhmiemme odotuksiin kehittämällä entistäkin energiatehokkaampia ja ympäristöystävällisempiä sekä turvallisuutta parantavia ratkaisuja. Tavoitteenamme on läpinäkyvä vuorovaikutus kaikkien sidosryhmiemme kuten asiakkaiden, yhteistyökumppanien, viranomaisten, median sekä alan koulutuslaitosten kanssa.

Haluamme, että meidät tunnetaan talotekniikan johtavana toimijana kestäväen rakennetun ympäristön luomisessa. Tämä edellyttää meiltä innovatiivisia ja vastuullisia ratkaisuja, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeisiin parantaa elinympäristöjä, ovat ekotehokkaita ja minimoivat sekä oman että asiakkaidemme toiminnan ympäristövaikutuksia.

Ympäristöarvojen ymmärtäminen, edistäminen ja nivominen kiinteäksi osaksi kaikkea toimintaamme tukevat strategiallemme keskeistä kannattavan kasvun päämäärää, sillä kestävä kehitys on noussut viime vuosina yhä tärkeämmäksi suuntaukseksi markkinoilla. Asiakkaamme eivät enää koe ympäristömyötäisyyt-

tä ainoastaan ratkaisujen ylimääräisenä ominaisuutena, vaan siitä on hyvää vauhtia tulossa jo edellytys.

Jotta toimialallamme, rakentamisessa ja asumisessa, voidaan merkittävästi vähentää ympäristövaikutuksia, pitää kiinnittää huomattavasti enemmän huomiota kokonaisvaltaiseen suunnitteluun. Ekotehokkuus tulisi ottaa huomioon alusta alkaen, siksi pyrimmekin olemaan mukana projekteissa niiden suunnittelun käynnistymisestä lähtien. Tästä syystä haluamme myös aktiivisesti rakentaa kumppanuuksia arvoketjumme eri ammattilaisten kanssa. Yhteistyössä koko arvoketjun kanssa voimme parhaiten vastata asiakkaiden tarpeisiin muun muassa energiatehokkuuden kehittämisessä, uusiutuvien ja ilmaisten energiamuotojen käyttöedellytysten parantamisessa sekä kustannussäästöjen saavuttamisessa.

Jatkuvasti tiukentuvat standardit koskevat myös meitä osana asiakkaidemme hankintaketjua. Siksi vastuullinen toimintatapa on myös liiketoiminnallinen etu ja vahvuus. Vastuullisuus on meille myös keino vahvistaa brändiämme ja erottautua kilpailijoistamme.

Kestävän kehityksen johtaminen

Vaikka kestävä kehitys on jo pitkään ollut osa toimintaamme ja yrityskulttuuriamme paikallisesti, olemme halunneet nostaa sen merkitystä myös konsernitason.

Vuonna 2010 otimme uuden askeleen yritysvastuun johtamisessa muodostamalla kansainvälisen työryhmän, jonka tehtävänä on käsitellä kestävää kehitystä konserninlaajuisesti ja luoda pohja sille, miten kestävä kehitys mukaista toimintaa konsernissa johdetaan ja hyviä käytäntöjä jaetaan sekä paikallistasolla että kansainvälisesti. Samalla varmistetaan, että arvot vie-
dään läpi koko organisaation. Tavoitteena on myös kehittää vastuullisuuden raportointiamme ja varmistaa ympäristönäkölma

toimintamme jatkuvassa kehittämisessä. Uponorin johtoryhmä hyväksyi elokuussa 2010 uudet konsernin kestävän kehityksen periaatteet (Sustainability statement). Osallistuimme vuonna 2010 ensimmäisen kerran Carbon Disclosure Project -hankkeeseen. Se on foorumi, jonka avulla isot kansainväliset sijoittajat pyrkivät kokoamaan tietoa yritysten kasvihuonekaasupäästöistä ja ilmastonmuutosstrategioista maailmanlaajuisesti.

Kestävän kehityksen johtaminen Uponorissa alkaa aina kansainvälisten ja paikallisten lakien ja määräysten noudattamisesta. Pyrimme siihen, että tuotantomme on ympäristösertifioitua. Yhdenäistimme sertifiointikäytäntöjä ja raportointia vuonna 2010. Hankimme ISO 14001 ja ISO 9001 -sertifioinnit ensimmäistä kertaa koko Euroopan talotekniikan toiminnalle ja yhdyskuntatekniikan toiminnalle samalla DNV:n tekemällä auditoinnilla. Yhdysvaltoja lukuun ottamatta kaikki konsernin toimipisteet on jo sertifioitu.

Euroopassa yksikkömme raportoivat sisäisesti ympäristö- ja henkilöstötietoja kuukausittaisella tasolla. Myös Pohjois-Amerikassa kerätään vastaavia tietoja, mutta niitä ei toistaiseksi raportoida kuukausitasolla. Kestävän kehityksen työryhmän yhtenä kehitysalueena on luoda pohja kansainväliselle raportoinnille ja valmistella yhtenäisiä tavoitteita, jotta eri yksiköistä kerättävät tiedot ovat paremmin vertailukelpoisia.

Uponorin ratkaisujen ympäristövaikutukset

Johtavana kansainvälisenä käyttövesi- ja sisäilmastoratkaisujen toimittajana Uponorin suurimmat vaikutusmahdollisuudet kestävien asuin ympäristöjen kehitykseen ovat energiatehokkuudessa ja viisaammassa energian kulutuksessa. Tarjontamme perustuu korkealaatuisiin, kulutusta hyvin kestäviin ja elinkaareltaan pitkiin talo- ja yhdyskuntatekniikan ratkaisuihin, joilla on vähäinen ympäristövaikutus.

Rakennusten energiatehokkuuden parantamisessa sisäilmastoratkaisuilla on keskeinen osa. Lattialämmitys- ja viilennysratkaisumme perustuvat laajojen pinta-alojen säätelemiseen suhteellisen matalilla lämpötiloilla, jotka poikkeavat vain muutamia asteita huonelämpötilasta. Ratkaisumme pystyvät täysimääräisesti hyödyntämään uusiutuvia energialähteitä, kuten maalämpöä tai aurinkoenergiaa. Luonnon oman energian kasvava hyväksikäyttö tarjoaa edelleen suuria mahdollisuuksia parantaa rakennusten energiatehokkuutta – samanaikaisesti asuismukavuutta parantaen.

Asuin- ja liikerakennusten viilennysratkaisujen kysyntä on ollut kasvussa ja tulevaisuudessa kysyntä kasvaa edelleen, sillä yhä tiiviimmin eristetyt rakennukset tarvitsevat pienentyneen lämmitystarpeen rinnalle enemmän viilennystä. Olemme vuoden 2010 aikana selvittäneet niitä mahdollisuuksia ja tarpeita, joita matalaenergiatalojen yleistyminen tarjontamme kannalta merkitsee.

Ympäristön kannalta ajateltuna muoviputkijärjestelmillä on monta etua puolellaan. Putkiemme käyttöikä on yli 50 vuotta, minkä ansiosta niitä tarvitsee uusia hyvin harvoin. Kevyempi materiaali vähentää asentamisen ja kuljettamisen vaikutuksia. Myös tuotteiden tiiviys on hyvä, mikä vähentää muun muassa puhtaan veden hävikkiä ja maaperän saastumista jätevesivuotojen seurauksena.

Ratkaisumme tarjoavat myös taloudellisia ja terveydellisiä etuja. Oikein suunniteltuna ja asennettuna PEX- ja monikerrosputkemme säilyttävät veden laadun sen kulkiessa käyttövesijärjestelmissä, samoin sisäilmastoratkaisumme säilyttävät ilman laadun muuttumattomana. Koska laadukas sisäilma on laajalti tunnistettu sekä sairauskustannuksia vähentävänä että työn tuottavuutta ja laatua parantavana tekijänä, se vaikuttaa yhä enemmän kiinteistösijoittajien ja vakuutusyhtiöiden päätöksiin ja siten rakennusten arvoon. Sammutussprinkleri- ja lumen-

sulatusjärjestelmämme parantavat lisäksi rakennusten ja niiden ympäristön turvallisuutta.

Vastuullisuutta yhteistyöllä ja kumppanuuksien kautta

Yhteistyö ja kumppanuudet ovat Uponorin tapa edistää kestävä kehitystä rakentamisessa. Näin ympäristö voidaan ottaa huomioon koko rakentamisprosessissa suunnittelusta toteutukseen. Osana Euroopan rakennusteollisuuden Encord-järjestöä (European Network of Construction Companies for Research and Development) kehitämme yhdessä alan suurimpien yritysten kanssa euroopanlaajuisia konseptia ja viitekehystä kestävästä kehityksestä rakennusosalalla.

Muoviputketeollisuuden oman etujärjestön eli TEPPFA:n (The European Plastic Pipes and Fittings Association) jäsenenä olemme mukana ajamassa toimialamme etuja Euroopan tasolla ja osallistumme ympäristöasioiden ja kestävä kehityksen selvitystyöhön. Erityisen merkittävänä selvityksenä voidaan pitää laajaa muoviputkijärjestelmien elinkaarianalyysia, joka osoittaa muoviputkien ympäristöhyödyt verrattuna perinteisiin järjestelmiin. Myös Pohjois-Amerikassa Uponor on mukana yhdysvaltalaisessa PPFA:ssa (Plastic Pipe and Fitting Association). Toimimme myös useissa maissa jäsenenä Green Building Council -neuvostoissa, jotka pyrkivät edistämään kestävä rakentamista maailmanlaajuisesti.

Myös yhteistyö kumppaneittemme kanssa auttaa meitä löytämään yhä parempia ratkaisuja heidän tarpeisiinsa sekä tunnistamaan tapoja hyödyntää arvoketjuamme yhä paremmin asiakkaan eduksi. Uponor Akatemia -koulutusohjelmien kautta pyrimme tukemaan sekä suoria asiakkaitamme että tuotteidemme loppukäyttäjii muun muassa rakennusten energiankulutuksen vähentämisessä ja järjestelmiemme luotettavassa käyttönotossa.

Ympäristömittarit

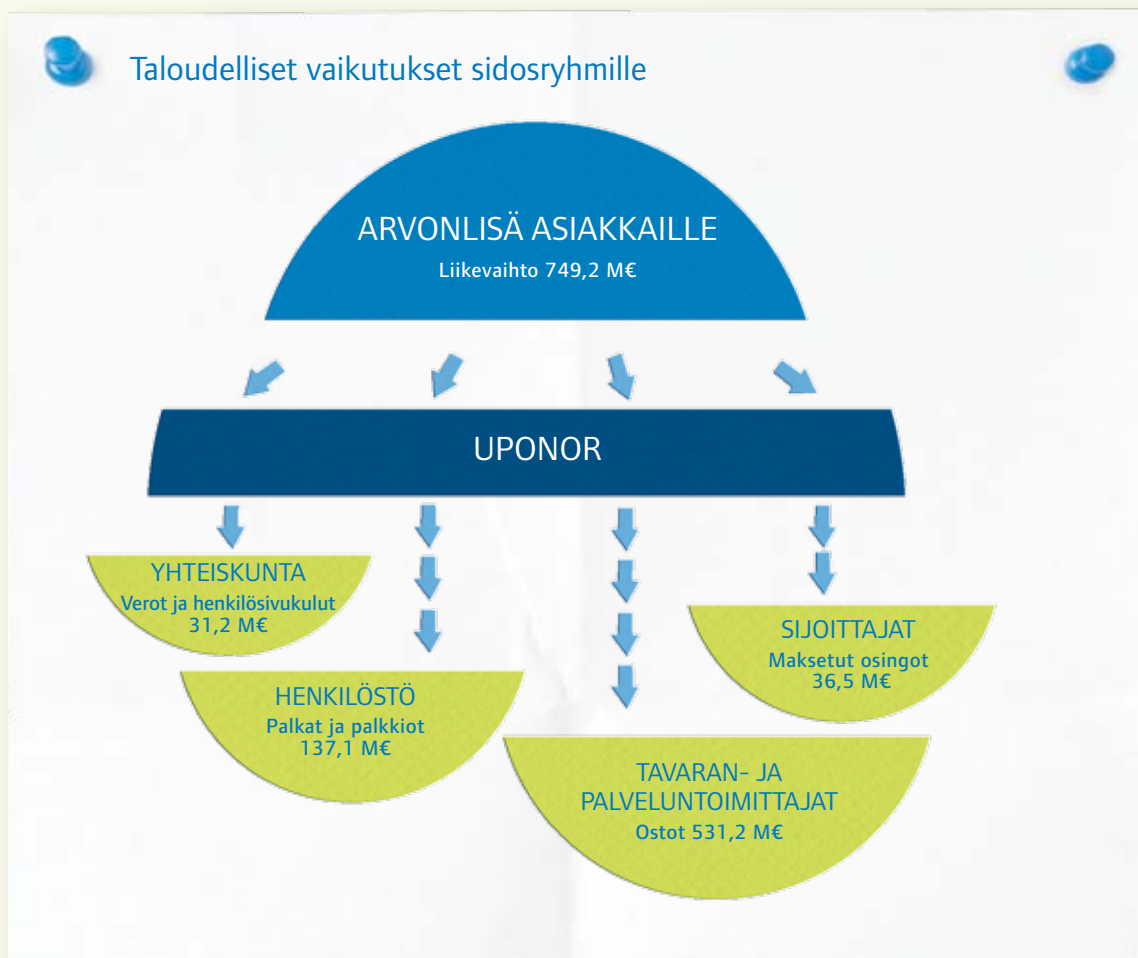
		2010	2009	
Kokonaisenergian kulutus	1 000 MWh	163,1	170,4	Yhtiön käyttämän energian kokonaismäärä
Sähkön käyttö	1 000 MWh	107,8	104,2	Yhtiön käyttämän sähkön kokonaismäärä
Fossiilisten polttoaineiden käyttö	1 000 litraa	55,3	66,2	Yhtiön käyttämän polttoaineen kokonaismäärä. Sisältää fossiiliset polttoaineet kuten öljy, kaasu, koksi, hiili ja polttoöljy.
Raaka-aineiden käyttö	1 000 tonnia	95,3	90,9	Yhtiön käyttämien raaka-aineiden kokonaismäärä
josta uusiokäyttöä	%	6,0	5,3	Uusiokäytettyjen raaka-aineiden osuus kaikista raaka-aineista
Veden kulutus	1 000 m ³	139,3	151,2	Yhtiön käyttämän veden kokonaismäärä
Kasvihuonekaasupäästöt (scope 1 ja scope 2 yhteensä)	1 000 tonnia	45,6	52,7	Yhtiön kasvihuonekaasupäästöjen (GHG) kokonaismäärä. Kasvihuonekaasuja ovat hiilidioksidi, metaani ja typpioksidi.
Kasvihuonepäästöt (scope 3)	1 000 tonnia	178,4 ¹⁾	175,2 ¹⁾	Yhtiön kasvihuonekaasupäästöt toimitusketjuun liittyvistä toiminnoista sekä työntekijöiden työmatkoista ja muista epäsuorista lähteistä
Jäteveden määrä	1 000 m ³	36,6	39,0	Yhtiön nestepitoisten jätteiden kokonaismäärä
Vaarallinen jäte	1 000 tonnia	0,2	0,3	Yhtiön vaarallisten jätteiden kokonaismäärä
Jätettä yhteensä	1 000 tonnia	11,4	10,6	Yhtiön jätteiden kokonaismäärä, sis. sekä vaaralliset että vaarattomat
Kierrätetyn jätteen määrä	1 000 tonnia	10,8	9,0	Yhtiön kierrättämän jätteen kokonaismäärä
Tuotantolaitosten määrä		10	10	Yhtiön tuotantolaitosten lukumäärä katsauskauden lopussa
ISO 14001 -hyväksytyjä tuotantoyksiköitä		8 ²⁾	8	ISO 14001 -ympäristösertifioitujen tuotantolaitosten lukumäärä
%-osuus kaikista tuotantoyksiköistä	%	80	80	ISO 14001 -ympäristösertifioitujen tuotantolaitosten osuus kaikista tuotantolaitoksista

Sosiaaliset mittarit

Henkilökunnan määrä (kokopäiv.)		3 197	3 316	Henkilöstön kokonaismäärä katsauskauden lopussa
Henkilöstön vaihtuvuus	%	4,75	5,64	Yhtiön palveluksesta katsauskaudella eronneiden työntekijöiden määrän osuus kauden keskimääräisestä henkilömäärästä
Työperäisiä tapaturmia		82	67	Henkilöstölle vammoja aiheuttaneiden tapaturmien määrä katsauskaudella
Menetetty työaika tapaturmien vuoksi		10 733	9 230	Tapaturmista aiheutuneiden työtuntimenetysten määrä
Menetetty työaika (suht.)		0,19	0,16	Tapaturmista aiheutuneiden työtuntimenetysten määrä suhteessa työtuntien kokonaismäärään

1) Sisältää vain raaka-aineiden toimitusketjuun liittyvät päästöt

2) Pohjois-Amerikan tavoite oli vuoden 2010 loppuun, mutta tavoitetta siirrettiin myöhempään

Vastuullisuus omassa toiminnassa

Teettämiesme selvitysten perusteella Uponorin oman toiminnan suurimmat ympäristövaikutukset muodostuvat energiankäytöstä tuotantolaitoksillamme, kuljetuksista sekä muusta logistiikasta. Kehitämme jatkuvasti jätteidenhallintaa tuotantolaitoksissamme. Muovin kierrätysmahdollisuudet ja kierrätysaste ovat suuria, ja osa tuotantomme ylijäämistä voidaan myydä muiden toimijoiden tuotannossa käytettäväksi. Lisäksi osa jätteestämme voidaan myydä esimerkiksi energiakäyttöön, jos sille ei löydy muuta järkevää käyttöä. Keskeinen tavoitteemme jätteidenhallinnassa on vähentää kaatopaikoille päätyvän

jätteen määrää. Euroopan taloteknisessä liiketoiminnassa onnistuimme vähentämään tätä osuutta vuonna 2010 kahteen prosenttiin (2009: 3 %).

Olemme edistyneet vakaasti toimitusketjumme seurannassa, ja toimitusketjun johtaminen oli yksi vuoden 2010 painopistealueistämme. Odotamme myös alihankkijoidemme noudattavan ISO 14001 ja ISO 9001 -periaatteita sekä ympäristöä ja työvoimaa koskevaa lainsäädäntöä. Oman puitesopimuksemme avulla pyrimme varmistamaan toimitusketjumme laatu- ja vastuullisuusstandardit. Vuonna 2010 sopimus kattoi jo 65 prosenttia alihankkijoistamme (2009: 53 %).

Pohjois-Amerikassa henkilöstön keskuudesta muodostettu ympäristötiimi jatkoi toimintaansa, jonka tavoitteena on kestävä kehityksen ja ekotehokkuuden edistäminen niin tuotannossa kuin muussakin toiminnassa. Ryhmä on ollut aktiivinen muun muassa henkilöstön koulutuksessa ja ympäristöasioita ajavien tapahtumien järjestämisessä. Eri osastot ovat edustettuina tiimissä mahdollisimman laajan osaamisen ja vaikutusmahdollisuuksien takaamiseksi. Tiimi tekee monipuolista työtä, muun muassa selvittää keinoja säästää energiaa, lisätä kierrätystä ja vähentää pakkausmateriaalien kulutusta. Toiminta on myös tuottanut konkreettisia tuloksia: tiimi on esimerkiksi kehittänyt tehokkaamman pakkaustavan, joka säästää pakkausmateriaalia samalla, kun se helpottaa Uponorin tuotteiden käyttöä rakennustyömaalla.

Henkilöstöjohtaminen

Työntekijöillä on avainrooli yhtiön strategian toteuttamisessa. Henkilöstöjohtamisella voimme vaikuttaa yrityksen kasvuun kehittämällä ja palkkaamalla osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa. Myös yrityksen toiminnallista tehokkuutta voidaan tukea varmistamalla, että osaaminen hyödynnetään oikein ja että oikeat ihmiset ovat juuri heille sopivassa työssä.

Vahva ja positiivinen työnantajakuva on keskeinen asia hyvän henkilöstön löytämisessä. Haluamme tulla nähdyksi työpaikkana, jossa otetaan huomioon eri-ikäisten ja erilaisten työntekijöiden tarpeet kuten urakehitys ja koulutusmahdollisuudet. Haluamme myös palkita ihmisiä heidän suorituksensa perusteella ja olla muiltakin osin mukava työpaikka työntekijöille. Pyrimme tarjoamaan henkilöstöllemme etenemismahdollisuuksia monipuolisiin tehtäviin sekä paikallisesti että kansainvälisesti. Tilanteissa, joissa toiminnan uudelleenorganisointi tai supistaminen johtaa henkilöstövähennyksiin, pyrimme auttamaan irtisanotujen työntekijöiden uudelleen koulutuksessa ja sijoittumisessa

Uponorin suurimmat vaikutusmahdollisuudet kestävän asuin ympäristön kehitykseen ovat energia- tehokkuudessa ja viisaammassa energian kulutuksessa.

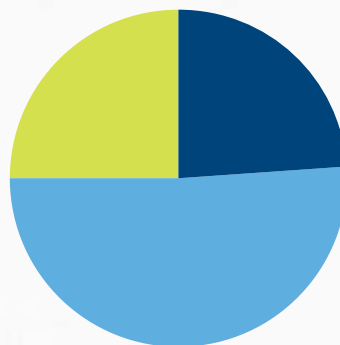
uudelleen työmarkkinoille. Esimerkiksi Tanskan Hadsundissa lähes 80 prosenttia henkilöstöstä, joka menetti työpaikkansa tehtaamme sulkemisen yhteydessä, on työllistynyt uudelleen.

Viime vuosina sisäisten koulutusohjelmien toteutusta on supistettu säästösyistä, mutta vuonna 2010 valmistelimme useita ohjelmia jotka käynnistetään vuoden 2011 aikana. Uponorin harjoittelijaohjelma käynnistyy heti alkuvuodesta. Siinä valitut harjoittelijat työskentelevät kaksi vuotta Uponorin eri yksiköissä ja eri maissa. Myös Early Talent -koulutus pari vuotta talossa olleille nouseville kyvyille käynnistetään uudelleen vuonna 2011, samoin projektinhallinnan kehittämiseen tähtäävä koulutus. Käynnistämme myös muita koulutusohjelmia muun muassa hinnoittelun ja toimitusketjun alueilla.

Syksyllä 2010 järjestettiin Saksassa Uponorin historian laajin johtotason tapaaminen, johon osallistui 150 uponorilaista. Kokouksessa keskusteltiin konsernin strategiasta ja etsittiin tapoja sen toteuttamiseen; sen lisäksi tilaisuus tarjosi hyvän mahdollisuuden verkostoitumiseen.

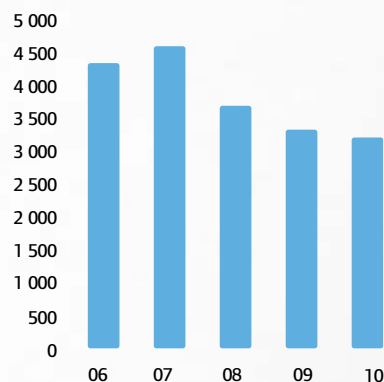
Konserninlaajuisessa henkilöstökyselyssä mittaamme omaa suoritustamme työnantajana ja onnistumista henkilöstön motivoinnissa, osaamisen kehittämisessä sekä työympäristössä. Kyselyjä on tehty vuodesta 2004; vuoden 2010 kyselyn kokonaisindeksi oli kaikkien aikojen paras. Kyselyn tuloksia käydään läpi tiimeissä ja pyritään löytämään keinoja, joilla negatiivisiksi koettuja asioita voidaan parantaa.

Henkilöstön koulutustaso

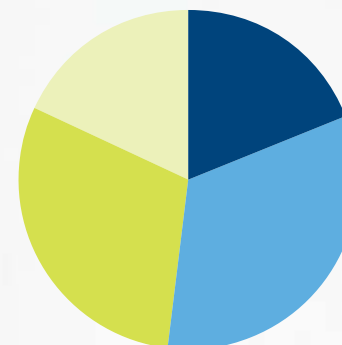
- Peruskoulutus: 24 %
- Ammatillinen koulutus: 51 %
- Yliopisto/ammattikorkeakoulu: 25 %

Henkilöstö vuoden lopussa*

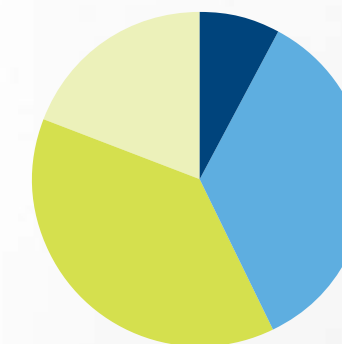
* Kokopäiväiseksi muutettuna

Henkilöstön ikäjakauma

- Alle 30 v: 19 %
- 31-40 v: 33 %
- 41-50 v: 30 %
- yli 50 v: 18 %

Työsuhteen pituus

- Alle 1 v: 8 %
- 1-5 v: 35 %
- 6-15 v: 38 %
- 16 v tai yli: 19 %

Yhteistyössä ammattilaisten kanssa

Varmaa vesihuoltoa uuteen ympäristöön

Kun ruotsalainen elintarvikevalmistaja Kronfägel päätti rakennuttaa tehtaan Ruotsin Katrineholmiin (noin 160 kilometriä Tukholmasta lounaaseen), vedensaanti nousi yhdeksi hankkeen suurimmista haasteista. Ongelmana oli, että tehdas tarvitsi enemmän vettä kuin olemassa oleva verkosto pystyi toimittamaan. Uuteen tehdasrakennukseen johtava vesi- ja viemäriputki täytyi uusien kokonaisuudessaan, ja Katrineholmin kunta valitsi työn tekijäksi Uponorin.

Käyttövesi- ja viemäriputkiksi valittiin Uponorin pinnoitettu Profuse-paineputki. Putket valmistettiin asiakkaan tarpeiden mukaan, ja putkilinjan kokonaispituudeksi tuli lähes seitsemän kilometriä. Tehdasta ympäröivä maasto asetti omat haasteensa hankkeelle, mutta putket tuettiin siten, että ne voitiin vetää turvallisesti hitsauspaikalta putkikaivantoon.

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi > Referenssit

Kumppani:

Uponor ja sen tuotteet ovat erittäin luotettavia. Pinnoitettu putki oli erinomainen ratkaisu tämän hankkeen vaativiin olosuhteisiin, mutta tärkeää oli myös Uponorilta saatu tekninen tuki.

*Jonas Axelsson, urakoitsija,
Itäisen Gotlannin ja Sörmlandin alue,
Oden Anläggningsentreprenad AB*

Uponor:

Olemme tehneet yhteistyötä moneen otteeseen kuluneiden vuosien aikana. Aiemman yhteistyön pohjalta urakoitsijan olikin helppo ottaa meihin yhteyttä hyvissä ajoin ennen tarjouksen tekemistä. Pinnoitetun putken käyttö oli molempien osapuolien intresseissä, ja toivottavasti he valitsevat Profuse-putket vastaaviin hankkeisiin myös tulevaisuudessa.

*Linus Thomas
Myyntiedustaja
Uponor AB*

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Suomen osakeyhtiölain ja Uponor Oyj:n (jäljempänä ”yhtiö”) yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön valvonta ja johto on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Yhtiön osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä ja yhtiö noudattaa sen antamia, listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä.

Lisäksi yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2010 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Yhtiö poikkeaa koodista ainoastaan nimitysvaliokunnan jäsenten nimitysjärjestyksen osalta. Perusteluna poikkeamiselle on, että hallitus katsoo, että osakeomistuksen rakenne huomioiden osakkeenomistajien etua ja läpinäkyvyyden tavoitetta palvelee parhaiten malli, jossa suurimmat osakkeenomistajat nimittävät nimitysvaliokunnan jäsenet. Kyseinen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi löytyy osoitteesta www.cgfinland.fi.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat käyttävät valtaansa yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päättävä elin. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksessa päätetään

- yhtiöjärjestyksen muuttamisesta
- tilinpäätöksen vahvistamisesta
- osingonjaosta
- osakeanneista
- yhtiön omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta
- osake- ja optio-ohjelmista
- hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkkioistaan
- yhtiön tilintarkastajan valinnasta ja tilintarkastajan palkkiosta.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Osakkeenomistajilla, joilla yksin tai yhdessä on vähintään 10 % yhtiön osakkeista, on oikeus kirjallisesti vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumista ilmoittamansa tietyn asian käsittelemistä varten.

Osakkeenomistaja saa käyttää oikeuttaan yhtiökokouksessa valtuuttamansa asiamiehen välityksellä, ja hänellä tai hänen valtuuttamallaan asiamiehellä saa kokouksessa olla avustaja.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan, on ilmoitauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä.

Hallitus

Kokoonpano

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan yhden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa sen yhtiökokouksen päättyessä, jossa heidät valitaan, ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenet voidaan valita tai erottaa ainoastaan osakkeenomistajien yhtiökokouksessa tekemällä päätöksellä. Hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää ei ole rajoitettu eikä hallituksen jäsenillä ole erikseen määriteltyä eläkeikää. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Maaliskuun 2010 varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen viisi jäsentä:

- Jorma Eloranta, s. 1951, DI, toimitusjohtaja, Metso Oyj
- Jari Paasikivi, s. 1954, KTM, toimitusjohtaja, Oras Invest Oy
- Aimo Rajahalme, s. 1949, KTM
- Anne-Christine Silfverstolpe Nordin, s. 1950, sosionomi, partneri ja konsultti, Neuhauser & Falck AB
- Rainer S. Simon, s. 1950, kauppatieteen tri, toimitusjohtaja, BirchCourt GmbH.

Lisätietoja Uponorin hallituksen jäsenistä on vuosikertomuksen sivuilla 34–35 tai osoitteessa www.uponor.fi.

Yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamia suosituksia hallituksen jäsenistä, heidän riippumattomuudesta ja asemastaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomina henkilöinä. Kaikki nykyiset hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, ja Jari Paasikiveä lukuun ottamatta he ovat myös riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Suomen lainsäädännön mukaan kaikilta hallituksen jäseniltä edellytetään, että he toimivat yhtiön, sen tytäryhtiöiden (”konsernin”) ja yhtiön kaikkien osakkeenomistajien parhaan edun mukaisesti, ja heidän edellytetään ilmoittavan mahdollisista eturistiriidoista.

Yhtiön ja osakkaiden etujen mukaista on, että hallituksen jäsenillä on asiantuntemusta eri aloilta, kuten yhtiön toimialasta ja siihen liittyvistä teknologioista, rahoituksesta, henkilöstöhallinnosta, riskienhallinnasta sekä kansainvälisestä myynnistä ja markkinoinnista.

Varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Vuoden 2010 yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen vuosipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja 71 000 euroa, varapuheenjohtaja 49 000 euroa ja hallituksen jäsenet 44 000 euroa. Yhtiökokous päätti, että vuosipalkkio maksetaan siten, että noin 40 prosentilla vuosipalkkion määrästä hankitaan hallituksen jäsenten nimiin ja lukuun yhtiön osakkeita ja että noin 60 prosenttia vastaava määrä maksetaan rahana.

Hallituksen jäsenille vuodelta 2010 maksetut palkkiot

Hallituksen jäsen	Vuosipalkkio, €	Kokouskohtainen palkkio valiokuntien jäsenille, yhteensä, €
Paasikivi, Jari, puheenjohtaja	71 000	3 000
Rajahalme, Aimo, varapuheenjohtaja	49 000	3 000
Eloranta, Jorma	44 000	3 000
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	44 000	-
Simon, Rainer S.	44 000	-
Yhteensä	252 000	9 000

Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallituksen valiokuntien jäsenille maksetaan kultakin kokoukselta palkkiona 600 euroa Suomessa asuvalle jäsenelle, 1 200 euroa muualla Euroopassa asuvalle jäsenelle ja 2 400 euroa Euroopan ulkopuolella asuvalle jäsenelle.

Matkakulut korvataan Uponorin matkaohjesäännön mukaisesti. Yllä olevassa taulukossa on esitetty nykyisille hallituksen jäsenille vuodelta 2010 maksetut palkkiot.

Uponorin noudattaman politiikan mukaisesti palkkio maksetaan vain yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomille hallituksen jäsenille.

Yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEl-eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Hallituksen jäsenet eivät ole mukana yhtiön osakesidonnaisessa kannustinjärjestelmässä.

Tehtävät

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa hallitus. Hallituksen tärkein tehtävä on ohjata konsernin toimintoja tavalla, joka pitkällä aikavälillä varmistaa voiton tuottamisen osakkeenomistajille ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Lakisääteisten tehtäviensä lisäksi hallitus päättää kaikista muista merkittävistä asioista.

Hallituksen työjärjestyksen mukaan hallitukselle kuuluvat muun muassa:

- a) hallituksen ja johtoryhmän menettelyohjeiden käsittely ja vahvistaminen vuosittain
- b) konsernin arvojen hyväksyminen ja niiden toteuttamisen valvonta
- c) konsernin strategian hyväksyminen ja sen toteuttamisen ja päivittämisen valvonta

- d) yhtiön osingonjakopolitiikasta päättäminen
- e) osingonjakoa sekä osingon määrää ja maksupäivää koskevan ehdotuksen esittäminen yhtiökokoukselle
- f) konsernin strategiaan perustuvan vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin hyväksyminen sekä niiden toteuttamisen valvonta
- g) investointien vuosittaisen enimmäismäärän sekä tämän enimmäismäärän ylittävien investointien hyväksyminen
- h) investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
- i) yritysostojen, yhteisyritysten, yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen sekä omaisuuden myynnin hyväksyminen, kun liiketahtuman arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
- j) konsernin yleisen organisaatorakenteen hyväksyminen
- k) yhtiön toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen sekä toimitusjohtajasopimuksen ehdoista päättäminen
- l) yhtiön toimitusjohtajan vuosipalkan valmistelu ja hyväksyminen
- m) johtoryhmän jäsenten nimittämisen ja erottamisen hyväksyminen
- n) johtoryhmän jäsenten vuosipalkkioiden hyväksyminen
- o) yhtiön toimitusjohtajaa koskevan seuraajasuunnitelman valmistelu ja hyväksyminen
- p) johtoryhmän jäseniä koskevien seuraajasuunnitelmien hyväksyminen
- q) osavuositarkastusten, vuosikertomusten ja tilinpäätösten hyväksyminen
- r) ulkoisen tilintarkastajan tapaaminen vähintään kerran vuodessa suljetussa istunnossa ilman johtoa
- s) ehdotusten valmisteleminen yhtiökokoukselle
- t) yhtiön toimitusjohtajan, hallituksen jäsenten ja hallituksen puheenjohtajan toiminnan vuosittainen arviointi

- u) konsernin toimintaperiaatteiden, kuten palkitsemisjärjestelmien, hyväksyminen
- v) muut hallituksen puheenjohtajan tai yhtiön toimitusjohtajan esittämät asiat.

Kokoukset ja päätöksenteko

Hallitus kokoontuu keskimäärin kymmenen kertaa vuodessa. Osa kokouksista voi olla puhelinkokouksia. Kokouksista kaksi olisi järjestettävä eri liiketoimintayksikössä. Hallitus voi myös milloin tahansa kokoontua ilman yhtiön johtoa ja tehdä päätöksiä pitämättä kokousta. Kokouksista pidetään englanninkielistä pöytäkirjaa.

Vuonna 2010 hallitus piti 12 kokousta, joista kaksi pidettiin liiketoimintayksiköissä. Poissaoloja kirjattiin yhteensä kaksi, joista osittaisia poissaoloja oli yksi. Hallitus teki lisäksi kuusi päätöstä pitämättä kokousta.

Toimitusjohtaja valmistelee hallituksen kokousten esityslistat, jotka hallituksen puheenjohtaja tarkastaa. Kuka tahansa hallituksen jäsen voi ehdottaa tietyn asian sisällyttämistä kokouksen esityslistaan, ja se otetaan esityslistalle mahdollisuuksien mukaan. Hallituksen kokouksiin liittyvä materiaali on toimitettava hallituksen jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta.

Yhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen sihteeri osallistuvat hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Muut yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt voivat osallistua hallituksen kokouksiin hallituksen puheenjohtajan kutsusta.

Hallituksen jäsenet voivat halutessaan olla yhteydessä johtoryhmän jäseniin ja päinvastoin. Tavallisuudesta poikkeavasta yhteydenotosta raportoidaan toimitusjohtajalle.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella enemmistöllä, ja äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan perustamisesta päätettiin joulukuussa 2008. Hallitus päätti 17.3.2010 jatkaa sen toimintaa. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys ja jäsenet (Jari Paasikivi, Aimo Rajahalme ja Jorma Eloranta) pysyivät ennallaan. Tarkastusvaliokunnan jäsenet valitsivat puheenjohtajaksi Aimo Rajahalmeen. Tarkastusvaliokunnan työjärjestystä on tarkistettu 28.4.2010 tehdyllä hallituksen päätöksellä.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- Seurata ja valvoa tilinpäätösraportoinnin prosessia ja sitä, että raportointiprosessi tuottaa oikeaa tietoa, käsitellä poikkeukselliset ja olennaiset erät ja niiden kirjaus sekä hyväksyä tärkeät laskentaperiaatteet
- Tarkastaa ja valvoa vuosikertomusten ja tilinpäätösten sekä osavuositarkastusten laatua ja integriteettiä
- Seurata yhtiön taloudellista tilaa ja rahoituksen riittävyyttä ja valmistella asioita ja ehdotuksia hallitukselle tarpeen mukaan
- Seurata konsernin sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta, suunnitelmia ja prosesseja
- Tarkistaa yhtiön antama selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, joka sisältää kuvauksen taloudellisen raportoinnin prosessiin liittyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä
- Hyväksyä sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma ja budjetti, antaa ohjeita sisäiselle tarkastukselle ja tarkastaa ja seurata sisäisen tarkastuksen toimintoja, suunnitelmia ja raportteja, saada sisäisen tarkastuksen tilanneraportteja kussakin kokouksessa sekä tavata sisäinen tarkastaja vähintään kahdesti vuodessa

- Tarkastaa ulkoisen tilintarkastuksen suunnitelma ja seurata tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta, hyväksyä ulkoisen tilintarkastuksen budjetti sekä erilliset toimeksiannot, jotka ylittävät tarkastusvaliokunnan erikseen asettamat rajat
- Tavata ulkoinen tilintarkastaja neljännesvuosittain ja tarkastaa kaikki ulkoisen tilintarkastajan antamat olennaiset raportit
- Arvioida lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista tarkastettavalle yhtiölle
- Valmistella tilintarkastajan valintaa koskeva päätösehdotus
- Tavata yhtiön johtoa, erityisesti toimitusjohtajaa ja talousjohtajaa, mutta myös muita sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavia henkilöitä.

Tarkastusvaliokunnan kokousten kutsu ja materiaalit lähetetään kaikille hallituksen jäsenille, joilla kaikilla on oikeus osallistua tarkastusvaliokunnan kokouksiin.

Valiokunta kokoontui vuoden 2010 aikana viisi kertaa.

Osittaisia poissaoloja kirjattiin yhteensä kaksi.

Nimitysvaliokunta

Osakkeenomistajien edustajista koostuvan nimitysvaliokunnan perustamisesta päätettiin alun perin joulukuussa 2008. Hallitus päätti 17.3.2010 perustaa uudelleen nimitysvaliokunnan ja poiketa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodista. Hallitus pyysi kolmea suurinta osakkeenomistajaa (31.7.2010 tilanteen mukaan) kutakin nimittämään yhden jäsenen nimitysvaliokuntaan. Näin ollen nimitysvaliokuntaan kuuluvat Pekka Paasikivi (Oras Invest Oy), Risto Murto (Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma) ja Hanna Hiidenpalo (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola). Lisäksi hallitus nimitti nimitysvaliokunnan asiantuntijajäseneksi hallituksen puheenjohtajan Jari Paasikiven. Valiokunnan jäsenet valitsivat puheenjohtajaksi Pekka Paasikiven.

Nimitysvaliokunnan työjärjestyksen mukaan nimitysvaliokunnan tehtävänä on

- valmistella yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta hallituksen jäseniksi
- esitellä yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäseniksi
- valmistella yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta hallituksen jäsenten palkitsemisasiosta.

Valiokunta kokoontui vuoden 2010 aikana kaksi kertaa. Poissaoloja ei kirjattu yhtään.

Muut

Varmistaakseen mahdollisimman laajan asiantuntemuksen toimitusjohtajan ja yhtiön muuhun johtoon kuuluvien henkilöiden palkitsemisasiossa sekä muun henkilöstön palkitsemisjärjestelmien suhteen, yhtiön hallitus on päättänyt, ettei erillistä palkitsemisvaliokuntaa perusteta, vaan koko hallitus suorittaa nämä tehtävät.

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2010 toimi Jyri Luomakoski (MBA, s. 1967).

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän avustamana konsernin juoksevan hallinnon hoitamisesta. Hän toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuus on huolehtia konsernin kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja on myös johtoryhmän puheenjohtaja.

Vuonna 2010 toimitusjohtaja Jyri Luomakoskelle maksettiin palkkana 389 633,30 euroa, luontaisetuina 28 812,70 euroa, bonuksina 122 400,00 euroa eli yhteensä 540 846,00 euroa.

Kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen ehtojen mukaan toimitusjohtaja ja yhtiö voivat kumpikin irtisanoa sopimuksen kuuden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos yhtiö irtisanoa sopimuksen, se maksaa toimitusjohtajalle lainmukaisen irtisa-

nomisajan palkan lisäksi summan, joka vastaa toimitusjohtajalle irtisanomista edeltävän 12 kuukauden aikana maksettua palkkaa. Yhtiö voi myös purkaa sopimuksen välittömästi maksamalla 18 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen. Toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana, jolloin hän saa työeläkelain (TyEL) mukaisesti karttuneen eläkkeen. Lisäksi yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksaa vuosittain 40 000 euroa.

Emoyhtiön toimitusjohtajan sijaiseksi nimitettiin 18.3.2010 johtoryhmän jäsen tuotanto- ja logistiikkajohtaja Sebastian Bondestam.

Johtoryhmä

Tehtävät

Johtoryhmä on pääasiassa vastuussa konsernin strategian laatimisesta ja toteuttamisesta. Merkittävät operatiiviset asiat käsitellään ja päätetään johtoryhmässä. Kukin johtoryhmän jäsen puolestaan vastaa oman vastuualueensa osalta konsernin juoksevien asioiden hoitamisesta.

Johtoryhmä käsittelee muun muassa seuraavia asioita:

- a) konsernin strategia ja sen toteuttaminen koko konsernissa
- b) budjetit, liiketoimintasuunnitelmat ja niiden toteuttaminen
- c) merkittävät organisaatiomuutokset ja muut sellaiset työolosuhteisiin liittyvät muutokset, jotka vaikuttavat suureen osaan yhtiön henkilöstöä, kuten
  - muutokset paikallisen tai alueellisen johtoryhmän kokoonpanossa
  - merkittävät rakennemuutokset yhtiön organisaatiossa
  - merkittävät irtisanomisohjelmat
- d) johtoryhmän jäsenelle raportoitavien, ylemmässä johdossa tai yksikön johtotehtävissä toimivien henkilöiden nimittäminen ja erottaminen
- e) johdon (lukuun ottamatta johtoryhmän jäsenten) vuosipalkoista ja kannustinjärjestelmistä päättäminen

Selvitys Uponor Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavilla yhtiön verkkosivuilla sijoittajille suunnatussa osiossa osoitteessa

www.uponor.fi > Sijoittajat > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

- f) investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo on yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa
  - g) yritysostojen, yhteisyritysten sekä yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen hyväksyminen. Jos niiden arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan, johtoryhmä tekee hallitukselle asiaa koskevan ehdotuksen.
  - h) konserniyhtiöiden muodostaminen tai purkaminen
  - i) kiinteistöjen, juridisten yhtiöiden, osakkeiden ja muun omaisuuden myyminen yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa
  - j) alue- ja yksikkökohtaisten tulosten, markkinakehityksen ja kilpailuympäristön arviointi ja merkittävät korjaavat toimenpiteet (käsitellään johtoryhmän jokaisessa kokouksessa)
  - k) tutkimus- ja kehitystoiminta sekä uuteen liiketoimintaan liittyvä priorisointi ja resursointi
  - l) konsernin brändirakenteeseen liittyvät asiat
  - m) oikeudenkäyntiasiat ja luonteeltaan merkittävät vaatimukset, myös alue- ja paikallistasolla
  - n) muut hallituksen esittämät asiat.
- Johtoryhmä valmistelee ehdotukset hallitukselle asioissa, jotka edellyttävät hallituksen päätöstä.

Kokoonpano

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä hallituksen päättämä määrä muita johtohenkilöitä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. (Johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet on esitelty tarkemmin sivuilla 36–38 sekä osoitteessa www.uponor.fi.)

Kokoukset ja päätöksenteko

Johtoryhmä kokoontuu 8–12 kertaa vuodessa. Kokouksista pidetään vapaamuotoista pöytäkirjaa. Vuoden 2010 aikana johtoryhmä kokoontui kahdeksan kertaa.

Johtoryhmän tavoitteena on päästä yksimielisyyteen käsiteltävistä asioista. Puheenjohtaja vahvistaa kokouksen päätökset.

Hallituksen ja toimitusjohtajan arviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa muun muassa strategisen suunnittelun, johtamistaitojen ja taloudellisen tuloksen osalta erityisellä arviointilomakkeella. Lisäksi hallitus arvioi erikseen omaa toimintaansa sekä hallituksen puheenjohtajan toimintaa. Kukin hallituksen jäsen arvioi myös omaa toimintaansa.

Palkitseminen

Palkitseminen konsernissa koostuu peruspalkasta, luontaiseduista sekä tulos- ja suoritusjohdannaisesta bonusjärjestelmästä, johon vaikuttaa työntekijän asema. Yksittäisen työntekijän palkitsemisen hyväksyy hänen esimiehensä esimies.

Konsernin johtoryhmän jäseniä koskee pitkäaikainen kannustinohjelma. Osallistuakseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen tuli elokuun 2008 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta Uponorin osakkeita. Uponorin vuosien 2007–2011 kumulatiivisesta liikevoitosta ja ohjelman puitteissa itse hankittujen osakkeiden määrästä riippuen kullakin johtoryhmän jäsenellä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012.

Yhtiön hallitus päätti lokakuussa 2008 laajentaa kannustinohjelmaa myös osalle yhtiön kansainvälisessä johdossa työskenteleviä henkilöitä. Osallistuakseen ohjelmaan henkilön tuli elokuun 2009 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta Uponorin osakkeita. Yhtiön vuosien 2009–2011 taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta ja ohjelman puitteissa itse hankittujen osakkeiden määrästä riippuen heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012.

Vuonna 2010 yhtiön toimitusjohtajan sijaiselle Sebastian Bondestamille otettiin maksuperusteinen eläkevakuutus. Yhtiö maksaa eläkevakuutukseen vuosittain hallituksen erikseen päättävän määrän, joka määrä vuonna 2010 on 9,61 % vuosipalkasta.

Konsernin työntekijällä ei ole oikeutta erilliseen palkkioon hallituksen jäsenyydestä konserniyhtiössä.

Hallitus päättää toimitusjohtajan työsuhteen ehtoista ja vuosittaisesta palkkiosta sekä hyväksyy johtoryhmän jäsenten vuosittaiset palkkiot toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen pohjalta.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Sisäinen valvonta

Uponorin sisäistä valvontaa koskevista periaatteista vastaa yhtiön hallitus. Uponorin sisäinen valvonta on määritelty prosessiksi, johon vaikuttavat yhtiön hallitus ja johto sekä kaikki konsernin työntekijät. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että yhtiön johto voi kohtuudella luottaa siihen, että:

- yhtiö toimii tehokkaasti, taloudellisesti ja yhtiön strategian mukaisesti
  - yhtiön taloudellinen raportointi ja johdon tietojärjestelmät ovat luotettavia, kattavia ja oikea-aikaisia
  - konserni noudattaa voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.
- Uponorin sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on liiketoimintatarpeiden ja valvonnan välinen tasapaino. Sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on
- keskittyä liiketoiminnan kannalta keskeisimpiin riskeihin ja asioidin yhtiön strategian ja toiminnan tehokkuuden näkökulmasta
  - edistää eettisiä arvoja, hyvää hallintotapaa sekä luotettavaa riskienhallintaa
  - varmistaa, että lakeja, säännöksiä ja Uponorin sisäisiä periaatteita noudatetaan
  - varmistaa, että yhtiön taloudellinen raportointi on luotettavaa, tukee sisäistä päätöksentekoa ja palvelee ulkoisten sidosryhmien tarpeita.

Uponorin valvontaympäristön ja yhtiön henkilökunnan vastuullisuuden perusta määritellään yhtiön toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) ja yhtiön arvoissa.

Uponorin tavoitteena on sisällyttää valvonta kaikkeen päivittäiseen toimintaan. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että työtehtävät on jaettu asianmukaisesti eri työntekijöille ja että mahdolliset eturistiriidat tunnistetaan ja poistetaan. Valvontaan liittyviä välineitä ovat esimerkiksi konsernitason ohjeet, kirjanpito- ja raportointiohjeet sekä johdon kokoukset. Näiden lisäksi esimerkiksi ulkosiisiin sidosryhmiin, kuten asiakkaisiin, tavarantoinmittajiin, viranomaisiin ja osakkeenomistajiin, liittyvät viestintävastuut on määritelty selkeästi.

Paikallistasolla jatkuvaa valvontaa toteutetaan organisaation kaikissa yksiköissä osana päivittäistä toimintaa. Konsernitason valvonnasta vastaa yhtiön talous- ja hallintotoiminto.

Mahdollisten erillisarviointien tarve, laajuus ja tiheys määritellään ensi sijassa riskien arvioinnin sekä jatkuvan valvonnan tehokkuuden perusteella. Sisäisessä valvonnassa havaitut puutteet raportoidaan ylemmälle organisaatiotasolle siten, että vakavista puutteista raportoidaan yhtiön ylimmälle johdolle ja hallitukselle. Mahdollisia erillisarviointeja tekee sisäinen tarkastus, ja yhtiön hallitus voi käynnistää ne.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on järjestelmällinen tapa suojata yhtiön liiketoimintaan liittyvää omaisuutta ja tuloja menetyksiltä, jotta yhtiö saavuttaa tavoitteensa eikä sen toiminta keskeydy tarpeettomasti. Riskienhallintaan sisältyy myös riskinotto eli erilaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ottaen huomioon niiden riski-tuottosuhteen.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiö voi toteuttaa strategiaansa ja saavuttaa taloudelliset tavoitteensa sekä toisaalta suojella yhtiötä operatiivisilta vahingoilta, jotka saattavat estää näiden tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yrityksen toiminnan

jatkuvuus myös poikkeuksellisessa liiketoimintaympäristössä.

Yhtiön suurimmat riskitekijät on kartoitettu ja vastuut niistä on jaettu johtoryhmän jäsenten kesken. Kunkin johtoryhmän jäsenen velvollisuuksiin kuuluu oman riskivastuunsa hallinta ja asianmukainen organisointi koko konsernissa.

Konsernin riskienhallintaryhmään kuuluvat konsernin talousjohtaja, tuotanto- ja logistiikkajohtaja, tuotekehitys- ja teknologiajohtaja, päälakimies sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskienhallintaryhmä vastaa konsernitason riskien seurannasta ja vähentämisestä ja raportoi johtoryhmälle ja hallitukselle.

Rahoitus- ja riskienhallintajohtaja tukee konsernin johtoryhmää riskienhallintapolitiikan ja -toimintaohjeiden laatimisessa sekä näihin liittyvien arviointi-, seuranta- ja raportointimenetelyjen kehittämisessä. Hän tukee myös alueorganisaatioita, yksiköitä ja konsernitoimintoja tarjoamalla näille riskienhallintaan liittyvää neuvontaa ja koulutusta. Lisäksi hän vastaa yhtiön globaalien vakuutusohjelmien järjestämisestä ja voimassaolosta.

Hallituksen toimintakertomus (sivu 40) sisältää yhteenvetona Uponorin liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Taloudelliseen riskienhallintaan liittyvät liitetiedot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedoista (sivu 73).

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Uponorin sisäistä valvontajärjestelmää. Sen tarkoituksena on tukea hallitusta ja johtoa yhtiön sisäisen valvonnan sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmän seurannassa. Sisäinen tarkastus keskittyy liiketoiminnan tärkeimpiin riskialueisiin. Saavuttaakseen tavoitteensa sisäinen tarkastus tekee riippumattomia prosessiarviointeja sekä erityistarkastuksia, jotta yhtiön johtoryhmä ja hallitus voivat olla varmoja siitä, että valvontamenetelmät ovat tehokkaita. Lisäksi sisäinen tarkastus tekee erilaisia tarkastuksia varmistaakseen, että kaikessa toiminnassa noudatetaan yhtiön sisäisiä periaatteita ja ohjeita sekä voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.

Sisäinen tarkastus on riippumaton ja objektiivinen varmis-

tus- ja neuvontatoiminto, joka parantaa yhtiön toimintaa ja tuottaa sille lisäarvoa. Se arvioi ja parantaa yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessin tehokkuutta järjestelmällisesti ja auttaa näin yhtiötä saavuttamaan tavoitteensa.

Sisäisen tarkastuksen tarkoitus, valtuudet ja vastuu on määritelty sisäisen tarkastuksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksen hyväksyy hallitus, jonka alaisuudessa sisäinen tarkastus toimii. Sisäinen tarkastus esittelee tarkastusvaliokunnalle neljä kertaa vuodessa yhteenvedon tärkeimmistä havainnoistaan. Lisäksi sillä on oikeus ja velvollisuus raportoida merkittävistä tarkastustuloksista sekä johtoryhmälle että hallitukselle. Tehtävänsä suorittamiseksi sisäinen tarkastus saa olla rajoituksetta yhteydessä yhtiön hallituksen jäseniin ja henkilöstöön sekä tutustua rajoituksetta kaikkiin Uponorin arkistoihin ja tiloihin.

Hallinnollisesti sisäinen tarkastus raportoi talousjohtajalle (CFO). Uponor on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen PricewaterhouseCoopers Oy:lle.

Ulkoisen tarkastus

Tarkastusvaliokunnan avustamana hallitus valmistelee ja tekee ehdotuksen ulkoiseksi tilintarkastajaksi, jonka varsinainen yhtiökokous valitsee. Ulkoisen tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhdessä tilintarkastajan kanssa yhtiön johto järjestää konserniyhtiöiden tilintarkastuksen paikallisen lainsäädännön kulloinkin edellyttämällä tavalla. Paikallisten yhtiöiden tilintarkastajat raportoivat suoraan tarkastamalleen juridiselle yhtiölle ja toimittavat kopion kustakin raportista konsernin taloushallinnolle liitettäväksi tarkastusrekisteriin.

Vuoden 2010 varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön tilintarkastajaksi tilikaudelle 2010 valittiin KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT Mikael Paul. Ulkoiselle tilintarkastajalle maksettiin vuoden 2010 lakisääteisistä tilintarkastuspalveluista 478 000 euroa, veropalveluista 14 000 euroa sekä tilintarkastuksen liitännäis-

palveluista ja muista palveluista 257 000 euroa, yhteensä 749 000 euroa.

Sisäpiiriohjeet

Yhtiö noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamaa sisäpiiriohjetta, Finanssivalvonnan standardeja sekä muita viranomaisohjeita, minkä lisäksi yhtiöllä on myös omat sisäpiirisäännöt.

Yhtiön julkiseen sisäpiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä tilintarkastaja. Yhtiö pitää julkista sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Yhtiö ylläpitää myös yrityskohtaista ei-julkista sisäpiirirekisteriä, jonka pysyviä sisäpiiriläisiä koskevaan osarekisteriin kuuluu muun muassa konsernihallinnossa työskenteleviä henkilöitä. Erillinen hankekohtainen osarekisteri perustetaan silloin, kun yhtiöllä on sisäpiirisäädösten piiriin kuuluva hanke, josta työ- tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevät henkilöt saavat sisäpiiritietoa yhtiöstä. Hanke on tyypillisesti sellainen asiakokonaisuus tai järjestely, joka luonteensa tai kokonsa vuoksi poikkeaa yhtiön normaalista liiketoiminnasta. Konsernin sisäiset sisäpiirisäännöt on julkaistu konsernin intranetissä, ja niistä on tiedotettu muun muassa konsernin sisäisessä verkkolehdessä. Konsernin työntekijöiden edellytetään toimivan näiden sääntöjen mukaisesti.

Sisäpiiriläisten kaupankäynti yhtiön osakkeilla ja muilla arvopapereilla edellyttää yhtiön päälakimiehen etukäteen antamaa lupaa. Yhtiö noudattaa ehdotonta kaupankäyntikieltoa, joka alkaa raportointikauden lopusta, kuitenkin vähintään kolme viikkoa ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkistamista, ja kestää tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen julkaisemiseen.

Oheisessa taulukossa on esitetty julkisen sisäpiiriin omistamat osakkeet vuonna 2010 (mukaan lukien heidän hallinnassaan olevien yhtiöiden ja niiden välittömään läheisyyteen kuuluva omistusosuus).

Julkisen sisäpiiriin omistamat osakkeet vuonna 2010

Hallitus ja tilintarkastaja

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Eloranta, Jorma	Hallituksen jäsen	1.1.	29 882
		31.12.	31 159
Paasikivi, Jari	Hallituksen puheenjohtaja	1.1.	539 207
		31.12.	541 268
Rajahalme, Aimo	Hallituksen varapuheenjohtaja	1.1.	25 540
		31.12.	26 962
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	Hallituksen jäsen	1.1.	32 411
		31.12.	33 688
Simon, Rainer S.	Hallituksen jäsen	1.1.	29 787
		31.12.	31 064
Paul, Mikael	Päävastuullinen tilintarkastaja 17.3.2010 alkaen	17.3.	-
		31.12.	-

Johtoryhmä

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Bondestam, Sebastian	Johtoryhmän jäsen	1.1.	2 735
		31.12.	4 172
Carlsson, Robin	Johtoryhmän jäsen 1.9.2010 alkaen	1.9.	680
		31.12.	680
Folgmann, Heiko	Johtoryhmän jäsen	1.1.	2 735
		31.12.	2 735
Luomakoski, Jyri	Toimitusjohtaja	1.1.	17 000
		31.12.	17 000
Palomäki, Riitta	Johtoryhmän jäsen	1.1.	2 000
		31.12.	3 000
Roses, Fernando	Johtoryhmän jäsen	1.1.	2 735
		31.12.	2 735
Tollsten, Anders	Johtoryhmän jäsen	1.1.	10 874
		31.12.	10 874

Vuonna 2010 päättyneet sisäpiiriin ilmoitusvelvollisuudet

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Holopainen, Lasse	Päävastuullinen tilintarkastaja	1.1.	-
		17.3.2010 asti	-
von Graevenitz, Georg	Johtoryhmän jäsen 1.9.2010 asti	1.1.	10 875
		1.9.	10 875
Kallioinen, Jukka	Johtoryhmän jäsen 1.9.2010 asti	1.1.	12 500
		1.9.	12 500

Aimo Rajahalme

Jari Paasikivi

Anne-Christine
Silverstolpe Nordin

Jorma Eloranta

Rainer S. Simon

Hallitus 1.1.2011

Jari Paasikivi

s.1954, Suomen kansalainen

kauppat. maisteri

Toimitusjohtaja, Oras Invest Oy

- Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 13.3.2008–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2007–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Nimitystoimikunnan asiantuntijajäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 541 268 kappaletta

Luottamustehtävät

- Hallituksen jäsen, Oras Oy
- Nimitysvaliokunnan jäsen, Kemira Oyj
- Hallituksen jäsen ja puheenjohtaja, Tikkurila Oyj
- Tarkastusvaliokunnan jäsen, Tikkurila Oyj
- Nimitysvaliokunnan asiantuntijajäsen, Tikkurila Oyj
- Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja, Teknoliigatieteellinen ry
- Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja, Keskuskauppakamari
- Hallituksen jäsen ja puheenjohtaja, Vakka-Suomen Nuorisosäätiö
- Hallintoneuvoston jäsen, Partiosäätiö-Scoutstiftelsen rs

Keskeinen työkokemus

- Konsernin toimitusjohtaja, Oras Oy, 2002–2007
- Toimitusjohtaja, Oras Oy, 1994–2001
- Tehtaanjohtaja, Oras Oy, 1989–1994
- Markkinointipäällikkö, Oras Armatur A/S, Norja, 1987–1989
- Markkinointipäällikkö, Oras Oy, 1983–1986

Aimo Rajahalme

s. 1949, Suomen kansalainen

kauppat. maisteri

- Uponor Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja 15.3.2005–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003–
- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja
- Omistaa Uponorin osakkeita 26 962 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Talousjohtaja ja johtokunnan jäsen, KONE Oyj, 1991–2009
- Taloushallinnon johtotehtäviä KONE-konsernissa Suomessa ja ulkomailla, 1973–1991

Jorma Eloranta

s. 1951, Suomen kansalainen

dipl. insinööri

Toimitusjohtaja, Metso Oyj

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2005–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 31 159 kappaletta

Luottamustehtävät

- Hallintoneuvoston puheenjohtaja, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hallintoneuvoston puheenjohtaja, Gasum Oy
- Hallintoneuvoston jäsen, Suomen Messut Osuuskunta
- Hallituksen jäsen, Suomen Strategisen Johtamisen Seura ry.
- Hallituksen jäsen, Teknoliigatieteellisuuden 100-vuotissäätiö
- Hallituksen jäsen, Tekniikan Akatemia -säätiö

Keskeinen työkokemus

- Toimitusjohtaja, Kvaerner Masa-Yards, 2001–2004
- Toimitusjohtaja, Patria Industries, 1997–2001
- Varatoimitusjohtaja, Finvest, Jaakko Pöyry -konserni, 1996–1997
- Toimitusjohtaja, Finvest Oy, 1985–1995

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

s. 1950, Ruotsin kansalainen

sosionomi (Socionomexamen)

Partneri ja konsultti, Neuhauser & Falck AB

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003–
- Omistaa Uponorin osakkeita 33 688 kappaletta

Luottamustehtävät

- Hallituksen jäsen, Neuhauser & Falck AB
- Omistaja ja hallituksen jäsen, Chorda Management AB

Keskeinen työkokemus

- Henkilöstöjohtaja, Posten AB, 1997–2002
- Henkilöstöhallinnon tehtäviä eri yhtiöissä 1984–1997

Rainer S. Simon

s. 1950, Saksan kansalainen

kauppatiet. tri. (Dr. oec. HSG)

Toimitusjohtaja, BirchCourt GmbH

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2004–
- Omistaa Uponorin osakkeita 31 064 kappaletta

Luottamustehtävät

- Hallituksen jäsen, Joyou AG, 2010–
- Omistaja, BirchCourt GmbH, 2005–

Keskeinen työkokemus

- Toimitusjohtaja, Sanitec Oy, 2002–2005
- Johtoryhmän jäsen, Friedrich Grohe AG, 1995–2002
- Johtaja, Eurooppa, Continental AG 1993–1995
- Toimitusjohtaja, Keiper-Recaro, 1991–1993
- Useita paikallisia ja kansainvälisiä markkinointi- ja johtotehtäviä, Continental AG, 1979–1990

Jyri Luomakoski

Robin Carlsson

Riitta Palomäki

Fernando Roses

Anders Tollsten

Heiko Folgmann

Sebastian Bondestam

Konsernin johtoryhmä 1.1.2011

Jyri Luomakoski

Toimitusjohtaja (2008–)

MBA

s. 1967, Suomen kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 1996
- Johtoryhmän jäsen 1.10.1999 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 17 000 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Varatoimitusjohtaja, Uponor Oyj, 2002–2008
- Talousjohtaja, Uponor Oyj (ent. Asko Oyj), 1999–2008
- Yhtymäkontrolleri, Oy Uponor Ab 1996–1999
- Kontrolleri, Oy Uponor Ab, 1996–1997
- Johtaja- ja päällikkötason tehtäviä Saksassa ja Suomessa, 1987–1996

Sebastian Bondestam

Tuotanto- ja logistiikkajohtaja (2007–)

Diplomi-insinööri

s.1962, Suomen kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2007
- Johtoryhmän jäsen 1.4.2007 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 4 172 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Toimitusjohtajan sijainen, Uponor Oyj, 18.3.2010–
- Tuotanto- ja logistiikkajohtaja, EU, Tetra Pak, 2006–2007
- Johtaja, Converting EU, Tetra Pak Market Operations, 2004–2006
- Useita johtotason tehtäviä Euroopassa ja Aasiassa, 1991–2004

Robin Carlsson

Johtaja, Yhdyskuntatekniikka (2010–)

Diplomi-insinööri (Civil Ingenjör)

s. 1966, Ruotsin kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2006
- Johtoryhmän jäsen 1.9.2010 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 680 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Vastaa konsernin teknologiakehityksestä sekä tuote- ja järjestelmäkehityksestä Euroopassa, Uponor, 2010–
- Johtaja, Yhdyskuntatekniikka - Pohjoismaat, Uponor, 2008–2010
- Tuotanto- ja logistiikkajohtaja - Pohjoismaat, Uponor, 2006–2008
- Useita johtotason tehtäviä eri yhtiöissä Ruotsissa, 1991–2006

Heiko Folgmann

Johtaja, Keski- ja Itä-Eurooppa (2008–)

Kauppat. maisteri (Diplom-Kaufmann)

s.1967, Saksan kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 1999
- Johtoryhmän jäsen 26.10.2007 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 2 735 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Vastaa Sisäilmastoratkaisut-liiketoimintaryhmästä Euroopassa, Uponor, 2010–
- Vastaa myynnistä ja markkinoinnista Keski- ja Itä-Euroopassa ja kansainvälisestä myynnistä, Uponor, 2008–
- Johtaja, Itä-Eurooppa ja Kansainväliset toiminnot, Uponor, 2007–2008
- Useita johtotason tehtäviä Saksassa ja Italiassa, 1996–2007

Riitta Palomäki

Talousjohtaja (2009–)

Kauppat. maisteri

s. 1957, Suomen kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2009
- Johtoryhmän jäsen 1.6.2009 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 3 000 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Talousjohtaja, Kuusakoski Group Oy, 2003–2009
- Johtaja, Controlling, ABB Oy, 2001–2003
- Talousjohtaja, Standardinostolaitteet-yksikkö, Konecranes Oyj, 1997–2001
- Useita johtotason tehtäviä Suomessa, 1983–1997

Fernando Roses

Johtaja, Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Eurooppa (2008–)

eMBA, kauppat. maisteri, insinööri (Ingeniero Técnico en Química Industrial)

s.1970, Espanjan kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 1994
- Johtoryhmän jäsen 26.10.2007 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 2 735 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Vastaa Käyttövesiratkaisut-liiketoimintaryhmästä Euroopassa, Uponor, 2010–
- Vastuussa myynnistä ja markkinoinnista Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Euroopassa, Uponor, 2008–
- Johtaja, Uponor, Etelä- ja Länsi-Eurooppa, 2007–2008
- Useita johtotason tehtäviä Espanjassa, 1994–2007

Anders Tollsten

Johtaja, Pohjois-Amerikka (2006–)

Diplomi-insinööri (Civil Ingenjör)

s.1962, Ruotsin kansalainen

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2004
- Johtoryhmän jäsen 1.6.2006 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 10 874 kappaletta

Keskeinen työkokemus

- Johtaja, Uponor Pohjoismaat, 2004–2006
- Toimitusjohtaja, ABB Building Systems AB, 2002–2003
- Toimitusjohtaja, NorthNode AB, 2001–2002
- Useita johtotason tehtäviä Ruotsissa, 1989–2001

Konsernin rakenne

Toimitusjohtaja
Jyri Luomakoski*

KONSERNITOIMINNOT

Henkilöstöhallinto
Rauna Kolehmainen

Lakipalvelut
Reetta Härkki

Markkinointi ja viestintä
Georg von Graevenitz

Ostot ja toimitusketjun hallinta
Sebastian Bondestam*

Talous ja hallinto
Riitta Palomäki*

Teknologian kehitys
Robin Carlsson*

TALOTEKNIikka - EUROOPPA

Myynti ja markkinointi

- Keski- ja Itä-Eurooppa – Heiko Folgmann*
- Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Eurooppa – Fernando Roses*

Tuote- ja palvelutarjonta

- Sisäilmastoratkaisut – Heiko Folgmann*
- Käyttövesiratkaisut – Fernando Roses*
- Tuote- ja järjestelmäkehitys – Robin Carlsson*

Tuotanto ja jakelutie
Sebastian Bondestam*

TALOTEKNIikka - POHJOIS-AMERIikka

Yhdysvallat ja Kanada – Anders Tollsten*

YHDYSKUNTATEKNIikka

Robin Carlsson*

Muut johtoryhmän jäsenten konsernivastuut ovat seuraavat:

- toimitusjohtaja Jyri Luomakoski: henkilöstöhallinto; lakipalvelut
- talousjohtaja Riitta Palomäki: riskienhallinta; sijoittajasuhteet; tietojärjestelmät
- tuotanto- ja logistiikkajohtaja Sebastian Bondestam: ERP-hanke

* Johtoryhmän jäsen

Vuoden 2010 tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus.....	40
Konsernin taloudelliset tunnusluvut.....	44
Osakekohtaiset tunnusluvut	45
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	46
Konsernin laaja tuloslaskelma	47
Konsernitase	48
Konsernin rahavirtalaskelma	50
Laskelma oman pääoman muutoksista	51
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	52
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	52
2. Toimintasegmentit	56
3. Lopetetut toiminnot	59
4. Liiketoimintojen yhdistäminen	59
5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	60
6. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut.....	60
7. Poistot ja arvonalentumiset	60
8. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset	60
9. Tuloverot	61
10. Osakekohtainen tulos.....	61
11. Aineettomat hyödykkeet	62
12. Aineelliset hyödykkeet	64
13. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	66
14. Osuudet osakkuusyhtiöissä.....	68
15. Muut osakkeet ja osuudet	68
16. Pitkäaikaiset saamiset	68
17. Vaihto-omaisuus	68
18. Lyhytaikaiset korolliset saamiset.....	68
19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	68
20. Oma pääoma	69
21. Laskennalliset verot	69
22. Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	69
23. Varaukset	71
24. Korolliset velat.....	71
25. Osto- ja muut velat	72
26. Vastuusitoumukset.....	72
27. Muut vuokrasopimukset.....	72
28. Rahoitusriskien hallinta	73
29. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	75
30. Pääoman hallinta	76
31. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut	76
32. Lähipiiritiedot	76
33. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	77
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	78
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS).....	80
Emoyhtiön tilinpäätöksen (FAS) liitetiedot.....	82
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.....	88
Tilintarkastuskertomus.....	89

Hallituksen toimintakertomus

Yleistä

Talonrakennusmarkkinoiden kysynnässä tapahtui vuonna 2010 selvä muutos edellisvuoteen verrattuna, ja kysyntä lähti osassa markkinoita – kuten suuressa osin Pohjoismaita – jo vilkkaaseen kasvuun. Keski-Euroopan markkinoilla vallitsi pääsääntöisesti myönteinen vire, etenkin saksankielisillä markkina-alueilla, mutta toisaalta esimerkiksi Alankomaissa kehitys oli heikkenevää. Myös lounaisen Euroopan alueella elettiin laskevan kokonaiskysynnän tilanteessa, eritoten Espanjan markkinoiden vaikeudet jatkuivat, kun taas muilla isoilla markkinoilla kuten Brittein saarilla, Italiassa ja Ranskassa, kysynnän laskun arvioidaan saavuttaneet taitekohdan vuoden 2010 aikana. Pohjois-Amerikan markkinoilla kasvua ei voimakkaista odotuksista huolimatta nähty, johtuen pitkälti Yhdysvaltain heikosta taloustilanteesta erityisesti rahoitussektorilla sekä kuluttajien epävarmuudesta.

Uponorin taloteknisessä liiketoiminnassa asuntojen uudisrakentamisen kehitys vuonna 2010 heijastaa pitkälti yllä kuvattua kokonaismarkkinoiden kehitystä. Sama koskee myös liike- ja julkista rakentamista, joka

nykyisessä kehitysvaiheessa seuraa asuntorakentamista vielä pienellä viiveellä. Korjaus- ja muutosrakentaminen sen sijaan oli viime vuonna verrattain hyvällä tasolla monilla markkina-alueilla.

Yhdyskuntatekniikan kysyntä kärsi voimakkaasta talvesta sekä alku- että loppuvuonna, ja tilannetta pahensi vielä suurimman loppuasiakassegmentin eli julkisen sektorin rahapula.

Taantuman aikana toteutettujen leikkausohjelmien jälkeen Uponor käynnisti erilaisia hankkeita, joilla pyritään viemään eteenpäin strategiassa määriteltyjä kasvuohjelmia. Yhtiö jatkoi edelleen myös toimitusketjun kehitystä ja organisaation toiminnan tehostamista.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2010 nousi 749,2 (2009: 734,1) miljoonaan euroon, mikä on 2,0 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Talotekniikka – Euroopan liikevaihto kasvoi voimakkaasti Pohjois-Euroopassa ja supistui Keski-Euroopassa. Muilla alueilla liikevaihto pysyi

ennallaan tai kasvoi hienokseltaan. Pohjois-Amerikan liikevaihto kasvoi euroissa mitattuna mutta supistui hienokseltaan Yhdysvaltain dollareissa. Yhdyskuntatekniikan liikevaihto laski vaikeiden talvi- ja kilpailuolosuhteiden seurauksena.

Valuuttakurssien, lähinnä Ruotsin kruunun, Yhdysvaltain ja Kanadan dollarien sekä Norjan kruunun muutokset kasvattivat liikevaihtoa 23,3 miljoonalla eurolla vuonna 2010. Ilman valuuttakurssivaikutusta liikevaihto olisi supistunut noin yhden prosentin.

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet viime vuonna (suluissa v. 2009) olivat: Saksa 16,4 % (17,5), Suomi 11,9 % (12,1), USA 11,3 % (11,4), Ruotsi 10,6 % (9,7), Espanja 5,3 % (6,0), Norja 5,0 % (4,2), Italia 4,9 % (5,3), Tanska 4,7 % (5,4), Alankomaat 4,4 % (5,2) ja Kanada 4,0 % (3,5).

Tulos ja kannattavuus

Uponor-konsernin jatkuvien liiketoimintojen bruttokate oli 288,1 (271,1) miljoonaa euroa, nousua 17 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvun myötä saavutetut skaalaedut paransivat bruttokatemarginaalia, joka nousi 1,5 prosenttiyksikköä huolimatta raaka-ainehintojen noususta.

Jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 52,4 (41,2) miljoonaa euroa, muutos +27,0 (-19,4) prosenttia. Kannattavuus eli liikevoittoprosentti nousi 7,0 (5,6) prosenttiin liikevaihdosta.

Liikevoitto parani merkittävästi Talotekniikka – Euroopassa liikevaihdon kasvun myötä. Liikevoittoa onnistuttiin kasvattamaan voimakkaimmin Pohjois-Euroopassa mutta myös lounaisen Euroopan sekä Itä-Euroopan ja kansainvälisen viennin yksiköt paransivat

tuloksiaan. Toimitusketjun tehostaminen vaikutti liikevoittoon myönteisesti. Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevoitto supistui sekä euroissa että Yhdysvaltain dollareissa mitattuna. Osasyynä oli se, että keväällä kysynnän piristytessä käynnistettiin markkinointitoimia, jotka osoittautuivat ennenaikaisiksi markkinoiden heiketessä uudelleen kesän ja syksyn aikana. Yhdyskuntatekniikan liikevoitto putosi voimakkaasti ja jäi vain niukasti positiiviseksi liikevaihdon laskun ja kovan hintakilpailun seurauksena. Myös raaka-ainehintojen vertailukautta selvästi epäsuotuisampi kehitys rasitti yhdyskuntatekniikan kannattavuutta.

Lopetettujen toimintojen kulut sisältävät Irlannissa myynnissä olevan tehdaskiinteistön ennalta arvaamattomia ympäristöpuhdistuskuluja. Maaperän puhdistustyöt saatiin päätökseen kesällä 2010.

Konsernin tulos ennen veroja nousi 46,4 prosenttia ja oli 41,7 (28,5) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituskulut laskivat 10,7 (12,7) miljoonaa euroon, josta 4,5 (6,3) miljoonaa euroa tuli valuuttakurssieroista.

Tuloverojen määrä oli 14,7 (11,3) miljoonaa euroa, kun veroaste oli 35,2 (39,6) prosenttia. Konsernin veroasteen lasku johtui pääasiassa siitä, että konsernin verotettava tulos vuonna 2009 muodostui keskimääräistä korkeampien veroasteiden maissa. Lisäksi edellisvuoden vähennyskelvottomien kulujen suhteellinen osuus verotettavasta tuloksesta oli suurempi kuin 2010. Konsernin tilikauden tulos oli 24,7 (11,5) miljoonaa euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 27,0 (17,2) miljoonaa euroa.

Oman pääoman tuotto nousi 9,7 (4,1) prosenttiin ja sijoitetun pääoman tuotto 14,4 (8,1) prosenttiin, kun pitkän tähtäyksen tavoite on vähintään 30 prosenttia.

Liikevaihdon jakautuminen 1.1.–31.12.2010:

M€	1–12/2010	1–12/2009	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	504,4	482,2	+4,6 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	114,6	109,0	+5,1 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	151,1	151,8	-0,5 %
Yhdyskuntatekniikka	138,3	148,1	-6,5 %
Eliminoinnit	-8,1	-5,2	
Konserni (jatkuvat toiminnot)	749,2	734,1	+2,0 %

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,34 (0,16) euroa, kun se jatkuvien liiketoimintojen osalta oli 0,37 (0,24) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 3,45 (3,53) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Rahavirran hallintaan kiinnitettiin päättäneenä vuonna erityistä huomiota, jotta yhtiön rahoitusasema pysyisi vakaana. Nettokäyttöpääoman tehostamista jatkettiin edelleen, mutta rahavirta ennen rahoitusta ilman kertaluonteisia eriä heikkeni vertailuvuodesta, pääosin varastojen ja myyntisäämisten kasvun myötä, kun niitä edellisvuonna onnistuttiin selvästi supistamaan.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 49,2 (78,8) miljoonaa euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 35,6 (60,6) miljoonaa euroa.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Investointien taso säilyi edelleen matalana. Investointeja tehtiin lähinnä tuottavuuden

parantamiseen ja kunnossapitoon liittyen. Yritysostoja tai -myyntejä ei tehty. Eurooppalaisen toiminnanohjausjärjestelmän varsinainen käyttöönotto-ohjelma vietiin päätökseen, kun järjestelmä otettiin onnistuneesti käyttöön myös yhdyskuntateknisessä liiketoiminnassa. Kyse oli suurimmasta yksittäisestä askeleesta koko vuonna 2006 käynnistetyin hankkeen aikana.

Bruttoinvestointien määrä oli 19,0 (27,4) miljoonaa, eli 8,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien määrä oli 13,6 (22,8) miljoonaa euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat yhteensä 16,1 (15,5) miljoonaa euroa eli 2,1 (2,0) prosenttia liikevaihdosta.

Konsernin luottolimiittireservit järjestettiin uudelleen vuonna 2010 kahdenvälisillä sopimuksilla pääpankkien kanssa. Samassa yhteydessä laina-aikaa jatkettiin vuoteen 2015. Luottolimiittireservien yhteismäärä on 190 miljoonaa euroa, eikä niitä ollut tilinpäätöspäivänä käytössä. Vuonna 2008 nostettua 80 miljoonan euron eläkevakuutusyhtiön TyEL lainan pääomaa on jäljellä 48 miljoonaa euroa. Se erääntyy vuosina 2011–2013.

Yhtiön käytettävissä on myös 150 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä oli laskettu liikkeelle 18 miljoonaa euroa.

Konsernin korolliset nettovelat nousivat hienokseltaan 66,8 (64,6) miljoonaan euroon. Konsernin omavaraisuusaste oli 50,8 (51,8) prosenttia ja velkaantumisaste 26,5 (25,0) prosenttia. Velkaantumisasteen vuosineljänneksen keskiarvoksi muodostui 45,5 (45,2), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Uponor oli vuoden 2010 aikana mukana monissa hankkeissa, joissa etsittiin kestävä kehityksen ja mukavamman asumisen ratkaisuja rakentamiseen. Yksi tällainen oli Shanghai maailmannäyttely Kiinassa. Vuoden merkittävien messutapahtuma oli Italiassa järjestetty Mostra Convegno, jossa Uponor-kodissa esiteltiin todellisessa käyttöympäristössä, miten Uponorin ratkaisut edistävät asumisen mukavuutta.

Osallistuimme ensimmäistä kertaa Carbon Disclosure -projektiin. Sen myötä raportointimme sijoittajille ympäristölukujamme aiempaa laajemmin.

Syksyllä järjestettiin Saksassa yhtiön historian suurin kansainvälisen johdon tapaaminen, jossa 150 uponorilaista käsitteli yhteistä strategiaa ja sen toteuttamista.

Toimitusketjun tehostaminen jatkui ja suljimme ja keskitimme varastoja eri puolilla Eurooppaa. Espanjassa muutimme uuteen jakelukeskukseen. Merkittäviä jakelusopimuksia ja yhteistyökumppanuuksia solmittiin muun muassa Venäjällä, Espanjassa ja Isossa-Britanniassa.

Uponorin tuote- ja järjestelmätarjontaan lisättiin useita merkittäviä uudistuksia. Uusi akkukäyttöinen työkalu PEX-putken liittimien asennukseen oli merkittävä uutuus Pohjois-Amerikassa. Se helpottaa ja nopeuttaa liitosten tekoa. Työkalu esitellään myös Euroopan markkinoille vuoden 2011 aikana. Vuonna 2010 esitellyn itsesäätävän sisäilmaston ohjausjärjestelmän markkinointia jatkettiin, ja järjestelmä tuotiin uusille alueille kuten Italiaan, Ranskaan ja Itä-Eurooppaan. Yhdyskuntatekniikassa kiinnostava uutuus oli asennusta helpottava putkijärjestelmä sade- ja pintavesille. Se on tarkoitettu vastaamaan lisääntyneeseen kysyntään helposti tulvilla alueilla.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3 197 (3 316) työntekijää, eli 119 henkeä vähemmän kuin vuoden 2009 lopussa, täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 3 219 (3 426) henkeä.

Konsernin henkilöstö jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 998 (31,2 %), Ruotsi 544 (17,0 %), Suomi 473 (14,8 %), Yhdysvallat 372 (11,6 %), Espanja 199 (6,2 %), Iso-Britannia 122 (3,8 %), Italia 64 (2,0%), Tanska 63 (2,0 %), ja muut maat 362 (11,3 %).

Konsernissa maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 169,4 (182,6) miljoonaa euroa.

Hallitus nimitti maaliskuussa johtoryhmän jäsenen, tuotanto- ja logistiikkajohtaja Sebastian Bondestamin emoyhtiö Uponor Oyj:n toimitusjohtajan sijaiseksi.

Muun muassa yhdyskuntatekniikasta johtoryhmässä vastannut Georg von Graevenitz jäi 1.10.2010 osa-aikaeläkkeelle siirtyäkseen

Liikevoiton jakautuminen 1.1.–31.12.2010:

M€	1–12/2010	1–12/2009	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	55,7	32,6	+70,4 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	3,1	3,9	-20,1 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	4,1	5,5	-24,4 %
Yhdyskuntatekniikka	0,4	14,2	-97,2 %
Muut	-6,8	-9,3	
Eliminoinnit	-0,0	-0,2	
Konserni (jatkatut toiminnot)	52,4	41,2	+27,0 %

kokonaan eläkkeelle vuoden 2011 lopulla. Graevenitz jäi 1.9.2010 pois konsernin johtoryhmästä. Yhdyskuntatekniikasta vastaavaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Robin Carlsson, jonka vastuulle siirtyivät myös konsernin teknologian kehitys sekä tuote- ja järjestelmäkehitys Euroopassa.

Syyskuun alusta Euroopan talotekniikan liiketoimintaryhmien eli sisäilmastojärjestelmien ja käyttövesijärjestelmien vastuut johtoryhmätasolla liitettiin myynti- ja markkinointijohtajien vastuualueisiin. Tuote- ja palvelutarjonnasta aiemmin vastannut johtoryhmän jäsen, kehitys- ja teknologiajohtaja Jukka Kallioinen jätti yhtiön.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaino on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan vähäiseksi. Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista useimmat ovat itse jakelijoina (tukkuliikkeitä). Siten Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakas-konsernia tuo noin kolmasosan Uponorin liikevaihdosta, ja se jakautuu 24 maahan.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös julkiseen ja liikerakentamiseen. Näiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa

omalta osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen. Lisäksi lähes viidesosa yhtiön liikevaihdosta tulee yhdyskuntatekniikasta. Suhdanteiden ja kysynnän vaihteluista aiheutuvia riskejä vastaan yhtiö suojautuu kehittämällä myynnin ennustamisprosessejaan ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Monet lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Seuraamme valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä ja pyrimme ennakoimaan niiden vaikutuksia Uponorin ja asiakkaidemme toimintaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muiden petrokemian tuotteiden ja metallien hintavaihteluille. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään näiden hintavaihteluiden vaikutukset pääsääntöisesti myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan myös kiinteähintaisten hankintasopimuksilla. Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä pohjoismaisella tasolla rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien ja raaka-aineiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja tai raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Mikäli kyseessä on yksi toimittaja, tavoitteena on, että heillä on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämää hyödykettä. Konsernilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten esimerkiksi henkilöstön vaihtuvuutta, ikäjakauman vääristymistä ja perusteetonta rekrytointia analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämisohjelmat keskittyvät erityisesti johtamisen osaamisen kasvattamiseen monikulttuurisessa organisaatiossa.

Uponor noudattaa ISO 9000 -laatuja järjestelmää ja ISO 14000 -ympäristöjohtamisjärjestelmää tai vastaavia järjestelmiä, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristöriskejä ja toiminnan ympäristövaikutuksia.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita esimerkiksi projekti-kohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projektisopimuksissa ja sopimuksissa alihankkijoiden kanssa. Myös henkilökunnan osaamista projektin hallinnan osalta vahvistetaan.

Rahoitusriskit

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden takia rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit ovat merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakuman avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muussa valuutassa kuin euroissa, mutta tällöin myös valtaosa liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on ko. paikallisessa valuutassa, mikä vähentää tämän liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitustoiminto vastaa konsernitason valuuttariskien suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiassa valuuttatermiinejä ja valuuttaoptioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolella syntyntä tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan.

Vahinkoriskit

Uponorilla on 10 tuotantolaitosta viidessä maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitason ohjataan keskitetysti tämän käyttöomaisuuden vahinko- ja keskeytysvakuutuksia tavoitteena kattava vakuutusuoja mahdollisten kone-rikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuille taloudellisille vahingoille. Toinen olennainen vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on myös vakuutettu konsernitason.

Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten esimerkiksi henkilöstön turvakoulutuksella, säännöllisellä koneiden huoltamisella ja tärkeimpien varaosien pitämällä saatavilla.

Riskienhallinta vuonna 2010

Koko maailmaa viime vuosina koetelleen taloudellisen taantuman vaikutukset heijastuivat Uponorin tuotteiden kysyntään myös vuonna 2010. Päättyneen vuoden riskienhallinnassa kiinnitettiin edelleen huomiota markkinariskien hallintaan.

Vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutettiin kattava riskikartoitus ja päivitettiin toimintasuunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Syksyn 2010 aikana tehtiin liiketoiminnan keskeytysvaikutusanalyysi kaikissa tuotantoyksiköissä, ja päivitettiin tuotantoyksiköiden jatkuvuussuunnitelmat.

Vuoden 2010 aikana Uponor arvioi neljän tuotantolaitoksensa riskienhallinnan toimivuutta. Kaiken kaikkiaan yksiköiden riskienhallinnan todettiin olevan hyvällä tasolla.

Taluskriisin edelleen jatkuessa rahoitusriskeissä keskityttiin erityisesti maksuvalmiuden turvaamiseen varmistamalla riittävät luottolimiittireservit ja hallitsemalla rahavirtaa mahdollisimman tarkasti. Luottolimiittisopimukset uusittiin vuoden 2010 aikana ja niiden voimassaoloaikaa jatkettiin vuoteen 2015 saakka. Erityistä huomiota kiinnitettiin luottoriskeihin.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden aikana ei toteutunut muita sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla olisi ollut olennainen merkitys konsernille.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2010 varsinainen yhtiökokous 17. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin, Jorma Elorannan,

Jari Paasikiven, Aimo Rajahalmeen ja Rainer S. Simonin. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajaksi Aimo Rajahalmel. Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n, joka nimesi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Mikael Paulin.

Uponor laatii vuosikertomuksesta erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Se on saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla sijoittajille suunnatussa osioissa osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2010 oli 37,4 (45,8) miljoonaa kappaletta, yhteensä 481,5 (455,8) miljoonaa euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2010 lopussa oli 13,84 (15,00) euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 1 013,2 (1 098,1) miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 22 087 (20 214) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 19,1 % (23,7 %).

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2009 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Vuoden aikana ei tehty omistukseen liittyviä liputusilmoituksia. Lisää osakkeisiin ja omistukseen liittyviä lukuja löytyy tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous 17.3.2010 valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankinnasta vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä on 3,5 miljoonaa osaketta eli

noin 4,8 prosenttia yhtiön osakemäärästä. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksesta lukien.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 160 000 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,2 prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta yhteisönsä omistivat 31.12.2010 yhteensä 686 183 (677 092) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,9 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus käynnisti vuosina 2007 ja 2008 konsernin johtoryhmää ja kansainvälistä johtoa koskevan pitkäaikaisen kannustinohjelmat. Molempien ohjelmien palkkiot jaetaan keväällä 2012. Lisätietoja ohjelmista löytyy hallinto- ja ohjausjärjestelmän kuvauksesta vuosikertomuksesta tai yhtiön verkkosivuilta.

Lähiajan näkymät

Toipuminen taantumasta on alkanut suurin alueellisin eroin. Tarkasteltaessa kansainvälisiä markkinoita kokonaisuutena myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan vuoden 2011 aikana. On toki olemassa monia kansainväliseen taloustilanteeseen liittyviä riskejä ja uhkakuvia, jotka toteutuessaan voivat merkittävästikin häiritä markkinoiden elpymistä.

Talotekniikan kysynnän Pohjoismaissa arvioidaan jatkuvan hyvänä ja nykyisellä ta-

sollaan. Keski-Euroopan kysynnän odotetaan pääosin jatkavan rauhallista mutta vakaata kasvuaan. Lounais-Euroopan isoilla markkinoilla nähtäneen kasvua, Espanjaa ja Italiaa lukuun ottamatta. Itä-Euroopan markkinoiden elpyminen jatkunee myös. Pohjois-Amerikan kysynnässä ei odoteta lyhyellä tähtäyksellä isoja muutoksia.

Yhdyskuntatekniikan näkymiä heikentävät vaikeana alkanut talvi, loppuasiakkaiden kysynnän säilyminen edelleen heikkona vuonna 2011 sekä raaka-ainehintojen kohoaminen, jonka vaikutusta pyritään lieventämään aktiivisilla myyntihintojen korotuksilla.

Uponorin rakennemuutos- ja kehitysohjelmat on pääsääntöisesti saatu valmiiksi ja yhtiössä on käynnistetty kasvuun tähtäviä toimia. Nämä koskevat niin tarjonnan kehittämistä, uusien ja uudenlaisten kumppanuuksien solmimista kuin myös toiminnan ulottamista uusille alueille, kuten Aasiaan. Rakennusmarkkinoiden taantumavaiheen uskotaan olevan pääosin takanapäin, ja odotettavissa on voimakasta asuin- ja liikeraentamisen kasvua, niin pitkällä kuin lyhyellä tähtäykselläkin, maantieteellisestä alueesta riippuen. Uponor on täydessä valmiudessa vastaamaan asiakkaiden kysyntään.

Uponorin liikevaihdon organisen kasvun ennustetaan kiihtyvän vuoden 2010 tasolta ja liikevoiton arvioidaan paranevan viime vuoden raportoidusta liikevoitosta. Konsernin käyttöömaisuusinvestointien määrän ei odoteta ylittävän poistojen määrää, ja tehokkaan nettokäyttöpääoman hallinnan avulla konsernin rahavirran odotetaan säilyvän hyvänä.

Uponor Oyj
Hallitus

Konsernin taloudelliset tunnusluvut

	2010 IFRS	2009 IFRS	2008 IFRS	2007 IFRS	2006 IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	749,2	734,1	949,2	1 047,4	1 003,7
Toiminnan kulut	669,9	665,1	868,0	888,1	845,8
Poistot ja arvonalentumiset	29,1	32,0	31,4	29,5	28,5
Liiketoiminnan muut tuotot	2,2	4,2	1,4	5,9	3,5
Liikevoitto	52,4	41,2	51,2	135,7	132,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-10,7	-12,7	-10,2	-2,6	-2,0
Tulos ennen veroja	41,7	28,5	41,0	133,1	130,9
Tulos jatkuvista toiminnoista	27,0	17,2	30,1	91,4	88,8
Tilikauden tulos	24,7	11,5	72,5	101,9	96,5
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	218,3	223,1	239,1	270,3	263,7
Liikearvo	72,2	73,0	70,0	70,2	70,2
Vaihto-omaisuus	84,4	74,3	104,5	150,6	128,1
Rahavarat	11,9	13,2	53,2	6,3	12,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	110,4	115,0	128,1	166,9	169,5
Oma pääoma	252,1	258,0	305,6	333,0	344,4
Varaukset	12,0	18,4	30,0	16,2	15,5
Pitkäaikaiset korolliset velat	43,5	60,2	77,0	14,7	17,2
Lyhytaikaiset korolliset velat	35,2	17,6	36,8	76,1	16,9
Korottomat velat	154,4	144,4	145,5	224,3	249,9
Taseen loppusumma	497,2	498,6	594,9	664,3	643,9

	2010 IFRS	2009 IFRS	2008 IFRS	2007 IFRS	2006 IFRS
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	7,0	5,6	5,4	13,0	13,2
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	5,6	3,9	4,3	12,7	13,0
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,7	4,1	22,7	30,1	25,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	14,4	8,1	22,2	39,2	35,8
Omavaraisuusaste, %	50,8	51,8	51,4	50,2	53,6
Nettovelkaantumisasaste, %	26,5	25,0	19,8	25,4	6,3
Korolliset nettovelat, M€	66,8	64,6	60,6	84,5	21,7
- % liikevaihdosta	8,9	8,8	6,4	8,1	2,2
Liikevaihdon muutos, %	2,1	-22,7	-9,4	4,4	10,8
Vienti Suomesta, M€	30,4	23,0	34,1	42,3	36,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	658,9	644,7	836,5	931,3	897,8
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	659,6	645,3	837,5	932,2	898,9
Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,0	87,9	88,2	89,0	89,6
Henkilöstö 31.12.	3 197	3 316	3 678	4 581	4 325
Henkilöstö keskimäärin	3 219	3 426	4 211	4 497	4 260
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	19,0	25,9	39,0	52,0	50,2
- % liikevaihdosta	2,5	3,5	4,1	5,0	5,0

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2010 IFRS	2009 IFRS	2008 IFRS	2007 IFRS	2006 IFRS
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 223
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 067	73 067	73 047	73 207	73 135
- keskimäärin	73 067	73 049	73 187	73 201	73 135
Oma pääoma, M€	252,1	258,0	305,6	333,0	344,4
Osakevaihto, M€	481,5	455,8	1 195,1	2 362,0	964,0
Osakevaihto, 1 000 kpl	37 389	45 815	99 227	99 423	42 417
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	51,2	62,7	135,6	135,8	58,0
Osakekannan markkina-arvo, M€	1 013,2	1 098,1	563,7	1 260,6	2 076,6
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,34	0,16	0,99	1,39	1,32
Oma pääoma per osake, €	3,45	3,53	4,18	4,55	4,71
Osinko, M€	¹⁾ 40,2	36,5	62,1	102,5	102,5
Perusosinko per osake, €	¹⁾ 0,55	0,50	0,85	1,40	1,15
Lisäosinko per osake, €	-	-	-	-	0,25
Osinko per osake yhteensä, €	¹⁾ 0,55	0,50	0,85	1,40	1,40
Efektiivinen osinkotuotto, %	4,0	3,3	11,0	8,1	4,9
Osinko per tulos, %	162,5	316,3	85,9	100,7	106,1
PE-luku	40,9	94,9	7,8	12,4	21,5
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	15,66	15,10	18,91	31,45	29,35
- alin	10,58	6,80	6,10	15,31	18,00
- keskiarvo	12,88	9,95	12,04	23,76	22,73

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 46.

Taulukon huomautukset:

¹⁾ hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus, keskiarvo}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$	
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}$	x 100
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$	
Osakevaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä suhteessa osakkeiden lukumäärän keskiarvoon	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeen keskiarvo	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$	

Konsernin laaja tuloslaskelma

M€	Liite	2010	2009
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	2	749,2	734,1
Hankinnan ja valmistuksen kulut		461,1	463,0
Bruttokate		288,1	271,1
Liiketoiminnan muut tuotot	5	2,2	4,2
Varastointimenot		30,1	32,4
Myyntin ja markkinoinnin kulut		145,1	140,1
Hallinnon kulut		45,0	45,0
Liiketoiminnan muut kulut	5	17,7	16,6
Kulut		237,9	234,1
Liikevoitto	2	52,4	41,2
Rahoitustuotot	8	16,5	11,7
Rahoituskulut	8	27,2	24,4
Tulos ennen veroja		41,7	28,5
Tuloverot	9	14,7	11,3
Tulos jatkuvista toiminnoista		27,0	17,2
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos		-2,3	-5,7
Tilikauden tulos		24,7	11,5

M€	Liite	2010	2009
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		12,6	2,4
Rahavirran suojaukset		1,6	0,5
Nettoinvestoinnin suojaus		-8,4	-
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät		5,8	2,9
Tilikauden laaja tulos		30,5	14,4
Osakekohtainen tulos, €	10	0,34	0,16
- Jatkuvat toiminnot		0,37	0,24
- Lopetetut toiminnot		-0,03	-0,08
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,34	0,16
- Jatkuvat toiminnot		0,37	0,24
- Lopetetut toiminnot		-0,03	-0,08

Konsernitase

M€	Liite	31.12.2010	31.12.2009
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		24,4	28,4
Liikearvo		72,2	73,0
Muut aineettomat hyödykkeet		0,1	0,1
Keskeneräiset hankinnat		0,2	-
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	11	96,9	101,5
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		10,3	9,8
Rakennukset ja rakennelmat		51,5	54,3
Koneet ja kalusto		90,9	87,4
Muut aineelliset hyödykkeet		8,6	7,7
Keskeneräiset hankinnat		10,0	15,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12	171,3	175,1
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkuusyhtiöosakkeet	14	0,0	0,0
Muut osakkeet ja osuudet	15	0,2	0,4
Muut sijoitukset	16	8,2	7,1
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		8,4	7,5
Laskennalliset verosaamiset	21	13,9	12,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä		290,5	296,1

M€	Liite	31.12.2010	31.12.2009
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	17	84,4	74,3
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		93,1	88,2
Lainasaamiset		0,0	0,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		1,1	8,5
Siirtosaamiset		9,2	14,7
Muut saamiset		7,0	3,6
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	18, 19	110,4	115,0
Rahavarat		11,9	13,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä		206,7	202,5
Varat yhteensä		497,2	498,6

M€	Liite	31.12.2010	31.12.2009
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
	20		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		-5,5	1,3
Kertyneet muuntoerot		-1,5	-14,0
Kertyneet voittovarot		37,8	62,6
Tilikauden tulos		24,7	11,5
Oma pääoma yhteensä		252,1	258,0
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	24	43,5	60,2
Työsuhde-etuksiin liittyvät veloitteet	22	21,1	20,5
Varaukset	23	5,6	5,7
Laskennallinen verovelka	21	9,5	9,7
Muut pitkäaikaiset velat		0,5	1,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä		80,2	97,7
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	24	35,2	17,6
Ostovelat		51,0	45,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		6,7	3,6
Varaukset	23	6,4	12,7
Muut lyhytaikaiset velat	25	65,6	64,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		164,9	142,9
Velat yhteensä		245,1	240,6
Oma pääoma ja velat yhteensä		497,2	498,6

Konsernin rahavirtalaskelma

M€	Liite	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		24,7	11,5
Oikaisuerät:			
Poistot		29,2	32,0
Tuloverot		14,7	11,3
Korkotuotot		-2,4	-1,3
Korkokulut		4,6	4,3
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-0,7	-2,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-0,1	-0,2
Muut rahavirran oikaisuerät		4,9	10,8
Tulorahoitus		74,9	65,7
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		6,3	23,0
Vaihto-omaisuus		-6,6	31,3
Korottomat velat		-22,3	-28,4
Nettokäyttöpääoman muutos		-22,6	25,9
Maksetut verot		1,1	-8,5
Maksetut korot		-4,7	-5,2
Saadut korot		0,5	0,9
Liiketoiminnan rahavirta		49,2	78,8

M€	Liite	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
Investointien rahavirta			
Osakehankinnat	4	-	-1,9
Osakemyynnit		0,2	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-19,0	-24,0
Käyttöomaisuuden myyntituotot		5,0	7,3
Saadut osingot		0,1	0,2
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,1	0,2
Investointien rahavirta		-13,6	-18,2
Rahavirta ennen rahoitusta		35,6	60,6
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		67,6	53,8
Lainojen takaisinmaksut		-84,0	-89,1
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		18,0	-1,1
Osingonjako		-36,5	-62,1
Rahoitusleasing sopimukset		-2,1	-2,0
Rahoituksen rahavirta		-37,0	-100,5
Rahavarojen muuntoerot		0,1	-0,1
Rahavarojen muutos		-1,3	-40,0
Rahavarat 1.1.		13,2	53,2
Rahavarat 31.12.		11,9	13,2
Muutos taseen mukaan		-1,3	-40,0

Laskelma oman pääoman muutoksista

	Osakemäärä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2009	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	-0,9	-1,2	-16,4	125,8	305,6
Tilikauden laaja tulos						0,5		2,4	11,5	14,4
Maksetut osingot									-62,1	-62,1
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-
Osakepalkkio-ohjelma									0,1	0,1
Oma pääoma 31.12.2009	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	-0,4	-1,2	-14,0	75,3	258,0
Oma pääoma 1.1.2010	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	-0,4	-1,2	-14,0	75,3	258,0
Tilikauden laaja tulos						-6,8		12,6	24,7	30,5
Maksetut osingot									-36,5	-36,5
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-
Osakepalkkio-ohjelma									0,1	0,1
Oma pääoma 31.12.2010	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	-7,2	-1,2	-1,4	63,6	252,1

Lisätietoja, ks. liite 20.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuus-konserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntateknikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj

PL 37, Robert Huberin tie 3 B

01511 Vantaa

Puh. 020 129 211, faksi 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta www.uponor.fi tai konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 10.2.2011 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2010 voimassa olevia IAS – ja IFRS –standardeja sekä niiden SIC ja IFRIC –tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölain-säädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä

tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimis-periaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyh-tiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiöiden veloitteiden täyttämiseen.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona

konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapa-lautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten. Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena. Vuoden 2010 tilinpäätöksessä on lopetettuina toimintoina esitetty kesäkuussa 2008 myydyt yhdyskuntatekniset liiketoiminnot Irlannissa.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovittujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoiminen edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole taseeseen aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuveloitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla ja oikaistuna vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoituun etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisien joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle jaksotettuina siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaa kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttö- kuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta. Konserniyhtiöt eivät ole aktivoineet vieraan pääoman menoja tilikaudella 2010.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisu- ja laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai –saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritystason yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille, ja ne testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, aktivoitua kehittämismenot ja ohjelmistojen lisenssit. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myymisestä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20–40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8–12
Muut koneet ja laitteet	3–15
Konttori- ja myymäläkalusto	5–10
Kuljetusvälineet	5–7
Aineettomat hyödykkeet	3–10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoista ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjauriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmas- sa kyseisten kulujen ryhmään.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan tasees- sa hankintamenoon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäynti- tarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pää- asiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korko- ja valuuttajohdan- naiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäi- vän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjat- tavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintame- noon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenoon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahastoon verovaikeus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Konserni käyttää johdannaisopimuksia vähentääkseen valuutta-, korko- ja hintariskiä.

Rahoitusjohdannaisia käytetään suojaustarkoitukseen, ja rahoitusjohdannaiset luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin. Vuoden 2009 loppuun saakka rahoitusjohdannaisiin, kuten valuutta- ja korkojohdannaisiin, ei ole sovellettu suojauslaskentaa. Konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät vieraan valuutan määräiset sisäiset lainat on tammikuusta 2010 lähtien määritelty nettoinvestoinneiksi ja otettu suojauslaskennan piiriin. Konserni on soveltanut rahavirran suojauslaskentaa sähköjohdannaisille syyskuusta 2007 alkaen.

Hyödykejohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Johdannaisen käyvät arvot määri- tetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot esitetään hankinnan ja valmistuksen kuluissa.

Niihin johdannaisiin, jotka täyttävät IAS 39 -standardin mukaiset vaatimukset, sovelle- taan suojauslaskentaa. Suojausohjelma dokumentoidaan IAS 39:n vaatimusten mukaisesti, ja hyödykejohdannaisen tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana. Tulevien rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen hyödykejohdannaisen käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan siltä osin, kun suojaus on tehokas. Näin kertyneet oman pääoman muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, jolloin suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojauksen tehoton osuus kirjataan välittä- mästi tuloslaskelmaan hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Osakeperustaiset maksut – johdon kannustinjärjestelmä

Syyskuussa 2007 Uponor Oyj:n hallitus päätti konsernin johtoryhmää koskevan uuden pitkäai- kaisen kannustinohjelman käynnistämisestä. Osallistukseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen oli hankittava elokuun 2008 loppuun mennessä ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Yhtiön kumulatiivisesta liikevoitosta vuosina 2007–2011 ja ohjelman puitteissa itse hankittujen osakkeiden määrästä riippuen heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012. Johtoryhmän jäsenet ovat hankkineet osallistumisen edellytyksenä olleet osakkeet määräaikaan mennessä.

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyi marraskuussa 2008 kolmevuotisen kannustinohjelman, joka on suunnattu osalle konsernin kansainvälisessä johdossa työskenteleviä henkilöitä. Osallistukseen ohjelmaan henkilön tuli elokuun 2009 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta yhtiön osakkeita. Heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita, joiden määrä riippuu yhtiön kumulatiivisesta liikevoitosta vuosina 2009–2011 ja ohjelman puitteissa hankitusta osakemäärästä. Henkilöt, jotka kuuluvat tähän ryhmään, ovat hankkineet osallistumisen edellytyksenä olleet osakkeet määräaikaan mennessä.

Molemmissa ohjelmissa on kumulatiivisesta liikevoitosta riippuvainen palkkiomäärän kerroin. Lisäksi kansainvälisen johdon kannustinjärjestelmässä on yksittäisiä sen palkkioarvoon vaikuttavia rajaavia ehtoja.

Uponor käyttää osan hankkimistaan omista osakkeista kannustusohjelman palkkioina keväällä 2012.

Omat osakkeet

Emoyhtiöllä on ollut tilikauden ja vertailutilikauden aikana hallussaan omia osakkeita. Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuslukujen laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumiset voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS-säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuusperusteisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevista kassavirroista ja diskonttoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuusperusteisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat

olettamuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttorokosta, varojen odotetusta tuotosta, inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Konserni on soveltanut 1.1.2010 alkaen seuraavia uusia tai muutettuja standardeja sekä tulkintoja. Vertailutiedot on muutettu, jos sitä on edellytetty:

- Improvements to IFRS -muutokset. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutokset eivät ole olleet merkittäviä konsernitilinpäätöksen kannalta.
- Näiden uusien ja uudistettujen standardien käyttöön otolla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, mutta niillä voi olla vaikutusta tulevien liiketoimien ja tapahtumien tilinpäätöskäsittelyyn.

Vuonna 2011 tai myöhemmin, voimaantulopäivästä lähtien, konserni käyttöönottaa seuraavat julkaistut uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnot:

- IAS 32 (muutettu) – Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu (voimaan 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- IFRIC 19 Rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla (voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- Uudistettu IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- Muutokset tulkintaan IFRIC 14 Etukäteen suoritettujen vähimmäisrahastointivaatimukseen perustuvat maksut (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- IAS 34 (muutettu) Osavuositiedot. Voimaan 1.1.2011, sovelletaan takautuvasti.
- IFRS 3 (muutettu) Liiketoimintojen yhdistäminen. Sovelletaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Sovelletaan takautuvasti.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
- Improvements to IFRS (Annual Improvements, toukokuu 2010), voimassa pääosin 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.
- Konserni arvioi, ettei muilla uusilla ja muutetuilla standardeilla sekä tulkinnoilla ole merkittävää vaikutusta tulevaan tilinpäätökseen.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu 1.1.2009 alkaen liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä 1.9.2008 julkaistun uuden organisaatiotekniikan mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntatekniikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnosta Euroopassa sekä vientitoiminnosta niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Yhdyskuntatekniikka vastaa yhdyskuntateknisistä liiketoiminnosta Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja sekä viemärintiä ja jätevesijärjestelmiä, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitoksille ja yritysasiakkaille.

Muut -segmentti sisältää konsernitoiminnot sekä sellaiset yhtiöt, joissa ei ole liiketoimintaa.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien yhdistely perustuu konsernin laadintaperiaatteisiin. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Tuloslaskelmaerät sisältävät segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti. Vuosina 2010 ja 2009 lopetetut liiketoiminnot kohdistuvat Irlantiin, jonka yhdyskuntatekninen liiketoiminta myytiin kesäkuussa 2008.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtyvistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista. Konsernin ulkoiset pitkäaikaiset saatavat, rahavarat sekä korolliset velat sisältyvät pääasiassa segmenttiin Muut.

Osakkuusyhtiöiden tulos 0,1 (0,2) miljoonaa euroa kohdistuu segmenttiin Talotekniikka – Eurooppa.

M€	2010		
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Talotekniikka – Eurooppa	503,6	0,8	504,4
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	114,6	-	114,6
Yhdyskuntatekniikka	131,0	7,3	138,3
Eliminoinnit	-	-8,1	-8,1
Uponor-konserni	749,2	-	749,2

M€	2009		
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Talotekniikka – Eurooppa	481,1	1,1	482,2
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	109,0	-	109,0
Yhdyskuntatekniikka	144,0	4,1	148,1
Eliminoinnit	-	-5,2	-5,2
Uponor-konserni	734,1	-	734,1

M€	2010	2009
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	55,7	32,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	3,1	3,9
Yhdyskuntatekniikka	0,4	14,2
Muut	-6,8	-9,3
Eliminoinnit	0,0	-0,2
Uponor-konserni	52,4	41,2

M€	2010	2009
Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	13,2	16,2
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	8,0	6,1
Yhdyskuntatekniikka	5,6	5,5
Muut	4,3	4,1
Eliminoinnit	-0,5	0,6
Uponor-konserni	30,6	32,5

M€	2010	2009
Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	8,0	10,5
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	4,3	5,1
Yhdyskuntatekniikka	6,2	10,1
Muut	0,5	1,7
Uponor-konserni	19,0	27,4

M€	2010	2009
Segmentin varat		
Talotekniikka – Eurooppa	414,9	393,0
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	126,8	118,1
Yhdyskuntatekniikka	88,8	80,4
Muut	534,2	509,9
Eliminoinnit	-667,5	-602,8
Uponor-konserni	497,2	498,6

M€	2010	2009
Segmentin velat		
Talotekniikka – Eurooppa	303,1	281,3
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	72,8	69,7
Yhdyskuntatekniikka	64,2	60,0
Muut	496,0	451,2
Eliminoinnit	-691,0	-621,6
Uponor-konserni	245,1	240,6

M€	2010	2009
Segmentin henkilöstö, jatkuvat toiminnot keskimäärin		
Talotekniikka – Eurooppa	2 222	2 416
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	427	422
Yhdyskuntatekniikka	509	527
Muut	61	61
Uponor-konserni	3 219	3 426

Täsmäytyslaskelmat

M€	2010	2009
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tuotot	757,3	739,3
Eliminoinnit	-8,1	-5,2
Uponor-konserni	749,2	734,1

M€	2010	2009
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	59,2	50,7
Muut	-6,8	-9,3
Eliminoinnit	0,0	-0,2
Uponor-konserni	52,4	41,2
Segmenteille kohdistamattomat erät	-10,7	-12,7
Tulos ennen veroja	41,7	28,5

M€	2010	2009
Segmentin varat		
Raportoitavien segmenttien varat	630,5	591,5
Muut	534,2	509,9
Eliminoinnit	-667,5	-602,8
Uponor-konserni	497,2	498,6

M€	2010	2009
Segmentin velat		
Raportoitavien segmenttien velat	440,1	411,0
Muut	496,0	451,2
Eliminoinnit	-691,0	-621,6
Segmentin velat	245,1	240,6
Segmenteille kohdistamattomat erät	252,1	258,0
Uponor-konserni	497,2	498,6

Koko yhteisöä koskevat tiedot

Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot

M€	2010	2009
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	617,0	587,1
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	132,2	147,0
Uponor-konserni	749,2	734,1

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

M€	2010	2009
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Suomi	89,5	88,8
Saksa	122,7	128,6
Yhdysvallat	84,5	83,9
Ruotsi	79,6	71,2
Espanja	39,6	44,3
Norja	37,1	30,9
Italia	36,4	39,0
Tanska	35,0	39,3
Muut	224,8	208,1
Uponor-konserni	749,2	734,1

M€	2010	2009
Varat		
Suomi	91,9	90,9
Saksa	132,6	139,6
Ruotsi	81,7	64,3
Yhdysvallat	72,2	75,1
Tanska	26,3	29,7
Espanja	20,5	23,9
Muut	72,0	75,1
Uponor-konserni	497,2	498,6

3. Lopetetut toiminnot

Kesäkuussa 2008 tapahtuneet yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Irlannissa on käsitelty IFRS 5 -standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. Konserni ei ole myynyt tytäryhtiötä tilikauden 2010 ja 2009 aikana.

Vuonna 2010 konsernin lopetetuissa toiminnoissa esitetään 2,3 miljoonan euron kulu Irlannissa myydyn liiketoiminnan jälkikustannuksiin liittyen. Pääosa kuluista liittyy kesällä 2008 myydyn kunnallisteknisen liiketoiminnan käytössä olleen kiinteistön ympäristön puhdistustoimintoihin, jotka aloitettiin vuonna 2008 ja saatiin päätökseen 2010.

M€	2010	2009
Kulut	2,3	5,7
Tulos ennen veroja	-2,3	-5,7
Tuloverot	-	0,0
Tulos verojen jälkeen	-2,3	-5,7
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-2,3	-5,7
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-1,6	-5,2

4. Liiketoimintojen yhdistäminen

Konserni osti 30.11.2009 koko osakekannan The Underfloor Heating Company Limited -nimisestä yhtiöstä, joka sijaitsee Skelmanthorpessa Yorkshiren maakunnassa Iso-Britanniassa. Yhtiön liiketoimintanimi on Velta UK. Yhtiön ostohinnaksi sovittiin korkeintaan 3,6 miljoonaa euroa (3,3 miljoonaa Englannin puntaa), josta ostohetkellä maksettiin 50 prosenttia. Loput 50 prosenttia edustaa ehdollista lisäkaupsummaa, jonka suuruus määräytyy liikevoiton perusteella vuosittain 2009–2011 välisenä aikana. Hankintameno lopullinen kohdistaminen suoritettiin 30.11.2010. Liikearvoksi määräytyi 2,6 miljoonaa euroa. Koko hankintameno on kirjattu taseeseen liikearvoksi, sillä yhtiön nettovarallisuus oli hankintahetkellä negatiivinen, eikä omaisuuserien käypä arvo miltään osin ylittänyt kirjanpitoarvoja.

M€	Arvostus kaupassa 30.11.2009	Kirjanpito-arvo 30.11.2009
Alkuperäinen hankintameno		
Pitkäaikaiset varat	0,1	0,1
Vaihto-omaisuus	0,4	0,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,5	2,5
Rahavarat	0,0	0,0
Varat yhteensä	3,0	3,0
Ostovelat	3,1	3,1
Muut lyhytaikaiset velat	0,0	0,0
Velat yhteensä	3,1	3,1
Nettovarat	-0,1	-0,1
Alkuperäinen hankintameno	3,2	
Liikearvo	3,3	
Lopullinen hankintameno		
Alkuperäinen hankintameno	30.11.2009	3,8
Ehdollisen lisäkaupahinnan vähennys	31.12.2009	-0,5
Hankintameno	31.12.2009	3,3
Kurssierot	1.1.–31.12.2010	0,1
Ehdollisen lisäkaupahinnan lisäys	31.10.2010	0,2
Ehdollisen lisäkaupahinnan vähennys	30.11.2010	-1,1
Hankintameno	31.12.2010	2,5
Liikearvo	30.11.2010	2,6

Tilikaudella 2010 konserni ei ostanut yhtiötä.

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2010	2009
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,9	3,3
Lisenssimaksut	0,2	0,1
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,1	0,2
Muut erät	1,0	0,6
Yhteensä	2,2	4,2
Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,2	0,6
Tutkimus- ja kehittämiskulut	16,1	15,5
Arvonalentumiset	1,4	0,5
Yhteensä	17,7	16,6

Tilikausien 2010 ja 2009 muut tuotot muodostuvat pääosin käyttöomaisuuden myynneistä kertyneistä tuotoista. Liiketoiminnan muut kulut muodostuvat pääosin tutkimus- ja kehityskuluista. Liiketoiminnan muihin kuluihin vuonna 2010 sisältyy Yhdysvalloissa käytöstä poistettujen koneiden ja laitteiden 1,4 miljoonan euron arvonalentumisvienti. Vuoden 2009 liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi 0,5 miljoonan euron liikearvon alaskirjaus Saksan paneeliliiketoiminnan myyntiin liittyen.

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

M€	2010	2009
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	137,1	145,9
- Muut henkilösivukulut	23,3	24,6
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	7,4	6,8
- Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	0,6	1,3
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,5	0,0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,4	3,9
Osakeperusteiset maksut		
- Myönnetty osakkeina toteutettavat osuudet	0,1	0,1
Yhteensä	169,4	182,6

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään lähipiiritiedoissa (liite 32).

7. Poistot ja arvonalentumiset

M€	2010	2009
Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	4,4	4,6
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,1
Maa- ja vesialueet	0,1	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	4,3	3,9
Koneet ja kalusto	18,0	19,4
Muut aineelliset hyödykkeet	2,3	3,9
Yhteensä	29,1	32,0
Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	19,1	21,5
Varastointimenot	1,3	1,8
Myynti ja markkinointi	2,3	2,2
Hallinto	5,7	5,8
Muut	0,7	0,7
Yhteensä	29,1	32,0

Poistojen lisäksi vuoden 2010 aikana tehtiin Talotekniikka – Pohjois-Amerikassa käytöstä poistuneisiin tuotantokoneisiin ja kalustoon liittyvä 1,4 miljoonan euron ei-rahavirtavaikutteinen alaskirjaus. Se raportoidaan liiketoiminnan muissa kuluissa. Vuoden 2009 lukuihin sisältyy 0,5 miljoonan euron liikearvon alaskirjaus Saksan paneeliliiketoiminnan myyntiin liittyen.

8. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

M€	2010	2009
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	2,4	1,2
Käyvän arvon muutos tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	9,6	3,4
Kurssierot	4,5	7,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Yhteensä	16,5	11,7
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	5,7	5,5
Käyvän arvon muutos tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	12,7	11,1
Kurssierot	5,9	5,4
Muut rahoituskulut	2,9	2,4
Yhteensä	27,2	24,4

Varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssivoittoa 0,6 miljoonaa euroa (valuuttakurssitappioita 0,3 miljoonaa euroa). Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingosimusten korko-osuuksia 1,1 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa).

9. Tuloverot

M€	2010	2009
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	14,7	5,5
Edellisiltä kausilta	-0,1	-0,7
Laskennallisen verovelan muutos	0,1	6,5
Yhteensä	14,7	11,3
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	41,7	28,5
Verot laskettuna Suomen verokannan mukaan	10,8	7,4
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	2,5	3,3
Vähennyskelvottomat menot	1,3	1,3
Verovapaat tulot	-0,2	-0,1
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-0,1	0,0
Verokannan muutoksen vaikutus	0,0	-0,2
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,1	-0,7
Muut erät	0,5	0,3
Yhteensä	14,7	11,3
Efektiivinen verokanta, %	35,2	39,6

Vuoden 2010 aikana konserniyhtiön verotuksiin vaikuttavassa lainsäädännössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Konsernin efektiivinen verokanta vuonna 2010 laski 39,6 prosentista 35,2 prosenttiin. Konsernin veroasteen lasku johtui pääasiassa siitä, että konsernin verotettava tulos vuonna 2009 muodostui keskimääräistä korkeampien veroasteiden maissa. Lisäksi edellisvuoden vähennyskelvottomien kulujen suhteellisen osuus verotettavasta tuloksesta oli suurempi kuin 2010.

Osassa konsernin suomalaisia yhtiöitä on kesken verotarkastus vuosia 2004–2007 koskien. Siihen liittyen konsernin emoyhtiön Uponor Oyj on vastaanottanut verotarkastuskertomuksen. Veroviranomaisilla ja konsernilla on erilainen tulkinta konsernin palveluveloitusten voittolisän määrittelystä. Emoyhtiön on kirjannut tilinpäätökseen veroviennit, jotka on konsernitasolla peruttu, koska yhtiö ei ole asiasta samaa mieltä ja antaa asiaa koskevan vastineen 2011. Lisäksi Uponor Business Solutions Oy on saanut alustavan verotarkastusraportin. Siihen liittyen ei ole tehty varauksia 2010 tilinpäätökseen, koska verotarkastuksen lopputulos on epäselvä.

10. Osakekohtainen tulos

	2010	2009
Tulos jatkuvista toiminnoista, M€	27,0	17,2
Lopetettujen toimintojen tulos, M€	-2,3	-5,7
Tilikauden tulos, M€	24,7	11,5
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 067	73 049
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 067	73 049
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,34	0,16
- Jatkuvat toiminnot	0,37	0,24
- Lopetetut toiminnot	-0,03	-0,08
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,34	0,16
- Jatkuvat toiminnot	0,37	0,24
- Lopetetut toiminnot	-0,03	-0,08

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

11. Aineettomat hyödykkeet

2010 M€	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	59,2	73,5	0,3	-	133,0
Kurssierot	0,9	0,3	-	-	1,2
Lisäykset	0,6	0,2	0,0	0,2	1,0
Vähennykset	1,2	1,1	-	-	2,3
Siirrot erien välillä	-0,1	-	-	-	-0,1
Hankintameno 31.12.	59,4	72,9	0,3	0,2	132,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	30,8	0,5	0,2	-	31,5
Kurssierot	0,9	0,2	-	-	1,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,2	-	-	-	-1,2
Tilikauden poisto	4,4	-	0,0	-	4,4
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	-	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	35,0	0,7	0,2	-	35,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,4	72,2	0,1	0,2	96,9
2009 M€	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	56,7	70,0	0,3	0,7	127,7
Kurssierot	0,3	0,2	-	-	0,5
Lisäykset	1,4	3,3	0,0	0,7	5,4
Vähennykset	1,2	-	0,0	-	1,2
Siirrot erien välillä	2,0	-	-	-1,4	0,6
Hankintameno 31.12.	59,2	73,5	0,3	-	133,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	26,3	-	0,1	-	26,4
Kurssierot	0,4	-	-	-	0,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,1	-	0,0	-	-1,1
Tilikauden poisto	4,6	-	0,1	-	4,7
Siirrot erien välillä	0,6	-	-	-	0,6
Arvonalentumiset	-	0,5	-	-	0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	30,8	0,5	0,2	-	31,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	28,4	73,0	0,1	-	101,5

IFRS 3 -standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuosina 2010 ja 2009 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan toiminnanohjausjärjestelmään sekä The Underfloor Heating Company Limitedin hankintaan, josta syntynyt liikearvo kohdistuu Talotekniikka – Eurooppa -segmenttiin.

Suurin osa liikearvosta koostuu Asko Oyj:n hankkimasta Uponorin vähemmistöosuudesta (23,4 miljoonaa euroa), joka siirtyi nykyiselle Uponor Oyj:lle (ent. Asko Oyj) Oy Uponor Ab:n sulautumisen seurauksena, sekä Unicolor -liiketoimintojen (43,2 miljoonaa euroa) hankinnasta. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 62,7 (63,5) miljoonaa euroa ja Yhdyskuntatekniikka 9,5 (9,5) miljoonaa euroa.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Vuoden 2010 testauslaskelmissa käytetyt korot vaihtelivat 10,6 %–11,2 prosentin välillä. Arvonalentumistestausten tuloksena konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2010. Tilikaudella 2009 konserni teki 0,5 miljoonan euron alaskirjauksen Saksan paneeliliiketoiminnan myyntiin liittyen.

Arvonalentumistestausten yhteydessä suoritettujen herkkyyksanalyysien perusteella selvitettiin, että myynnin pienentyminen enintäänkolmellatoista (13) prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittävälle liikearvon alaskirjauksille. Myöskään diskonttokoron neljän (4) prosenttiyksikön nousu ei johtaisi alaskirjauksiin silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

12. Aineelliset hyödykkeet

2010 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	11,8	126,3	293,8	34,4	15,9	482,2
Kurssierot	0,5	4,1	12,0	0,8	1,6	19,0
Lisäykset	0,3	0,7	10,3	2,8	3,9	18,0
Vähennykset	0,5	10,5	24,4	2,9	0,0	38,3
Siirrot erien välillä	0,1	-3,4	14,0	0,8	-11,4	0,1
Hankintameno 31.12.	12,2	117,2	305,7	35,9	10,0	481,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,0	72,0	206,4	26,7	-	307,1
Kurssierot	-	2,0	7,9	0,7	-	10,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,2	-8,8	-22,1	-2,9	-	-34,0
Tilikauden poisto	0,1	4,3	18,0	2,3	-	24,7
Siirrot erien välillä	-	-3,8	3,2	0,5	-	-0,1
Arvonalentumiset	-	-	1,4	-	-	1,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	1,9	65,7	214,8	27,3	-	309,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,3	51,5	90,9	8,6	10,0	171,3
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			81,8			
2009 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	12,7	127,6	302,3	27,2	17,1	486,9
Rakennemuutokset	-	0,0	0,2	-	-	0,2
Kurssierot	-0,1	0,6	2,2	-0,2	0,1	2,6
Lisäykset	0,1	0,9	12,5	2,1	6,4	22,0
Vähennykset	0,9	4,4	22,3	1,3	0,0	28,9
Siirrot erien välillä	-	1,6	-1,1	6,6	-7,7	-0,6
Hankintameno 31.12.	11,8	126,3	293,8	34,4	15,9	482,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,6	69,8	209,9	20,2	-	302,5
Rakennemuutokset	-	0,0	0,1	-	-	0,1
Kurssierot	-	0,4	1,9	-0,1	-	2,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,7	-2,1	-20,4	-1,2	-	-24,4
Tilikauden poisto	0,1	3,9	19,4	3,9	-	27,3
Siirrot erien välillä	-	-	-4,5	3,9	-	-0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,0	72,0	206,4	26,7	-	307,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,8	54,3	87,4	7,7	15,9	175,1
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			78,7			

Vuoden 2010 käyttöomaisuuden lisäykset koneisiin ja laitteisiin olivat pääosin korvausinvestoin-
teja Euroopan liiketoiminnoissa.

Vuonna 2009 saatiin päätökseen uuden jakelukeskuksen rakentaminen Yhdysvalloissa, mikä
näkyi rakennusten ja rakennelmien lisäyksenä. Samana vuonna rakennusten vähennyksiin sisältyi
St. John tuotantolaitoksen myynti Kanadassa.

Edellisvuodelta siirtyneet keskeneräiset investoinnit saatiin tilikauden aikana pääosin val-
miiksi. Niiden tasearvo on laskenut tilikaudella 2010 yhteensä 5,9 miljoonalla eurolla tasepäivän
10,0 miljoonaa euroon investointihankkeiden vähenemisen seurauksena.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua
omaisuutta seuraavasti:

2010 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	-	-	0,0	0,0
Vähennykset	-	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,0	0,1	8,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,6	0,0	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,6	0,1	8,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	7,4	0,1	8,4
2009 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	15,9	0,2	17,0
Kurssierot	-	0,1	0,0	0,1
Lisäykset	-	-	0,0	0,0
Vähennykset	-	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	7,4	0,1	7,5
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,6	0,0	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,0	0,1	8,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	8,0	0,1	9,0

13. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2010 M€	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytäväissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		15
Pitkäaikaiset saamiset			7,7			7,7		16
Johdannaissopimukset	0,5					0,5	2	16
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Korolliset saamiset			0,0			0,0		18
Myyntisaamiset ja muut saamiset			97,2			97,2		19
Johdannaissopimukset	2,0	0,9				2,9	2	19
Rahavarat *)			11,9			11,9		
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,5	0,9	116,8	0,2		120,4		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					43,5	43,5		24
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					35,2	35,2		24
Johdannaissopimukset	4,7	1,4				6,1	2	25
Ostovelat ja muut velat					52,8	52,8		25
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	4,7	1,4			131,5	137,6		

*) Sisältää sulkutilisaamista 0,7 miljoonaa euroa, joka vapautui tammikuussa 2011.

2009 M€	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävikissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,4		0,4		15
Pitkäaikaiset saamiset			6,9			6,9		16
Johdannaissopimukset	0,1					0,1	2	16
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Korolliset saamiset			0,0			0,0		18
Myyntisaamiset ja muut saamiset			91,2			91,2		19
Johdannaissopimukset	0,1	0,6				0,7	2	19
Rahavarat			13,2			13,2		
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,2	0,6	111,3	0,4		112,5		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					60,2	60,2		24
Johdannaissopimukset	0,2					0,2	2	25
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					17,6	17,6		24
Johdannaissopimukset	0,6	1,2				1,8	2	25
Ostovelat ja muut velat					48,0	48,0		25
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,8	1,2			125,8	127,8		

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. IFRS 7 -standardin käyvän arvon hierarkiassa kaikki konsernin käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit kuuluvat tasoon 2.

14. Osuudet osakkuusyhtiöissä

M€	2010	2009
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0

Konserni omistaa pienten saksalaisten Punitec-nimisten osakkuusyhtiöiden osakkeita, joilla ei ole tasearvoa.

15. Muut osakkeet ja osuudet

M€	2010	2009
Muut pitkäaikaiset varat	0,2	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,2	0,4

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

16. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2010	2009
Muut lainasaamiset	5,7	5,4
Johdannaissopimukset	0,5	0,2
Muut saamiset	2,0	1,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	8,2	7,1

Konsernin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy alun perin 4,0 miljoonan punnan suuruinen lainasaaminen, joka kirjattiin käteisenä saadun kauppahinnan lisäksi vuonna 2008 Brittein saarten yhdyskuntateknisestä liiketoiminnasta irtautumiseen liittyen. Lainasaaminen on kiinteäkorkoinen, erääntyminen vuonna 2015 ja sen tasearvo pääomitetut 0,8 miljoonan euron suuruiset korot mukaan lukien on tilinpäätöshetkellä 5,4 miljoonaa euroa.

17. Vaihto-omaisuus

M€	2010	2009
Aineet ja tarvikkeet	12,6	11,8
Valmiit tuotteet/tavarat	70,3	61,4
Ennakkomaksut	1,5	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	84,4	74,3

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 7,3 miljoonaa euroa (8,7 miljoonaa euroa).

18. Lyhytaikaiset korolliset saamiset

M€	2010	2009
Muut lainasaamiset	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

M€	2010	2009
Myyntisaamiset	94,5	88,8
Epävarmat saatavat	-1,4	-0,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	1,1	8,5
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	9,2	14,7
Johdannaissopimukset	2,9	0,6
Muut saamiset	4,1	3,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	110,4	115,0

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi epävarmoja saatavia 1,4 (0,6) miljoonaa euroa. Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista tekijöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia luottotappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauksia on esitetty liitetiedossa 28 Rahoitusriskien hallinta.

M€	2010	2009
Siirtosaamiset		
Verot	3,4	8,9
Saadut alennukset	0,0	0,1
Korot	0,3	0,2
Muut	5,5	5,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,2	14,7

20. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2010 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä vähittäis- tai enimmäisosakepääomaa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2010 aikana yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta yhteisarvoltaan 1,2 miljoonaa euroa. Ne on hankittu 17.11.–5.12.2008 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmassa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset.

Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

21. Laskennalliset verot

M€	2010	2009
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,6	0,7
Varaukset	1,9	3,2
Käyttämättömät verotappiot	1,1	1,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,2	0,7
Työsuhde-etuudet	1,0	1,2
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	2,8	0,2
Muut väliaikaiset erot	6,3	4,6
Yhteensä	13,9	12,0

M€	2010	2009
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	5,7	5,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1,0	4,1
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,4	-
Muut väliaikaiset erot	2,4	0,5
Yhteensä	9,5	9,7

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen vahvistetuista tappioistaan. Laskennallinen verosaaminen on laskettu niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevana vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2010 verotuksellisia nettotappioita 4,4 miljoonaa euroa (5,1 miljoonaa euroa), joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vahvistetuista tappioista 5,3 miljoonaa euroa (3,9 miljoonaa euroa) ei vanhene lainkaan, eikä vuoden 2011 aikana vanhene mitään. Vuonna 2010 on taseeseen jätetty kirjaamatta 0,9 miljoonan euron arvostaverotuksessa vahvistetuista tappioista, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

22. Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuus pohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 90 % etuus pohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta eläkevelvoitteesta. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osin TyEL-järjestelmän kautta, joka on katsottu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi.

M€	2010	2009
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät veloitteet:		
- Eläkkeet – etuus pohjaiset järjestelyt	20,2	19,8
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,9	0,7
Yhteensä	21,1	20,5

Eläkevelvoitteet ja muut velat

M€	2010	2009
Työsuhte-etuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	1,0	1,1
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	21,3	19,7
Varojen käypä arvo	-0,5	-0,6
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-1,6	-0,4
Nettovelka taseessa	20,2	19,8
Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	0,0	0,2
Korkomenot	0,9	0,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	0,0	0,0
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,1
Voitot järjestelyn supistamisesta	-0,2	0,2
Yhteensä	0,7	1,3
Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	-0,1	0,2
Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	-0,3	-0,1
Varastointimenot	0,0	0,1
Myynti ja markkinointi	0,3	0,7
Hallinto	0,6	0,5
Muut	0,1	0,1
Yhteensä	0,7	1,3
Velvoitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	20,8	21,7
Liiketoiminnan myynnit	-0,2	0,0
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,3	0,3
Korkomenot	0,9	0,9
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	1,0	0,7
Voitot (-) ja tappiot (+) järjestelyn supistamisesta	0,0	0,0
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-1,1	-0,6
Suoritukset	-0,3	-2,9
Kurssierot	1,0	0,7
Velvoite 31.12.	22,4	20,8

M€	2010	2009
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	0,6	2,1
Liiketoiminnan myynnit	0,1	0,0
Varojen odotettu tuotto	0,0	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-0,1	0,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	0,6	0,6
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	-0,2	-1,9
Kurssierot	0,0	0,2
Maksetut etuudet	-0,5	-0,5
Varojen käypä arvo 31.12.	0,5	0,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, % järjestelyyn kuuluvista varoista		
Muut	100,0	100,0
Yhteensä	100,0	100,0

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Pohjoismaat		Saksa		Muut maat	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Diskonttokorko, %	3,25–4,50	4,00–5,50	4,50	5,25–5,50	4,50	5,25–5,50
Varojen odotettu tuotto, %	4,50	5,50	n/a	n/a	n/a	n/a
Palkankorotus-oletus, %	3,00–3,50	3,00–3,75	3,00	3,00	n/a	n/a
Eläkkeiden korotusoletus, %	0,50–2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto on 4,50 prosenttia. Määritettäessä eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin odotettua tuottoa konserni on tarkastellut pitkän aikavälin toteutuneita tuottoja ja odotettavissa olevia tuottoja omaisuusryhmittäin. Odotetusta tuotosta on vähennetty transaktiokustannukset ja tuotoista maksettavat verot.

M€	2010	2009
Määrät tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta		
Velvoitteen nykyarvo	22,4	20,8
Varojen käypä arvo	-0,5	-0,7
Ylikate (+)/Alikate (-)	21,9	20,1
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin varoihin	-0,1	-0,1
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin velkoihin	0,0	0,0

Konserni ennakoii maksavansa etuuspohjaisiin järjestelyihin 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2011.

23. Varaukset

M€	Takuu- varaukset	Ympäristö- kulu- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2010	9,1	4,7	2,6	2,0	18,4
Muuntoero	0,6	-	0,0	0,0	0,6
Varausten lisäykset	0,4	0,3	-	0,2	0,9
Käytetyt varaukset	-3,8	-0,3	-2,6	-0,5	-7,2
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,1	-	-	-0,6	-0,7
Varaukset 31.12.2010	6,2	4,7	0,0	1,1	12,0
Lyhytaikaiset varaukset	4,7	1,4	0,0	0,3	6,4
Pitkäaikaiset varaukset	1,5	3,3	-	0,8	5,6

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 6,2 (9,1) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppataivoista riippuen.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 4,7 (4,7) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan. Ympäristövarauksesta 1,4 miljoonaa euroa odotetaan realisoituvan vuoden 2011 aikana.

24. Korolliset velat

M€	2010	2009
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	32,0	48,0
Rahoitusleasingvelat	11,5	12,2
Yhteensä	43,5	60,2
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Yritystodistukset	18,0	-
Lainat rahoituslaitoksilta	16,5	16,9
Rahoitusleasingvelat	0,7	0,7
Yhteensä	35,2	17,6

M€	2012	2013	2014	2015	2016 -
Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat					
Lainat rahoituslaitoksilta	16,0	16,0	-	-	-
Rahoitusleasinginsopimukset	0,6	3,1	0,6	0,6	6,6
Yhteensä	16,6	19,1	0,6	0,6	6,6

	2010	2009
Korollisten velkojen korkokannan vaihteluvälit, % p.a.		
Yritystodistukset	0,994–0,995	-
Lainat rahoituslaitoksilta	3,45	3,45

Vuonna 2008 konserni nosti suuruudeltaan 80 miljoonan euron takaisinlainan eläkevakuutusyhtiöltä. Laina on kiinteäkorkoinen ja maksetaan takaisin viiden vuoden aikana. Lainan pääoman lyhentämätön osuus on tilinpäätöshetkellä 48 miljoonaa euroa, josta lyhytaikainen osuus muodostaa 16 miljoonaa euroa. Tilinpäätöspäivänä konsernilla oli käytössä 18 miljoonaa euroa yritystodistusohjelmasta.

Korollisten rahoitusvelkojen nimellisarvon katsotaan vastaavaan niiden käypää arvoa.

M€	2010	2009
Rahoitusleasingvelat		
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,6	1,8
1–5 vuotta	7,6	8,0
Yli 5 vuotta	9,8	11,6
Yhteensä	19,0	21,4
Tulevat rahoituskulut	6,7	8,5
Rahoitusleasingvastuut – vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	12,3	12,9
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,8	0,7
1–5 vuotta	4,9	4,5
Yli 5 vuotta	6,6	7,7
Yhteensä	12,3	12,9

Konsernin rahoitusleasingsopimukset kohdistuvat pääasiassa toimisto-, tehdas- ja varastorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasingsopimusten aktivoituiden kustannukset 31.12.2010 olivat 8,4 miljoonaa euroa (9,0 miljoonaa euroa), jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivoitintien poistot olivat vuonna 2010 yhteensä 0,6 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa). Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2010 olivat 2,1 miljoonaa euroa (2,0 miljoonaa euroa), johon sisältyi korkokustannusta 1,1 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa).

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasingsopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999 saksalaisen Unicor-yrityskaupan yhteydessä. Tilikaudella 2010 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

25. Osto- ja muut velat

M€	2010	2009
Ostovelat	51,0	45,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	6,7	3,6
Siirtovelat	56,8	59,0
Saadut ennakot	0,9	0,2
Johdannaissopimukset	6,1	1,8
Muut lyhytaikaiset velat	1,8	3,0
Yhteensä	123,3	112,6
Siirtovelat		
Henkilökulut	19,5	18,3
Bonukset	9,5	8,7
Verot	2,7	2,1
Korot	0,2	0,0
Muut	24,9	29,9
Yhteensä	56,8	59,0

26. Vastuusitoumukset

M€	2010	2009
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	-	0,0
Takaukset	0,1	0,1
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	7,0	7,4

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	-	0,0
Takaukset	7,1	7,5
Yhteensä	7,1	7,5

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä. Yhtiö on tehnyt sopimuksia kolmansien osapuolten (entisiä konserni- tai osakkuusyhtiöitä) kanssa tarjotakseen niille rahoitus- tai suoritustakuuta. Konsernilla ei ole näihin takuisiin liittyviä vakuuksia tai muita korvauksia. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista Uponor Oyj on vastuussa, on merkitty kohtaan Muiden puolesta annetut vakuudet: Takaukset.

27. Muut vuokrasopimukset

M€	2010	2009
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	9,5	9,4
1–5 vuotta	14,1	13,9
Yli 5 vuotta	5,6	6,8
Yhteensä	29,3	30,1

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

28. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksittä. Suojustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Sisäinen pankki huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osaluilla.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy mm. valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitilisaldojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaan tytäryhtiöt suojaavat merkittävät transaktioriskit konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttaposition arvioinnista ja positioiden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja valuuttaoptioita. Valuuttajohdannaisopimukset ovat kestoltaan alle vuoden pituisia.

Vuoden 2010 alkupuoliskolla konsernin sisäisen laskutusvaluutan sääntöjä muutettiin niin, että tuotantoyksiköt laskuttavat myyntiyksiköitä niiden paikallisessa valuutassa. Tämä muutos mahdollisti valuuttakurssiriskien keskittymisen tuotantoyksiköihin, joissa on paremmat resurssit valuuttariskien hallinnoimiseen yhdessä emoyhtiön rahoitustoiminnon kanssa. Valuuttariskiä syntyy nyt sisäisessä kaupankäynnissä lähinnä Saksan, Ruotsin, Yhdysvaltojen ja Suomen tuotantoyksiköiden myynnistä muissa kuin kotivaluutassa.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat valuuttamääräisiä kassavirtoja seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja konsernin suojauspolitiikan mukaan suojaavat kuukausitasolla vähintään 80 prosenttia seuraavan 1–3 kuukauden, vähintään 50 % seuraavan 4–6 kuukauden ja vähintään 30 % seuraavan 7–9 kuukauden valuuttamääräisestä nettokassavirrasta. Tämä lieventää valuuttakurssimuutosten vaikutusta marginaaleihin ja antaa aikaa mukautua muutoksiin. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Ruotsin kruunu (SEK), Yhdysvaltain dollari (USD) ja Norjan kruunu (NOK). Nämä valuutat muodostavat noin 39 % konsernin ulkoisista myyntisaamista 31.12.2010. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2010

Valuutta	SEK	USD	NOK	CAD	GBP
Nettopositio	87,3	33,4	22,0	-18,2	11,3
Ulkoiset suojaukset	-87,2	-33,1	-22,0	18,2	-11,2
Avoim positio	0,1	0,3	0,0	-0,1	0,1
Suojausaste, %	100 %	99 %	100 %	100 %	99 %

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2009

Valuutta	SEK	USD	NOK	CAD	GBP
Nettopositio	56,8	9,7	19,3	-14,3	5,6
Ulkoiset suojaukset	-56,8	-8,8	-17,6	14,3	-5,3
Avoim positio	0,0	0,9	1,7	0,0	0,3
Suojausaste, %	100 %	91 %	91 %	100 %	95 %

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalle translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät nettoinvestoinnit kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD) ja Ruotsin kruunuun (SEK). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuihin, mutta ei kassavirtoihin. Konsernin suojauspolitiikan mukaan euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Konserni muutti suojauspolitiikkaa vuoden 2010 alussa siten, että valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat suojataan kokonaisuudessaan. Lisäksi konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät lainat päätettiin ottaa suojauslaskennan piiriin tammikuun 2010 aikana, joten lainojen ja lainojen valuuttasuojien käyvän arvon muutoksia ei kirjata tulokseen, vaan ne vaikuttavat omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille toisaalta tase-erien arvomuutosten eli hintariskin ja toisaalta markkinakorkojen muutosten aiheuttamien korkotulojen ja -menojen uudelleenjärjestelyihin liittyvän riskin muodossa. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen minimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Korkoposition korkosidonnaisuusaikaa säädellään lainojen korkojakson valinnoilla. Johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan myös käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoitususerien sekä niillä rahoitettujen tase-erien duraatioiden vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan. Kauden lopussa konsernilla on ollut pääasiassa pitkäaikaista kiinteäkorkoista lainaa.

Konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ollut avoimia koronvaihtosopimuksia tai muita korkojohdannaisopimuksia.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama riski markkinakorkojen muutokselle on havainnollistettu seuraavassa herkkyysoanalyysissä. Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus tuloslaskelmaan verojen jälkeen on +/- 0,0 miljoonaa euroa (+/- 0,1 miljoonaa euroa). Korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja rahoitussuoritukset. Koska konsernin ainoa laina tilinpäätöshetkellä on kiinteäkorkoinen, korkomuutos vaikuttaa vain rahoitussuorituksiin.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman sekä riittävien luottolimiittireservien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisen tytäryhtiön nimissä paikallisia käyttöpääomaliimiteitä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Konsernin luottolimiittireservit järjestettiin uudelleen vuonna 2010 kahdenvälisillä sopimuksilla pääpankkien kanssa yhteensä 190 miljoonaa euroa määräisinä, joiden laina-aikaa jatkettiin vuoteen 2015.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2010 olivat:

- Eläkevakuutusyhtiön takaislaina, 48 miljoonaa euroa, erääntyy vuosina 2011–2013.
- Useita komittoituja luottolimiittejä, joiden määrä on yhteensä 190 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2015.

Näiden lisäksi konsernilla on myös yhteensä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut käytössä luottolimiittejä.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2010

M€	2011	2012	2013	2014	2015–
Yritystodistukset	18,0				
Lainat rahoituslaitoksilta	17,5	17,0	16,4	-	-
Rahoitusleasingvelat	1,6	1,4	3,8	1,3	10,8
Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit	0,3				
Ostovelat	32,7				

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	6,1				
- saatavat rahavirrat	1,8				
Hyödykejohdannaiset					
	1,1	0,4	0,1	0,0	
Muiden puolesta annetut takaukset	0,1	6,9	0,0	0,0	

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2009

M€	2010	2011	2012	2013	2013–
Lainat rahoituslaitoksilta	18,1	17,5	17,0	16,4	
Rahoitusleasingvelat	1,8	1,8	2,0	1,7	14,1
Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit	0,5				
Ostovelat	45,0				

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	1,2				
- saatavat rahavirrat	0,6				
Hyödykejohdannaiset					
	-0,6	-0,1	0,1	0,0	
Muiden puolesta annetut takaukset	0,5		6,9		

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Toiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2010.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä oli kaikkiaan 1,4 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa).

M€	2010	2009
Myyntisaatavien ikäjakauma		
Erääntymättömät	73,2	71,0
Erääntyneet 1–30 päivää	14,5	8,1
Erääntyneet 31–60 päivää	3,4	5,7
Erääntyneet 61–90 päivää	0,5	1,2
Erääntyneet yli 90 päivää	1,5	2,2
Yhteensä	93,1	88,2

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkällä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti pohjoismaisella tasolla. Konsernin sähkösuojauspolitiikan mukainen suojausaste seuraavalle 12 kuukaudelle on 70–100 prosenttia ja sitä seuraaville 12 kuukaudelle 25–80 prosenttia.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoimna olevien sähköjohdannaisten herkkyyks sähkön hinnanmuutoksille, jos sähkön markkinahinta vahvistuisi tai heikentyisi 10 %. Luvuissa on huomioitu verojen vaikutus, ja muiden tekijöiden oletetaan pysyvän muuttumattomina. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaisten vaikuttavat verojen jälkeiseen tulokseen. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IAS 39:n suojauslaskennan ehdot, arvonmuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

M€	2010	2009
Muutos tuloslaskelmassa	+/- 0,1	+/- 0,1
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,7	+/- 0,6

29. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

M€	2010	2009
Nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	44,8	115,1
- suojauslaskennassa	130,3	-
Ostetut valuuttaoptiot	21,6	-
Asetetut valuuttaoptiot	21,6	-
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	-	0,7
- suojauslaskennassa	6,0	6,5

Käyvät arvot	2010	2010	2010	2009	2009	2009
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Valuuttajohdannaiset:						
Termiinisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	0,9	-1,1	-0,2	0,6	-1,2	-0,6
- suojauslaskennassa	0,9	-4,7	-3,8	-	-	-
Ostetut valuuttaoptiot	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Asetetut valuuttaoptiot	0,0	-0,3	-0,3	-	-	-
Hyödykejohdannaiset						
- ei suojauslaskennassa	-	-	-	0,0	-0,1	-0,1
- suojauslaskennassa	1,6	0,0	1,6	0,2	-0,8	-0,6

Konserni ryhtyi soveltamaan suojauslaskentaa sähköjohdannaisten osalta syyskuussa 2007. Konserni käyttää sähköjohdannaista suojautuakseen sähkön markkinahinnan vaihtelusta syntyvältä sähkön hintariskiltä. Ne sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IAS 39 mukaiset suojauslaskennan edellytykset, on määritelty tulevan rahavirran suojausiksi.

Tulevan rahavirran suojausiksi kohdistettujen sähköjohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas, ja tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Suoraan omaan pääomaan on kirjattu voittoa 1,8 miljoonaa euroa (voittoa 1,0 miljoonaa euroa) tilikauden aikana. Tehottoman osuuden vaikutus tilikauden tulokseen on ollut voittoa 0,1 miljoonaa euroa (voittoa 0,1 miljoonaa euroa). Suojausrahastosta on tilikaudella kirjattu tappiota 0,2 miljoonaa euroa (tappiota 0,5 miljoonaa euroa) tuloslaskelmaan ja se sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Konserni aloitti suojauslaskennan käytön vuonna 2010 rahoituskomitean erikseen päättämien valuttamääräisten konsernin sisäisten lainojen osalta. Koska nettoinvestointien ja suojauslaskennassa käytettävien termiinien määrät ja aloituspäivät ovat samat, tehokkaan suojauslaskennan ehdot täyttyivät. Valuutan avistakurssien muutoksista johtuvat toteutuneet ja toteutumattomat kurssivoitot ja -tappiot kirjataan taseen omaan pääomaan.

30. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Nettovelkaantumisasaste laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljänneksen kautta laskettu nettovelkaantuneisuusaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä.

M€	2010	2009
Korolliset velat	78,7	77,8
Rahavarat	11,9	13,2
Korollinen nettovelka	66,8	64,6
Oma pääoma	252,1	258,0
Nettovelkaantumisaste, %	26,5	25,0
Gearing across quarters, %	45,5	45,2

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdoista koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökatteen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

31. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Tilikauden aikana konsernilla on ollut kaksi osakeperusteista kannustinjärjestelyä, jotka on suunnattu konsernin johtoryhmälle ja kansainväliselle johdolle. Kannustinjärjestelmien ehtojen mukaisesti emoyhtiö antaa osakkeet ilman rahavastiketta. Konsernin kaikki kannustinjärjestelyt ovat ehdollisia. Ehdot perustuvat yhtiön kumulatiiviseen liikevoittoon ja osakeohjelman puitteis- sa itse hankittuun määrään.

Kannustinjärjestelmään sisältyy yhteensä 34 019 osaketta. Vuosien 2009–2010 liikelu- toteuman ja 2011 -ennusteiden perusteella laskettu osakepalkkiomäärä on 19 622 osaketta. Kannustinohjelmien arvostusvaikutus konsernin liikevoittoon oli 0,2 (0,2) miljoonaa euroa, taseen omaan pääomaan 0,1 (0,1) miljoonaa euroa ja verojen maksamista varten kirjattiin velka- osuus 0,1 (0,1) miljoonaa euroa. Kannustinjärjestelmien tulos- ja tasevaikutukset on jaksotettu ohjelmien vaikutusajalle.

32. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin luetaan kuuluviksi tytär- ja osakkuusyritykset. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä konsernin johtoryhmä.

M€	2010	2009
Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa		
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	1,4	1,7
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,0

T€	2010	2009
Johdon palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot, sisältäen toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa	2 590,1	2 115,0
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettavat etuudet	320,1	-
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	59,7	40,0
Yhteensä	2 969,9	2 155,0

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	540,8	446,4
Bondestam Sebastian, toimitusjohtajan sijainen 18.3.2010 alkaen	257,5	-

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeikä on 63 vuotta.

Hallituksen palkkiot

Paasikivi Jari, puheenjohtaja	74,0	74,6
Rajahalme Aimo, varapuheenjohtaja	52,0	53,2
Eloranta Jorma	47,0	47,0
Silfverstolpe Nordin Anne-Christine	44,0	44,0
Simon Rainer S.	44,0	44,0
Yhteensä	261,0	262,8

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla, hänen sijaisellaan ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2010 eikä 31.12.2009 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty vuosikertomuksen Hallinto- ja ohjausjärjestel- män esittelyn yhteydessä.

Konserniyhtiöt

Nimi	Kotipaikka ja valtio	
Uponor Beteiligungs GmbH	Hassfurt	DE
Uponor Hispania, S.A.	Móstoles	ES
Uponor (Deutschland) GmbH	Hassfurt	DE
Hewing GmbH	Ochtrup	DE
Uponor GmbH	Hassfurt	DE
Uponor S.A.R.L.	St. Etienne de St. Geoirs	FR
Uponor A/S	Hadsund	DK
Uponor Eesti Oü	Tallinna	EE
Jita Oy	Virrat	FI
Nereus Oy	Uusikaupunki	FI
Uponor Business Solutions Oy	Vantaa	FI
Uponor Suomi Oy	Nastola	FI
Uponor Texnikes Lyseis gia Ktiria AE	Ateena	GR
Uponor Kft.	Budapest	HU
Cork Pipe Plant Limited (entinen Uponor Limited)	Bishopstown	IE
Uponor (Cork) Limited	Bishopstown	IE
Uponor (Ireland) Ltd	Bishopstown	IE
Uponor S.r.l.	Badia Polesine	IT
SIA Uponor Latvia	Riika	LV
UAB Uponor	Vilna	LT
Uponor s.r.o.	Praha	CS
Uponor AS	Vestby	NO
Uponor Sp. z o.o.	Plonie	PL
Uponor Portugal – Sistemas para Fluidos, Lda.	V.N. Gaia	PT
Uponor Construção e Ambiente – Sistemas de Tubagens, S.A.	V.N. Gaia	PT
Uponor AG	Pfunggen	CH
AO Asko-Upo (Spb)	Pietari	RU
ZAO Uponor Rus	Moskova	RU
Uponor Innovation AB	Borås	SE
Uponor AB	Virso	SE
Uponor Vertriebs GmbH	Guntramsdorf	AT
Uponor Limited	Englanti ja Wales	UK
The Underfloor Heating Co Ltd	Skelmanthorpe	UK
Uponor NA Holding, Inc.	Delaware	US
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Delaware	US
Uponor North America, Inc.	Delaware	US
Hot Water Systems North America, Inc.	Delaware	US
Uponor, Inc.	Illinois	US
Uponor Ltd	Saskatchewan	CA
Radiant Technology, Inc.	Delaware	US
Tulsa Pipe Plant, Inc. (entinen Uponor Aldyl Company, Inc.)	Delaware	US
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Peking	CN

Osakkuusyhtiöt

Nimi	Omistusosuus %	Kotipaikka ja valtio	
Punitec GmbH & Co. KG	36	Gochsheim	DE
Punitec Verwaltungs GmbH	36	Gochsheim	DE

33. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä taloudellisia tapahtumia.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2010 oli 37 389 015 kappaletta, yhteensä 481,5 miljoonaa euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2010 lopussa oli 13,84 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 1 013,2 miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 22 087 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 19,1 % (23,7 %).

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2010

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	16 571 780	22,6	22,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 162 072	7,1	7,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 711 142	3,7	3,7
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 356 500	1,9	1,9
Sigrid Juselius Stiftelse	773 200	1,1	1,1
Valtion eläkerahasto	755 000	1,0	1,0
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	595 310	0,8	0,8
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	563 227	0,8	0,8
Paasikivi Jari	541 268	0,7	0,7
Paasikivi Jukka	538 173	0,7	0,7
Suomen Kulttuurirahasto	500 670	0,7	0,7
Paasikivi Pekka	443 096	0,6	0,6
Muut	42 535 506	58,1	58,2
Yhteensä	73 046 944	99,8	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	160 000	0,2	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2010

Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ)	7 225 146	9,9	9,9
Nordea Pankki Suomi Oyj	5 019 175	6,9	6,9
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	1 268 169	1,7	1,7
Muut	184 499	0,3	0,3
Yhteensä	13 696 989	18,8	18,8

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 31.12.2010 tilanteen mukaan 73 046 944 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Osakkeenomistajat sektoreittain 31.12.2010

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	20 308 251	27,7
Julkiset yritykset	182 524	0,3
Rahoiutus- ja vakuutuslaitokset	4 567 061	6,2
Julkisyhteisöt	11 526 022	15,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 648 630	6,4
Kotitaloudet	18 016 779	24,6
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	13 956 823	19,1
Muut (yhteistili)	854	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistajat suuruusluokittain 31.12.2010

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkaista, %
1–100	339 081	0,5	4 919	22,3
101–1 000	5 789 961	7,9	13 309	60,3
1 001–10 000	9 491 300	13,0	3 539	16,0
10 001–100 000	7 328 810	10,0	276	1,2
100 001–1 000 000	10 943 808	14,9	37	0,2
1 000 001–	39 313 984	53,7	7	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	22 087	100,0

Osakepääoman kehitys 2006–2010

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2010	31.12.			146 446 888	73 206 944
2009	31.12.			146 446 888	73 206 944
2008	31.12.			146 446 888	73 206 944
2007	31.12.			146 446 888	73 206 944
	7.5.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	-	146 446 888	73 206 944
2006	31.12.			146 446 888	73 223 444
	16.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	2 320 000	146 446 888	73 223 444

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

M€	Liite	2010	2009
Liikevaihto	2	18,7	15,4
Liiketoiminnan muut tuotot	3	0,3	0,0
Henkilöstökulut	4	5,5	5,2
Poistot ja arvonalennukset	5	0,5	0,3
Liiketoiminnan muut kulut	3	21,1	17,6
Liiketappio		-8,1	-7,7
Rahoitustuotot ja -kulut	6	19,0	35,1
Voitto ennen satunnaiseriä		10,9	27,4
Satunnaiset tuotot ja kulut	7	3,9	6,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		14,8	33,5
Tilinpäätössiirrot		0,0	-0,1
Tuloverot	8	-0,2	0,8
Tilikauden tulos		15,0	32,6

EMOYHTIÖN TASE

M€	Liite	31.12.2010	31.12.2009
Vastaavaa			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot		1,1	1,4
Keskeneräiset hankinnat		0,1	-
Aineettomat hyödykkeet	9	1,2	1,4
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		0,1	0,2
Keskeneräiset hankinnat		0,0	-
Aineelliset hyödykkeet	9	0,1	0,2
Sijoitukset			
Konserniyhtiöosakkeet		211,4	207,1
Muut osakkeet ja osuudet		0,1	0,1
Lainasaamiset		176,8	209,6
Sijoitukset	10	388,3	416,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		389,6	418,4
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		5,8	4,4
Lainasaamiset		108,8	66,1
Siirtosaamiset		1,6	0,5
Laskennalliset verosaamiset		0,8	0,3
Muut saamiset		19,5	20,1
Lyhytaikaiset saamiset	11	136,5	91,4
Rahat ja pankkisaamiset		7,9	11,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		144,4	102,4
Vastaavaa yhteensä		534,0	520,8

M€	Liite	31.12.2010	31.12.2009
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto		99,6	103,5
Tilikauden tulos		15,0	32,6
Oma pääoma yhteensä	12	311,3	332,8
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	13	0,1	0,1
Pakolliset varaukset	14	3,2	1,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		3,3	1,2
Vieras pääoma			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta		32,0	48,0
Pitkäaikaiset velat	15	32,0	48,0
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		16,0	16,0
Ostovelat		2,0	2,1
Siirtovelat		3,3	2,9
Muut lyhytaikaiset velat		166,1	117,8
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	187,4	138,8
Vieras pääoma yhteensä		219,4	186,8
Vastattavaa yhteensä		534,0	520,8

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

M€	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Liikevoitto	-8,1	-7,7
Suunnitelmanmukaiset poistot	0,5	0,3
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	-0,1	-
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	2,1	-0,2
Rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta	-5,6	-7,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-18,9	13,4
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	26,2	32,7
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	7,3	46,1
Saadut osingot liiketoiminnasta		
Saadut osingot liiketoiminnasta	17,1	30,4
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	6,1	3,7
Liiketoiminnan rahavirta	24,9	72,6
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,2	-0,7
Myönnettyt lainat	-11,1	-20,0
Lainasaamisten takaisinmaksut	18,1	23,2
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-4,3	-23,5
Saadut korot investoinneista	7,7	9,1
Saadut osingot investoinneista	0,0	0,0
Investointien rahavirta	10,2	-11,9
Rahavirta ennen rahoitusta	35,1	60,7
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	67,6	53,8
Lainojen takaisinmaksut	-84,0	-89,1
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	17,9	-0,2
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-2,1	-2,7
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-36,5	-62,1
Maksetut verot	-1,1	0,8
Rahoituksen rahavirta	-38,2	-99,5
Rahavarojen muutos lisäys (+)/vähennys (-)	-3,1	-38,8
Rahavarat 1.1.	11,0	49,8
Rahavarat 31.12.	7,9	11,0
Muutos taseen mukaan	-3,1	-38,8

Emoyhtiön tilinpäätöksen (FAS) liitetiedot

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor -konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaispöytäkirjat

Rahoitusvarat ja -velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalentumisella vähennettyyn arvoon. Yhtiö käyttää johdannaispöytäkirjoja vähentääkseen valuutta- ja hintariskiä. Johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä, valuuttaoptioita ja hyödyketermiinejä. Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon tilinpäätöshetkellä lukuunottamatta hyödyketermiinejä, jotka on arvostettu hankinta-arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaispöytäkirjojen arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

2. Liikevaihto

M€	2010	2009
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	18,7	15,4
- Ulkoinen	0,0	0,0
Yhteensä	18,7	15,4

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2010	2009
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	-	0,0
Osakemyynnit ja tytäryhtiöiden purkutulokset	0,2	-
Saadut korvaukset	0,1	-
Muut	0,0	-
Yhteensä	0,3	0,0

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääasiassa konsernin sisäisistä yritysjärjestelyistä, ja niistä syntyneistä sisäisistä voitoista.

M€	2010	2009
Liiketoiminnan muut kulut		
Ympäristökustannukset	0,3	1,5
Matkakulut	1,5	1,3
Ostetut palvelut	7,7	6,1
Ympäristövarauksen muutos	2,4	1,3
Muut	9,2	7,4
Yhteensä	21,1	17,6

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vuonna 2004 myytyyn kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan kohdistuvia maaperän puhdistukseen ja kunnostamiseen liittyviä kustannuksia sekä normaaleja liiketoiminnan muita kuluja.

M€	2010	2009
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
- Muut palvelut	0,0	0,2

4. Henkilöstökulut

M€	2010	2009
Palkat ja palkkiot	4,3	4,0
Eläkekulut	0,4	0,4
Henkilösivukulut	0,8	0,8
Yhteensä	5,5	5,2
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöitä	41	41
Johdon palkat ja palkkiot, T€ *)		
Toimitusjohtaja ja hänen varamiehensä	798,3	446,4
Hallitus	261,0	262,8
Yhteensä	1 059,3	709,2

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla, hänen sijaisellaan ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2010 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

5. Poistot

M€	2010	2009
Aineettomat hyödykkeet	0,4	0,2
Aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Yhteensä	0,5	0,3

6. Rahoitustuotot ja kulut

M€	2010	2009
Korkotuotot	0,5	0,6
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	9,5	10,2
Osinkotuotot	0,0	0,0
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	17,2	30,4
Yhteensä	27,2	41,2
Korkokulut	5,3	5,2
Korkokulut tytäryhtiöille	2,2	1,3
Muut rahoituskulut	0,1	0,1
Kurssierot		
- Johdannaiset toteutuneet	10,6	-3,0
- Johdannaiset toteutumattomat	4,2	0,4
- Muut toteutuneet	5,0	1,3
- Muut toteutumattomat	-19,2	0,8
Yhteensä	8,2	6,1
Rahoitustuotot ja -kulut	19,0	35,1

7. Satunnaiset tuotot

M€	2010	2009
Konserniavustukset	3,9	6,1
Yhteensä	3,9	6,1

8. Verot

M€	2010	2009
Tilikaudelta	-	0,9
Edellisiltä kausilta	0,3	-0,1
Laskennallisen verovelan muutos	-0,5	0,0
Yhteensä	-0,2	0,8

Verot edellisiltä tilikausilta sisältää 345 146,10 euroa veroja ja viivästysmaksuja liittyen yhtiön vastaanottamaan lopulliseen verotarkastuskertomukseen verovuosilta 2004–2007. Yhtiön näkemys eroaa verotarkastuskertomuksen esityksestä. Yhtiö tulee jättämään vastineensa verotarkastuskertomukseen 2011.

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2010 M€	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2,0	-	0,6	-	2,6
Lisäykset	0,1	0,1	-	0,0	0,2
Hankintameno 31.12.	2,1	0,1	0,6	0,0	2,8
Kertyneet poistot 1.1.	0,6	-	0,4	-	1,0
Tilikauden poisto	0,4	-	0,1	-	0,5
Kertyneet poistot 31.12.	1,0	-	0,5	-	1,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,1	0,1	0,1	0,0	1,3

2009 M€	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	1,3	0,7	0,6	-	2,6
Lisäykset	0,0	0,6	0,1	-	0,7
Vähennykset	0,6	-	0,1	-	0,7
Siirrot erien välillä	1,3	-1,3	-	-	-
Hankintameno 31.12.	2,0	-	0,6	-	2,6
Kertyneet poistot 1.1.	1,0	-	0,4	-	1,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,6	-	-0,1	-	-0,7
Tilikauden poisto	0,2	-	0,1	-	0,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,6	-	0,4	-	1,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,4	-	0,2	-	1,6

10. Sijoitukset

M€	2010	2009
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 1.1.	207,1	183,7
Lisäykset	4,3	46,7
Vähennykset	0,0	23,3
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	211,4	207,1
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	0,1	0,1
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	0,1	0,1
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	166,4	199,7
- Pääomalaina	5,0	5,0
- Muut	5,4	4,9
Lainasaamiset yhteensä	176,8	209,6
Yhteensä	388,3	416,8

11. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2010	2009
Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	5,8	4,4
- lainasaamiset	108,8	66,1
- siirtosaamiset	0,7	0,1
- muut saamiset	17,5	19,3
Yhteensä	132,8	89,9
Muilta		
- siirtosaamiset	0,9	0,4
- laskennalliset verosaamiset	0,8	0,3
- muut saamiset	2,0	0,8
Yhteensä	3,7	1,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	136,5	91,4

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista.

M€	2010	2009
Siirtosaamiset		
Korkotuotot	0,4	0,3
Verot	0,4	0,0
Muut	0,8	0,2
Yhteensä	1,6	0,5

12. Oman pääoman muutokset

M€	2010	2009
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146,4	146,4
Osakepääoma 31.12.	146,4	146,4
Ylikurssirahasto 1.1.	50,2	50,2
Ylikurssirahasto 31.12.	50,2	50,2
Sidottu oma pääoma yhteensä	196,6	196,6
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,1	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,1	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	136,1	165,5
Osingonjako	-36,5	-62,0
Lunastamattomien osinkojen palautus	0,0	0,0
Tilikauden tulos	15,0	32,6
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	114,6	136,1
Vapaa oma pääoma yhteensä	114,7	136,2
Oma pääoma 31.12.	311,3	332,8
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto	100,8	104,6
Tilikauden voitto	15,0	32,6
Omat osakkeet	-1,2	-1,2
Jakokelpoiset varat, 31.12	114,7	136,1

13. Poistoero

M€	2010	2009
- Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1
- Koneet ja kalusto	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1

Poistoerosta aiheutuu laskennallista verovelkaa, jota emoyhtiön erillistilinpäätöksessä ei ole kirjattu.

14. Pakolliset varaukset

M€	2010	2009
Eläkevastuu	0,1	0,1
Ympäristövaraus	3,1	1,0
Yhteensä	3,2	1,1

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

M€	2010	2009
Lainat rahoituslaitoksilta	32,0	48,0

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

M€	2012	2013	2014	2015	2016 –
Lainat rahoituslaitoksilta	16,0	16,0	-	-	-

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

M€	2010	2009
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	1,1	0,9
- siirtovelat	0,0	0,0
- muut lyhytaikaiset velat	141,9	116,6
Yhteensä	143,0	117,5
Muilta		
- lainojen vuosilyhennys	16,0	16,0
- ostovelat	0,9	1,2
- siirtovelat	3,3	2,9
- muut lyhytaikaiset velat	24,2	1,2
Yhteensä	44,4	21,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	187,4	138,8
Siirtovelat		
Henkilökulut	0,7	0,7
Bonukset	0,9	0,8
Verot	0,5	0,9
Korot	0,2	0,3
Muut	1,0	0,2
Yhteensä	3,3	2,9

17. Vastuusitoumukset

M€	2010	2009
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	11,2	10,0
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	6,9	6,9
Takaukset	18,1	16,9
Käyttöleasingitoumukset		
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	0,6	0,6
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	0,4	0,7
Leasingvastuut	1,0	1,3
Yhteensä	19,1	18,2

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

18. Johdannaisopimukset

M€	2010	2009
Valuuttajohdannaiset:		Nimellisarvot
Termiinisopimukset	175,1	115,1
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	34,2	22,8
Ostetut valuuttaoptiot	21,6	-
Asetetut valuuttaoptiot	21,6	-
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset	6,0	7,2
Valuuttajohdannaiset:		Käyvät arvot
Termiinisopimukset	-4,0	-0,6
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	0,1	0,1
Asetetut valuuttaoptiot	-0,3	-
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset	1,6	-0,7
Valuuttajohdannaiset:		Tuloslaskelmaan merkityt käyvän arvonmuutokset
Termiinisopimukset	-4,0	-0,6
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	0,1	0,1
Asetetut valuuttaoptiot	-0,3	-

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Emoyhtiö Uponor Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 114 670 364,44 euroa, josta tilikauden voitto on 15 002 775,93 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 0,55 euroa/osake eli yhteensä	40 175 819,20 euroa
- omaan pääomaan jäävä määrä	74 494 545,24 euroa
	<hr/>
	114 670 364,44 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Vantaa, 10. helmikuuta 2011

Jari Paasikivi
puheenjohtaja

Aimo Rajahalme

Jorma Eloranta

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

Rainer S. Simon

Jyri Luomakoski
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2010. Tilinpäätös sisältää konsernin laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arviointi. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset

tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arviointi.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 10. helmikuuta 2011

Deloitte & Touche Oy

KHT-yhteisö

Mikael Paul

KHT

Uponoria seuraavat analyytikot

Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch

Helsinki
Yhteysenkilö: **Tommy Ilmoni**
Puh. 09 6187 1235
tommy.ilmoni@carnegie.fi
www.carnegie.fi

Danske Markets Equities

Helsinki
Yhteysenkilö: **Ari Järvinen**
Puh. 010 236 4702
ari.jarvinen@danskebank.com
www.danskebank.com

Deutsche Bank AG

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Manu Rimpelä**
Puh. +44 20 7545 5669
manu.rimpela@db.com
www.db.com

DnB NOR

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Lars Brorson**
Puh. +44 20 7621 6149
lars.brorson@dnbnor.no
www.dnbnor.no

Evli Pankki Oyj

Helsinki
Yhteysenkilö: **Mika Karppinen**
Puh. 09 4766 9643
mika.karppinen@evli.com
www.evli.com

FIM Bank

Helsinki
Yhteysenkilö: **Jaakko Tyrväinen**
Puh. 09 6134 6376
jaakko.tyrvainen@fim.com
www.fim.com

Goldman Sachs International

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Karen Hooi**
Puh. +44 20 7552 9351
karen.hooi@gs.com
www.gs.com

Handelsbanken Capital Markets

Helsinki
Yhteysenkilö: **Tuomas Ratilainen**
Puh. 010 444 2406
tura02@handelsbanken.se
www.handelsbanken.se

Nordea Bank Finland Plc

Helsinki
Yhteysenkilö: **Johannes Grasberger**
Puh. 09 1655 9929
johannes.grasberger@nordea.com
www.nordea.com

Pohjola Pankki Oyj

Helsinki
Yhteysenkilö: **Matias Rautionmaa**
Puh. 010 252 4408
matias.rautionmaa@pohjola.fi
www.pohjola.fi

SEB Enskilda

Helsinki
Yhteysenkilö: **Lasse Rimpi**
Puh. 09 6162 8729
lasse.rimpi@enskilda.fi
www.enskilda.se

Swedbank

Helsinki, Finland
Yhteysenkilö: **Tomi Tiilola**
Puh. 020 746 9154
tomi.tiilola@swedbank.fi
www.swedbank.fi

Uponorin sijoittajasuhteet

Suljettu ikkuna

Uponor soveltaa ”suljetun ikkunan” periaatetta sijoittajasuhteissaan. Sinä aikana yhtiö ei kommentoi markkinanäkymiä, liiketoimintaan vaikuttavia seikkoja eikä keskustele kuluvaan tai raportoitamattoman tilikauden tapahtumista. Yhtiö ei myöskään tapaa sijoittajia tai lehdistön edustajia tilaisuuksissa, joissa keskustellaan näistä asioista.

Suljettu ikkuna alkaa kunkin raportointikauden lopusta, kuitenkin vähintään kolme viikkoa ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkistamista, ja päättyy tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen julkaisemiseen.

Kysymykset ja tiedustelut

Sähköposti: ir@uponor.com

Tapaamispyynnöt

Päivi Dahlqvist, johdon assistentti

Puh. 020 129 2823

paivi.dahlqvist@uponor.com

Muut yhteydenotot

Riitta Palomäki, talousjohtaja

Puh. 020 129 211

riitta.palomaki@uponor.com

Tarmo Anttila, viestintäjohtaja

Puh. 020 129 2852

tarmo.anttila@uponor.com

Anni Kettunen, tiedottaja

Puh. 020 129 2854

anni.kettunen@uponor.com

Muut osakkeenomistajien tiedustelut

Sähköposti: legal@uponor.com

Reetta Härkki, päälakimies

Puh. 020 129 2835

reetta.harkki@uponor.com

Carita Etelämäki, lakiasiaain assistentti

Puh. 020 129 2837

carita.etelamaki@uponor.com

Sisäpiirirekisteri

Uponor Oyj:n julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävissä yhtiön pääkonttorin lakiasiaainosastolla osoitteessa Robert Huberin tie 3 B, 01511 Vantaa, puh. 020 129 2837. Lakiasiaainosaston sähköpostiosoite on legal@uponor.com. Yhtiön sisäpiiriläisten omistukset näkyvät myös Uponorin kotisivuilla osoitteessa www.uponor.fi > *Sijoittajat* > *Osakkaat*.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajan pitää ilmoittaa muuttuneet osoitetietonsa siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili, tai muussa tapauksessa Suomen Arvopaperikeskuksen ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Pitämällä osoitetiedot ajan tasalla varmistatte yhtiön lähettämän osakasinformaation perilletulon.

Julkaisut

Vuosikertomus painetaan suomen- ja englanninkielisenä ja on myös saatavana yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.uponor.fi > *Sijoittajat* > *IR-aineisto ja uutiset* > *Vuosikertomukset*. Vuosikertomus lähetetään postitse vain niille osakkeenomistajille, jotka ovat sen tilanneet.

Osavuositarkastukset ja yhtiötiedotteet julkaistaan yhtiön kotisivuilla suomen- ja englanninkielisinä.

Julkaisujen tilaus

Voit tilata Uponorin sijoittajajulkaisut suoraan verkosta, osoitteesta www.uponor.fi > *Sijoittajat* > *IR-aineisto ja uutiset* > *Tilauspalvelu*. Samassa paikassa voit myös muuttaa yhteystietojasi tai peruuttaa tilauksesi.

Postitse tai puhelimitse tilauksen voi tehdä olemalla yhteydessä viestintäosastoon:

Uponor Oyj, Viestintä

PL 37, Robert Huberin tie 3 B

01511 Vantaa, Finland

Puh. 020 129 2854

tiedotus@uponor.com

+ LUE LISÄÄ:
www.uponor.fi

Konsepti ja suunnittelu: Milton Oy | Kuvitus: Anton Yarkin | Valokuvat: Riitta Supperi (sivu 6, 34, 36), Juuso Noronkoski (kuvituskuvat), Lisa Woodward (sivu 16), Muut kuvat Uponor, ellei toisin mainittu | Paperi: Maxi Offset 300g, 120g, 100g | Paino: Esa Print Oy 2011

*Haluamme rakentaa
parempia elinympäristöjä
yhteistyössä muiden alamme
ammattilaisten kanssa.*

uponor

Uponor Oyj
Robert Huberin tie 3 B
PL 37
01511 Vantaa
P 020 129 211
F 020 129 2841
W www.uponor.fi

